İÇ SAHİFELERDE

3 üncüde: Musahabe: Gezerek ve düşünerek...
Fazıl Ahmed Aykaç

5 incide: Edirnede san'at tetkikleri
Celâl Esad Arseven

Pazardan pazara
Server Bedi

7 incide: Kadın ve moda.

Cumhuriyet

Ondördüncü yıl sayı: 4952

İSTANBUL — CAĞALOĞLU

Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No 246

Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Pazar 27 Şubat 1938

Felsefe öğretmeni Faik Türkmenin

HATAY

1 inci coğrafya, 2 nci tarih cildleri çıkmıştır. Her cild birbirine bağlı olmıyan müstakil kitablardır. Resimli ve haritalı 650 sahife olan bu kitablar 125 er kuruştur. Türkiyenin her kitabcısında vardır. Deposu Ahmed Halid ve Kanaat kitabhaneleridir.

Balkan Konseyi dün de müzakerelerine devam etti

Karar suretleri hazırlandı

Muhterem misafirlerimizin Ankara istasyonunda istikbali intıbalarından

Büyük Şefimiz Ankarada

Karışık dünya içinde tek ülker Yıldızı: Balkan Antantı

Ankara: 26 (Telefonla)

Dün gece Hariciye Köşkünde Balkan Antantı mümessillerine verilen ziyafetin sonunda Hariciye Vekilimizle Konsey Başkanı General Metaksasın dünkü sayımızda basılan ve tamamen hakikati ifade eden sulhun hem âşıkı, hem temin edicisi nutuklarını dinlerken gayriihtiyarî şunları düşünüyordum:

Alman devlet ve hükûmet reisinden sonra Avusturya Başvekili de söyledi. M. Hitler Alman hududlarına bitişik topraklardaki on milyon Almanın kendi hallerine bırakılamıyacağını söyliyerek Avusturya ile Çekoslovakyanın Alman hedefleri meyanında bulunduğunu açık ifade eylemişti. M. Hitler'e göre Avusturya Başvekili Berchtesgaten mülâkatında büyük bir anlayış kabiliyetile Alman isteklerini kabul etmekle «dünya sulhunu tehlikeye sokan büyük bir felâketin önüne geçmek» meziyetini göstermiştir. Avusturya Başvekili Şuşnig ise nutkunda Berchtesgaten'de Avusturya istiklâlinin teyid edildiğini ve bütün Avusturyalıların şimdi var kuvvetlerile bu gayeye çalışacaklarını söylemiştir. Avusturyada parti fikri mülgadır, orada her Avusturyalı - nasyonal sosyalistler de dahil - vatansever cepheye dahildir, ve memleketin istiklâline zıd hareketler bundan sonra daha büyük bir şiddetle vatan hiyaneti sayılacaktır. M. Şuşnig Avusturyanın bir Alman devleti olduğunu ve her Avusturyalının Alman ırkına mensub bulunduğunu bir daha kabul ve ilân ediyor. Fakat bu devlet ve millet kendi istiklâline sahib olarak yaşıyacak ve bu istiklâli muhafaza için icab ettikçe ve icab ettiği kadar mücadeleye devam edecektir. M. Hitler'in büyük mikyasta bir ilhak manevrası takib ettiği de anlaşılıyor. Şuşnig ise olsa olsa bir ittifaka girebileceğini düşünmüştür.

YUNUS NADİ

[Arkası Sa. 8 sütun 4 te]

İsmail Müştak Mayakonun mühim bir makalesi

Yarınki sayımızda

Ecnebi ismi hasları nasıl yazmalıyız? Kendi dillerinin şekillerini muhafaza ederek mi, yoksa bunların telâffuzundan çıkan sesleri Türk alfabesinin konson ve vokallerile mi? Bu mühim dil meselemize aid kıymetli yazıyı yarın okuyacaksınız.

Bugünkü konuşmalar

Yeni celselerde karşılıklı iktısadî münasebetler de tetkik edilecektir

Atatürk, bugün bir ziyafet veriyorlar

Dün akşam Ankarapalasta verilen ziyafet, samimî bir hava içinde cereyan etti

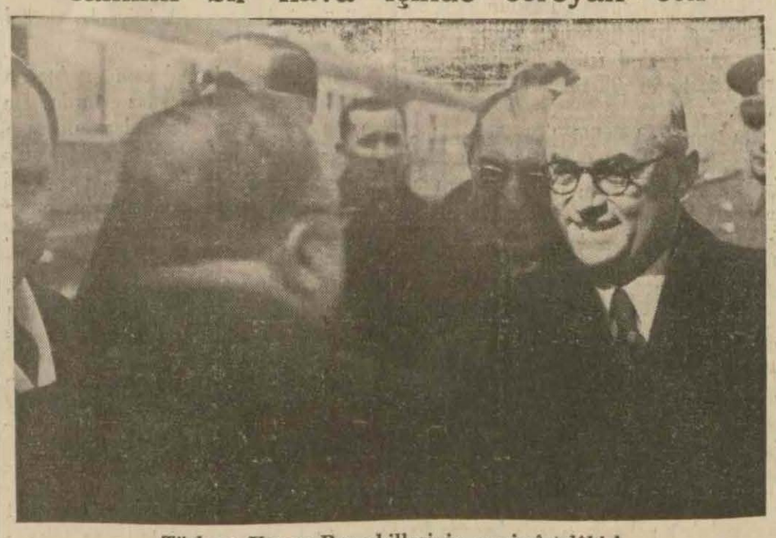

Türk ve Yunan Başvekillerinin samimî telâkisi

Ankara 26 (Telefonla) — Balkan Antantı Konseyi, bugün de müteakıb içtimalarına Elen Başvekili Ekselâns Metaksas'ın riyasetinde devam etmiştir. Konsey içtimaı öğleden sonra geç vakte kadar sürmüştür. İçtimada dört Balkan memleketile beraber Orta Avrupa ve bütün dünya siyasî meselelerinin müzakereye mevzu olduğu tahmin edilmektedir.

Hazırlanan karar suretleri

Ankara 26 (Telefonla) — Balkan Antantı Konseyinin bugünkü celselerinde müzakereler hararetli olmuştur. Teraşşuh eden haberlere göre, toplantılarda Balkanlı müttefik devletleri alâkadar eden bütün meseleler ehemmiyetle tetkik ve münakaşa edilmiş ve bu mevzular ü-

[Arkası Sa. 8 sütun 1 de]

Avusturya Başvekili bu hafta Romaya gidiyor

İtalyanın Avusturya hududundaki Brenner'de tahşidata başladığı haberleri tekzib edildi

Londra 26 — Burada dolaşan bir şayiaya göre, Roma - Berlin mihverinin teessüsü üzerine Brenner, Avusturya hududundan çekilmiş olan İtalyan kıt'aları, son günler zarfında yeniden Avusturya - İtalya hududuna gönderilmişlerdir.

Schuschnigg'in son şiddetli tarzı hareketi bu suretle izah edilmektedir.

Roma tekzib ediyor

Roma 26 — Salâhiyettar mahfiller, İtalyan kıt'alarının İtalya - Avusturya hududunda tahşid edildiğine dair dolaşan şayiaları tekzib etmektedirler.

İtalyan gazetelerine göre

Roma 26 — Bu sabahki gazeteler, M. Schuschnigg'in nutkunu teferruatile neşir ve İtalya ve Mussolini hakkındaki parçaları hususî bir memnuniyetle kaydetmektedirler.

Keza gazeteler, dün Lord Halifax tarafından Lordlar Kamarasında söylenen nutku da ehemmiyetle neşrediyorlar.

[Arkası Sa. 8 sütun 5 te]

Mühim teklif

Bir Amerika Milletler Cemiyeti teşkili istenecek

Amerika Cumhuriyetlerinden bir çoğu bu fikre taraftardır

Londra 26 (Hususî) — Vaşingtondan alınan telgraflarda Sen Dominik Cumhuriyeti Hariciye Nazırının 1 martta toplanacak umum Amerikalılar kongresinde bir Amerika Milletler Cemiyeti teşkilini teklif edeceği bildirilmektedir. Bu hususta istimzac edilen birçok Amerika cumhuriyetlerinin bu fikre taraftar oldukları anlaşılmıştır. Eğer böyle bir Amerikan Milletler Cemiyeti teşekkül ederse iki taraflı askerî ittifaklar ortadan kalkacaktır.

Yurdda ziraî teşkilâtın inkişafı

Atatürk müesseseleri müdürlerinin içtimaından alınan neticeler

Ankara 26 — Haber aldığımıza göre, devlet ziraat işletmeleri kurumu, teşkilâtını tamamlamış ve faaliyete geçmiştir. Kurum, İktısad ve Ziraat Vekâletlerinden aldığı iktisadî ve ziarî direktifler dairesinde çalışmalarına devam etmektedir.

Atatürk tarafından hediye edilen müesseseler müdürlerinin Ankarada kurum merkezinde yaptıkları toplantılarda bu müesseselerin vaziyetleri esaslı surette tetkik edilmiş ve idare işletmeleri hakkında yeni kararlar verilmiştir. (a.a.)

Son haber

İngiltere İtalyanın Habeşistanı ilhakını tanıyor mu?

Belgrad 26 (Hususî) — Londradan alınan bir habere göre, İngiliz hükûmeti, İtalyanın Habeşistanı ilhakını tanıyacağını Fransaya resmen bildirmiştir.

Mısırda bir gazete müdürü tevkif edildi

Kahire 26 — Vefd partisinin organı Al Misrî gazetesinin direktörü tevkif edilmiştir. Seçimde tethiş usulüne tevessül etmekten suçludur.

Kocam!

Aşk, macera ve ihtiras romanı

İki gün sonra

Cumhuriyet

sütunlarında okuyacaksınız

Fransız Meclisi heyecan içinde çalkanıyor

«Akdenizde vaziyet fena ise biz İngiltereden daha az mı tehlike içindeyiz?»

M. Chautemps'in izahatinden sonra Meclis, kabineye ekseriyetle itimad beyan etti

Paris 26 (Hususî) — Parlamentoda haricî siyaset hakkında bugün de müzakerelere devam edilmiştir. Hariciye Nazırı M. Delbos, hükûmetin haricî siyasetini tenkid eden hatiblere cevab vererek demiştir ki:

«— Faziletlerini çok takdir ettiğim İngiltere Hariciye Nazırı M. Eden'in istifasından müteessirim. Bu münasebetle Fransız kabinesi ile M. Chamberlain arasında hiçbir ihtilâf mevcud olmadığını da bilhassa kaydetmek isterim. İngiltere ile İtalya arasında yakında başlanacak olan müzakerelerden Fransa günü gününe haberdar edileceğinden, bu hususta herhangi bir endişeye mahal yoktur. Fransa Sovyetlerle akdettiği pakta ve Milletler Cemiyetine sadık kalacağı gibi lüzum hâsıl olursa Çekoslovakyaya karşı deruhde ettiği taahhüdleri de yerine getirecektir. Fransa samimiyetle sulh istiyor, fakat bu sulh her ne pahasına olursa olsun temin edilmiş bir sulh değildir. Milletler

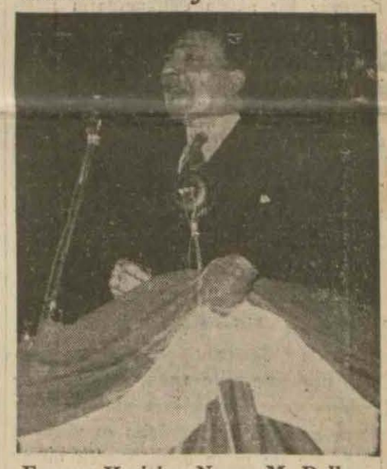

Fransız Hariciye Nazırı M. Delbos

Cemiyeti iddia edildiği gibi tamir edilmez şekilde mahkûm olmuş olmadığı gibi, Fransa da Avrupada tecrid edilmiş bir vaziyette bulunmamaktadır.

[Arkası Sa. 8 sütun 5 te]

Dün yapılan millî küme maçları

Güneş Üçoku 4 - 1, Galatasaray Muhafızı 3 - 2 yendi

Ankara Galatasaray kulübü açıldı

Fenerbahçenin millî küme maçlarından çekileceği ve bugünkü Fener - Üçok maçının yapılmıyacağı söyleniyor

Güneş - Üçok maçından bir görünüş

Ankara 26 (Telefonla) — Ankara Galatasaray kulübü, bugün saat 18 de Kutlu apartımanındaki lokalinde merasimle açıldı. Merasime Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya riyaset etmekteydi. Vekillerden Kâzım Özalp, Şükrü Saracoğlu, Rana Tarhanla bazı meb'uslar, vilâyet erkânı, matbuat ve ajans mümessilleri ve Galatasaraylı genclerle davetlileri olan diğer sporcular lokalin sarı kırmızı renklerle çok güzel süslenmiş olan salonunu doldurmuştu.

[Arkası Sa. 6 sütun 1 de]

DEVRİLEN KAZAN

Tarihî roman: 19 *Yazan: M. TURHAN TAN*

Ağa, bu alay neyin nesi?

– Bu gördüğün işe «nişan alayı» derler. Yeniçerilerden biri kahve işletmek istedi mi kendi ortasının nişanını böyle alayla getirip asar

Yeniçerilerin arkasından gene ocaklı oldukları anlaşılan dev cüsseli iki adam göründü. Bunlar, iki elinin üstünde sekiz on renge boyanmış, bol yaldıza bulanmış bir tahta taşıyan Başkarakullukçu kılıklı bir adama yol açıyorlardı. Tahtanın üzerinde keskin yaldızla işlenmiş bir merdiven resmi, onun alt yanında da (50) rakamı görülüyordu.

Fakat garabet tahtada, resimde, rakamda olmayıp onu taşıyan Başkarakullukçunun takındığı tavırdaydı. Herif, mukaddes bir kitab veya aziz şahsiyetlere aid bir nesne götürüyormuş gibi bariz bir huşu içindeydi. Mukaddes bir emaneti gene mukaddes bir makama götürdüğünü hissettire ettire ve mabedde yürüdüğü zehabını uyandıra uyandıra adım atıyordu.

Başkarakullukçuyu üç bektaşi dedesi takib ediyordu. Bunlardan birinin öbürlerinden mertebece üstünlüğü iki adım kadar ileri yürüyüşünden, berikilerin de biraz büzülerek ve küçülerek onun arkasında bulunmalarından anlaşılıyordu. Fakat dedelerin üçü de bir tipteydi. Başlarında on iki dilimli birer tac, göğüslerinde on iki köşeli birer taş, bellerinde birer kemer, ellerinde birer teber bulunuyordu.

Babaların ardından bir düzine kadar genc geliyordu. Hepsi seçme güzel olan bu delikanlılar, kadınları imrendirecek derecede şık giyinmişlerdi. Başlarında, bellerinde çok kıymetli Kişmir şalları, sırtlarında kadife saltalar, keskin renkli ipek kumaştan kesilme yelekler ve entariler vardı. Kuşaklarının arasında kabzaları görünen hançerler elmaslıydı ve hepsi şuh bir salımışla yürüyorlardı.

Daha geride gelenler kuru kalabalıktı. Nizamsız bir akışla delikanlıların izleri üzerinde dalgalanıyorlardı. Hüseynin dikkatini en çok çelen nokta: Alayın önünde, sağında, solunda ve ardında hiç kesilmeden, hiç kısılmadan muttarid bir sayhanın yükselmesiydi. Birçok ağızlardan çıkan, fakat tek bir ağızdan çıkıyor gibi görünerek alayın imtidadınca gürleyip duran bu sayhada hep ayni kelimeler beliriyordu:

— Savulun, nişan geliyor!

Hüseyin, belki yirmi dakika kulağında uğultulu akisler yapan bu cümlenin neyi ifade ettiğini bir türlü kavrıyamadı. Onun bildiğine göre nişan, evlenecek adamların gelin olacak kıza gönderdikleri eşyaya denirdi. Yeniçerilerin şu yürüyüş sahnesinde ise nişan denilebilecek birşey görünmüyordu. Başkarakullukçu kılıklı adamın adeta dinî bir hürmetle taşıdığı boyalı, yaldızlı tahtanın da nişanla alâkası yoktu. (1)

Delikanlı, iliğine kadar yayılan merakı gidermek için konuşacak bir adam arıyordu. Fakat sokağı dolduran halk, ağızları mühürlenmiş gibi umumî bir sükût içindeydi, kimsenin kimseye tek bir kelime söylediği duyulmuyordu.

Korkudan mı susuyorlardı, saygıdan mı?... Kendisi de dilsiz duran Hüseyin bu ciheti henüz kestiremeden seyircilerin sükûtu bozuldu, uzaklaşan alayın ardından bir fısıltı, bir dedikodu başladı. Biraz önce söz perhizine girmiş gibi dudaklarını yumulu tutan halkın dili şimdi bir karış uzamıştı ve herkes konuşuyordu.

Hüseyin bu durumdan istifade ile tatlı yüzlü bir adama sokuldu:

— Ağa, dedi, bu alay neyin nesi?

Bu suale muhatab olan kimsenin yüzünde bir hayret belirdi, gözlerinde bir tebessüm parladı ve dudaklarından alaylı bir cümle döküldü:

— Sokağa yeni mi çıkıyorsun evlâd?..

— Hayır. Hergün sokağa çıkarım.

— Öyleyse benimle eğlenmek istiyorsun?

— Neden?

— İstanbulda yaşayıp, İstanbulda dolaşıp Yeniçerilerin nişan götürmelerinin ne demek olduğunu bilmemek olur mu?

— Bilmiyorum işte!

— O halde gözünü kapıyarak, kulağını tıkıyarak geziyorsun. Bu gördüğün işe nişan alayı derler. Yeniçeri kabadayılarından biri kahve işletmek isterse oraya kendi ortasının nişanını böyle alayla getirip asar.

— Sonra ne olur ağa?

— Ne olacak oğul. O kahve de artık «melek girmez» lerden olur. İçinde adam kesseler kimse dönüp bakmaz, bakamaz. (2).

Hüseyin, kendisini saraydan koğduran Yeniçerilerin ne korkunc bir kuvvet olduğunu artık daha iyi anlıyordu. Bu anlayış onda garib bir merak uyandırdı. Şimdi ocağı ve ocaklıyı yakından tanımak istiyordu. Birden yüreğine düşen bu merakla muhatabına sordu:

— Nişanı hangi kahveye götürüyorlar dersin?

— Bir aydır dedikodusu oluyor: Nefes tornacısı Ömerin kahvesine!

— Kim bu Ömer?

— Meşhur Nakilcinin kardeşliği!

— Nakilci de kim?

— Sen gerçekten körmüşsün, sağırmışsın evlâd. İstanbulda gezip de Nakilciyi tanımamak olur mu?.. Şu yaslandığın taşa sorsan dile gelir, sana Nakilcinin, Tornacı Ömerin, Eğinli Karakulak Bekirin kim olduklarını söyler!..

Ve Hüseynin kulağına eğilerek fısıldadı:

— İyi saatte olsunlar neyse bu adamlar da odur, hatta daha uğursuzdur. Çünkü dinleri yoktur, imanları yoktur. Sırtlarını ocağa dayayıp eşkıyalığa çıkmışlardır. Kestikleri kestik, kırdıkları kırdık. Önlerinde vezirler boyun kırar, padişahlar susar. Sen de sık dokuyup ince eleme. Dilini kıs. Belki çarpılırsın.

Hüseyin merakına meclûb ve mağlûb olarak yalvardı:

— Nerede bu Ömerin kahvesi?

— Irgadpazarında. Eğer başına bir çorab ördürtmek istiyorsan durma, oraya git!

Yeniçeriler hakkında derin bir nefret taşıdığı şu sözlerden anlaşılan adamın ayrılmasile beraber Hüseyin yatağını sırtladı, Irgadpazarına doğru yollandı. Ocaklının kendisine kaybettirdiği saadeti gene onlara iade ettirmek emeline kapılmıştı. Ne pahasına olursa olsun Yeniçeri eşbehlerile temasa geçmek, derd yanıp kendilerini acındırmak ve bu suretle yeniden saraya girip ağa olmak azmindeydi. Çünkü Sehere yaklaşmak, Sehere görünmek, Sehere nefsini beğendirmek için başka bir yol bulamıyordu.

Kahvenin önü kalabalıktı. Tornacı Ömer - kendi şahsına müstesna bir saygı gösterilmiş, yahud ocak tesanüdü bir kere daha tebarüz ettirilmiş olmak için - her orta namına bir neferin iştirakile ve bizzat Hacı Bektaşmış gibi ocaklıyı nefesine bağlıyan Haydar Babanın ve ünlü dedelerden Kıncı ile Hüseynin huzurile kurulan alayı - yanında Nakilci ve Karakulak Bekir olduğu halde - yüz adım ileride karşılamış, babalarla orta mümessillerinden ad sahibi olanları, alaya genc bir sima çizmiş olan delikanlıları içeri alarak geri kalanları sokak ortasında baklava sinileri etrafına oturtmuştu. Etraftaki hanların pencerelerinden, mescidlerin minarelerinden yüzlerce baş caddeye eğilerek, küme küme insan köşebaşlarına sığınarak bir kahve ocağının bir hükûmet dairesi haline geçmesi için yapılan şu tegallüb merasimini seyrediyordu.

Hüseyin - sırtındaki yükün uçlarını yerlere süre süre - kalabalığın sınırına yaklaştı, iri bir baklava dilimini büzük parmakları arasında muvazenelendirdikten sonra - gözlerini bol bir iştiha içinde süzerek - yutmağa hazırlanan bir Yeniçerinin yanına sokuldu:

— Ağa, dedi, Nakilci kande ola?

Kolunda 41 inci orta nişanı olan makas resmi görünen Yeniçeri sert sert baktı, ısırır gibi homurdandı:

— Onunla kazanı şerif dibinde çorbamı içtin, yoksa omuz omza yürüyüp serdengeçtilik mi yaptın?... Adını teklifsiz andığına bakılırsa Nakilciye el öptürmüş bir yiğit olacaksın. Bari kim olduğunu açığa vur da biz de karşında boyun kıralım.

Ve birden gözlerini faltaşı gibi açtı, haykırdı:

— İte bak, hırlayışına bak. Ulan sen ne yürekle Nakilci Ağayı uşağınmış gibi salt adı ile sorarsın. Yoksa ağzını mı yırttırmak istersin?

(Arkası var)

(1) Bu nişan taşıma merasimini vak'anüvis Esad Efendi «Üssü Fafer» adlı eserinde müstehzi bir lisanla hikâye eder. Daha fazla tafsilât almak istiyenlere o kitabı okumalarını tavsiye ederim. M.T.T.

(2) Hikâyemizin cereyan ettiği tarihlerde Bahçekapısındaki bekâr odalarına «melek girmez» derlerdi. Bu odalar Yeniçerilerden otuzbir cemaatin idaresi altındaydı. Bu cemaat mensubu olan külhanîler, yakaladıkları kadınları (melek girmez) mıntakasına aşırırlar ve akla sığmaz edebsizlikler yaparlardı. Şanizade tarihinde okunduğuna göre büyük bir taun hastalığından istifade olunarak yerine şimdiki Hidayet camii yapılmak üzere bu odalar yıktırıldığı vakit birçok kadın ölüleri bulunmuştu. Nitekim Üsküdardaki bekâr odaları kaldırılırken de piçlendirilmiş kadınların kullandıkları sayısız beşiklere tesadüf olunmuştu!...

Şehir ve Memleket Haberleri

Ayasofyada açık Bizans müzesi

Bütün eserler bahçede teşhir olunacak

Müzeler İdaresi, bundan üç sene evvel, Ayasofya müzesinin Alemdar cephesine bakan bahçe kısmında, hafriyat yaptırmıştı.

Bu hafriyat neticesinde, elde edilen eserlerin yüksek kıymette oluşu, Müzeler İdaresini, yeniden faaliyette bulunmağa sevketmiştir.

Öğrendiğimize göre, önümüzdeki mart ayının sonlarına doğru, evvelce Öksüzler Yurdunun işgal etmekte bulunduğu binanın arsasında, hafriyata başlanacaktır.

Bu hafriyatın kat'i ve nihaî mahiyette olacağı anlaşılmaktadır. Çünkü, hafriyat tamamlandıktan ve toprak altında kalan eserler, kâmilen meydana çıkarıldıktan sonra, Ayasofya avlusunun geniş bir bahçe haline konulması kararlaşmıştır.

Mayıs ayı içinde, Ayasofya bahçesi için hazırlıklara başlanacaktır. Bahçenin tanziminde, eski Bizans zevki gözönünde tutulacaktır. Bahçede geniş bir havuz inşa edilmesi kararlaşmıştır.

Bahçe, tamamlandıktan sonra, şehir dahilindeki ufak ve büyük hafriyatlarda ele geçen bütün Bizans eserleri, burada teşhir edilecek, Ayasofya bahçesi, bir nevi açık müze şeklini alacaktır.

Müze binası dahilinde eser bulundurulmaktan vazgeçilmiştir. Çünkü, buraya konulacak eserlerin ne kadar kıymetli olursa olsun, binanın haşmet ve azameti karşısında sönük kalacakları kanaatine varılmıştır.

Müzeler İdaresi, Ayasofya müze olduktan sonra, binada bir hayli tamirat yaptırmıştır. Bu arada, birinci son cemaat mahalli, esaslı surette tamir edilmiştir. Alemdara karşı olan bina cephesi de, kireç ve horasanla sıvatılmıştır.

«Babı Hümayun» tarafındaki minarenin mermer aksamı, tamamile değiştirildiği gibi mimar Sinanın eseri olan iki kalın minare üzerindeki eski nakışlar kaldırılarak, yerlerine Kütahya çinileri konulmuştur.

Binanın tamire muhtaç, daha pek çok kısımları vardır. Bunları ikmal için tahsisat beklenmektedir. Müzenin iç ve dış kısımlarının nisbeten az bir masrafla tamiri mümkün olabileceği anlaşılmıştır.

ŞEHİR İŞLERİ

Bütçe müzakereleri

Şehir Meclisine verilmiş olan vilâyetin 938 senesi varidat ve masraf bütçelerinin müzakeresine salı günü başlanacaktır. Yeni bütçenin varidat ve masraf kısımları 4,468,105 lira olarak tesbit edilmiştir.

Develinin toprak altındaki hazineleri

Develi (Hususî) — Kazamızdaki maden yatakları başlıbaşına bir servet membaıdır. Bulunan damarlarda henüz derin bir sondaj ameliyesi yapılmamışsa da Yahyalı nahiyesinin Karaköy ve Fraşe köyü civarındaki dağlarda pek zengin olduğu keşfedilmiş demir ve Bakırdağı nahiyesinin Kale ve Havadan köylerinde simli kurşun, bakır ve kömür madeni mevcuddur.

35 - 40 sene evvel iptidaî bir ameliyatla demir madeninden istifade edildiği izabe ocaklarının halen mevcudiyetlerile anlaşılmıştır.

Fraşeden alınan madenî fliz Ankaraya gönderilerek tahlil edilip % 80 nisbetinde demir cevherini ihtiva ettiği sabit olmuştur.

Erbaada bir cinayet

Erbaa (Hususî) — Kaza muhitinde çok hunharca bir cinayet işlenmiştir. Vak'a şudur:

Buraya bağlı Milâl köyünden Bedel oğlu 35 yaşlarında Ömer, kazanın pazarına gelmiş, ihtiyaclarını temin edip atlı olarak akşam üzeri köyüne giderken Dereçiftliğin az ilerisindeki dere içinde pusu kurularak üzerine müteaddid kurşunlar atılmak suretile öldürülmüştür. Vak'ayı haber alan Müddeiumumî, derhal harekete geçmiş ve hâdise mahalline giderek tahkikat yapmağa başlamıştır. Ömerin ne için ve kimler tarafından öldürüldüğü bilinemekle beraber şüpheli görülen şahıslar zan altındadırlar.

Karamanda ekmek buhranı mı?

Karaman (Hususî) — Ziraatla uğraşan 170 köyün ortasında ve bir ziraat yurdu olan kazamızda ikide bir ekmek burhanı başgöstermekte, bazı günler fırınlar kapanmaktadır.

Bu meyanda ekmek fiatları çok pahalıdır. Birinci nevi ekmek 10, ikinci 8,5 kuruştur. Çıkarılan ekmeklerin de ayni zamanda çeşnisi çok fenadır. Bu ekmek buhranının biran evvel önüne geçilmesi ve lâzım olan tertibatın alınması için halk alâkadar makamlara başvurmaktadır.

Et fiatlarının azamî hadleri tesbit olundu

Vali ve Belediye reisi vaziyeti izah ediyor

Hafif bir farkla kıvırcığın kilosu 50, kuzu ve dağlıcın kilosu da 47 kuruşa indirildi

Et fiatlarının kilo başına 10 kuruş indirilmesi hakkındaki karar martın birinden itibaren tatbik edilecektir. Yeni et fiatları üzerinde tetkikat yapmakta olan komisyon işini bitirmiş ve fiatları tesbit etmiştir.

Azamî fiatlar

1 mart salı gününden itibaren bütün kasab dükkânlarında etler, cinslerine göre şu fiat üzerinden satılacaktır:

Kıvırcık	*50 kuruş*
Kuzu	*47 »*
Dağlıç	*47 »*
Karaman	*40 »*
Dana	*40 »*
Sığır	*35 »*
Keçi	*25 »*
Manda	*25 »*

Yeni satış esasları

Bu fiatlar, hayvan borsasile mezbaha toptan satış fiatları esası üzerine tesbit edilmiştir. Et mürakabe komisyonu her hafta toplanarak fiatlarda bir değişiklik olduğu takdirde yeniden fiatları ilân edecektir.

Her kasab, azamî fiatları dükkânında büyük harflerle ilân edecek ve her nevi et üzerinde bunların nevi ve fiatını gösterir çinko ve emaye etiketler bulunduracaktır.

Herhangi bir et nev'ini azamî fiattan yukarı satmak istiyen ve etikette gerek etin nev'ini ve gerek fiatını doğru göstermiyen kasab, derhal en yakın zabıta merkezine veya nahiye müdürlüğüne, yahud kaymakamlığa haber verilecek, suçlu hakkında takibata geçilecektir.

Valinin beyanatı

Vali ve Belediye reisi Muhiddin Üstündağ et meselesi hakkında dün gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

«— Şehrimizde et fiatlarının on kuruş indirilmesi hakkında ittihaz edilmiş olan karar, martın birinci gününden itibaren filiyat sahasında tahakkuk etmiş bulunacaktır:

Halkımızın iyi beslenmesi bakımından büyük bir ehemmiyeti haiz olan bu gıda maddesine hükûmetimizce ciddî suretle el konulmuş olması ve kasablık hayvanların istihsal mıntakalarından istihlâk mahallerine gelinciye kadar bütün seyrü hareketleri gözönünde bulundurularak ilk hamlede et fiatlarından on kuruş düşürülmesini İstanbul müstehlikleri hiç şüphesiz minnet ve şükranla karşılıyacaklardır.

Bu tenzilât, kasablık hayvanın muhtelif kademelerden geçerken, istihsal maliyetine inzimam eden unsurlar üzerinde en başta hükûmetimiz olmak üzere İstanbul Belediyesi ve bu ticaretle alâkadar vatandaşların yapmış oldukları fedakârlıklarla elde edilmiştir.

Bu tenzilât işinin tahakkukuna çalışılırken kulağıma gelen ve ötede beride tekrar edildiğini işittiğim bir dedikoduyu burada bilhassa mevzuu bahsetmek istiyorum. Bazı menfî ruhlu adamlar (et fiatları muayyen bir zamanda zaten düşecekti, bu itibarla iddia olunan tenzilât bu fiat sukutunun tabiî bir neticesi sayılmalıdır) yolunda şurada burada bazı sözler sarfetmektedirler. Halbuki vaziyet hiç de böyle değildir. Bizim yapmış olduğumuz tenzilât, istihsale ve normal arza yüklenen ve bu itibarla bunlarla perakende satış fiatı arasındaki mesafeyi açan unsurlar üzerindedir.

İleride vaziyet nasıl olacak?

Bu tenzilât payı daimî olduğuna nazaran 1 marttan sonra ilân olunacak fiatlar, tenzilâttan evvel teşekkül etmesi lâzımgelen fiatlardan daima on kuruş aşağı bulunacaktır. Şüphe yok ki bu müdahale eti daimî surette muayyen ve müstakar bir fiat had ve seviyesinde tutmak maksadını gütmek değildir. Bütün tüccar mallarının tâbi olduğu fiat temevvüçleri, elbette mevsime, arz ve talep şartlarına, istihsal fiatlarına nazaran et fiatlarında da cari olacaktır.

Bizim müdahalemiz, bu normal temevvücatın muhassalası olan fiat üzerinden her mevsimde ve bütün şartlar altında kilo basına on kuruş indirmek esasına müsteniddir.

Pekâlâ biliyorsunuz ki, İstanbul gibi çok kuvvetli bir istihlâk merkezine memleketimizin çok uzak yerlerinden kasablık hayvan sevkolunur. Muhtelif istihsal mıntakaları muhtelif mevsimlerde İstanbulu besler. Meselâ mart ayı koyun bakımından Karadeniz müvaridatının hâkim olduğu bir aydır. Bir müddet sonra kuzu ve bunu takiben nisan ortalarına doğru diğer mıntaka mahsulleri de gelmeğe başlar. Bu intikal devreleri yani bir mıntaka mahsulünün azalmağa yüz tuttuğu ve diğer mıntakalardan kasablık hayvan sevkiyatının tamamen bollaşmadığı devirlerde et fiatları yükselmeğe meyletmiş bulunur. Mart ve nisan aylarında et fiatları böyle bir vaziyet arzeder.

Sıkı kontrol yapılacak

İstanbulda tatbik olunacak et fiatlarını tayin eden komisyon bu fiatları hayvan borsasile mezbaha toptan satış fiatları esası üzerine tesbit etmiştir. Bu komisyon her hafta toplanarak fiatlarda değişiklik olduğu takdirde tekrar fiat tayin edecektir.

Komisyonun koyduğu fiatlar azamî fiattır. Bu fiatlardan ucuza satılacak olursa müdahale edilmiyecektir. İlân edilen fiatları behemehal tatbik edeceğiz. Bütün zabıtai belediye memurları bu hususta kat'î talimat almışlardır. Tesbit olunan fiatlarda et vermiyenler ve yahud nev'i üzerinde oynamak istiyenler derhal cezalandırılacaktır.

Bu noktayı izah ederken muhterem halkımızdan da bir ricamız vardır. Bu hareket sırf halkın doğrudan doğruya menfaatini istihdaf etmekte olduğundan et alış verişinde halkımızın da dikkatli ve hassas davranması resmî makamat ve memurların işlerini kolaylaştıracaktır. Herkesin aldığı etin cinsine ve mahiyetine dikkat etmesi ve parayı ona göre vermesi, kasablardan resmen ilân edilen fiatları araması bu davayı esasından halledecektir.»

KÜLTÜR İŞLERİ

Kıdem zammı alacak muallimler

936 senesinde kıdem zammı alan 371 ilkmekteb muallimine bütçede tahsisat olmadığı için bu zamları verilememekte idi. Zamların verilmesi için 938 bütçesine tahsisat konmuştur. Haziran'dan itibaren verilecektir.

Bolu Vilâyet Meclisinde bütçe müzakeresi

Bolu (Hususî) — 3 şubatta açılan Vilâyet Umumî Meclisi bütçe müzakerelerine başlamıştır. Vilâyetten meclise verilen 621,308 liralık 938 yılı bütçesinin %10 u hususî muhasebe memurlar ve meclis masrafı, %34 ü bayındırlık, %25 i maarif, % 2 si ziraat ve veteriner, %20 si de Vekâlet hisseleri ve muhtelif işler teşkil etmektedir.

Vilâyetin 937 bütçesi 567,920 lira ve 936 yılı bütçesi 440,886 lira olup 936 yılı ile bu yıl bütçesi arasındaki fark 180,000 lira gibi mühim bir varidat vardır. Geçen yıl başlanan Atatürk heykeli ve 55,000 liralık yeni hastane binası ve kaza Halkevleri binaları inşaatı bu yılki bütçeye konan tahsisatla ikmal edilecektir.

Gönderdiğim resim, vilâyet Meclis azalarını bir arada göstermektedir.

Siyasî icmal

Balkanlarda yeni rejimler

Romanyada yeni rejim reyiâma konulan yeni kanunu esasinin kahir ve adeta yüzde yüz bir ekseriyetle tasvib edilmesile tamamile yerleşmiştir. Bu suretle 1923 senesinde tatbikına başlanan kanunu esasinin hükümleri tamamile ortadan kalkmış oluyor.

Yeni rejim; parlamentoyu ve partileri ve demokrasileri tanımadığından anayasa milletin tasvibine arzedilmiştir.

Her memleketin rejimi kendi ihtiyaclarından doğar. Başka milletlere benzemek için benimsenen rejimler taklid edilen memleketlerde gösterdiği feyiz ve semereyi bulmaz ve çok defa bunun karikatürü olur. Balkan memleketleri ötedenberi muhtelif ırk ve millet, din ve mezheb, sınıf ve halk, cehalet ve taassub cereyan ve entrikalarının sonu gelmez boğuşma sahnesiydi.

Avrupanın medeniyet usulleri taammüm ettikten sonra bu savaşlar, parti münazaaları şeklini almıştı. Garbda siyasî nazariyeler çığırından çıkıp parti mücadeleleri adeta tahakküm, gasb ve yağma şeklini aldıktan sonra Balkan memleketlerinin dahilen terakki ve huzur bulmaları güçleşmişti. Komünizm gibi beynelmilelci ve ihtilâlci siyasî ve içtimaî ideoloji ve akidenin yayılması büsbütün ortalığı karıştırmıştır. Neticede yavaş yavaş parti usulü ya esasından ilga edilmiş yahud bir parti sistemi halini almıştır. İlk defa Bulgaristan parti sistemini esasından ilga etmiştir. Yugoslavya da bir müddet bu sistemi kaldırdıktan sonra tek parti sisteminde karar kılmıştır. Yunanistan ise parti sistemine büsbütün nihayet vermiştir.

Yunanistanla Romanya parti sistemine nihayet verdikten sonra mutlak otorite esasını kabul etmişlerdir. Parlamentonun yerine ilk teklifte bulunmak hakkını haiz olmıyarak kanunları tanzim etmek salâhiyeti, İtalyada olduğu gibi, meslekî sınıf ve cemiyetlerin mümessillerine bırakılmıştır. Artık Balkanlarda memleketlerin dahilî rejimleri mutlak otorite esasları üzerine kurulduğuna hükmolunabilir.

Bunun yeni misali Romanyanın reyiâmla kabul edilen yeni kanunu esasinin ihtiva ettiği şu esaslardır:

1 — Teşrii kuvvet milletin vekili olarak Kral tarafından icra edilecektir. Kanun teklif etmek hakkı Krala aiddir. Meslekî cemiyetler sırf devletin umumî menafiine aid tekliflerde bulunabilirler.

2 — İcra kuvveti de Krala tevdi edilmiştir. Kendisi, bu kuvveti hükûmeti vasıtasile kullanır. Nazırları tayin, azil ve meslekî cemiyetler meclisini toplamak hakkı Krala aiddir.

3 — Faal intihab hakkını, yani meslekî cemiyetleri temsil edecek meclise aza intihabını haiz olanlar 30 yaşından yukarı olup ziraat, elişi san'atları, ticaret ve sanayi ve dimağî meslek mensublarıdır. Âyan meclisinin yarı azası Kral tarafından tayin olunacak ve yarısı da intihab edilecektir. Bu yeni kanunu esasî; devlet şefinin ve hükûmetinin mutlak otoritesi esasını kabul eden diğer büyük ve küçük devletlerde olduğu gibi koyu milliyetçiliği iltizam etmiş ve nazırların ve memurların nesil ve nesebi halis Rumen olduğu sabit münevverlerden olmalarını şart koşmuştur.

Romanyanın yeni otorite rejimini kabul eylemesile şarkî ve orta Avrupada tam demokrasi usulüne sadık olarak yalnız Çekoslovakya kalmış oluyor. Fakat bu memleketin de yarısı daimî olarak örfî ve istisnaî bir rejime tâbi bulundurulmaktadır.

Muharrem Feyzi TOGAY

Tütün eksperleri imtihanı

Bütün tütün eksperlerinin olduğu gibi serbest tütün eksperlerinin de imtihan vererek ehliyetname almaları lâzım geldiğinden İnhisarlar idaresinin Cibali fabrikasında bir imtihan açılmış, bu imtihana piyasada serbest eksperlik yaptığı bilinen kimselerden ancak on altı kişi girmiştir. Hüseyin Kavalalı, İktısad Vekâleti namına Mümtaz Kavalcı ve İnhisarlar namına da Avni ile Nureddin Esadın bulunduğu imtihan komisyonu, on altı müsabıktan ancak sekizini muvaffak olmuş addetmiştir. İki sene müddetle teşekkül etmiş olan eksperleri imtihan komisyonunun müddeti bitmiştir. Yeni bir komisyon seçilecektir.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

İngilteredeki müzakereler ve Mısır meselesi

İngiliz hükûmeti İtalyaya fedakârlık yapmıyacak

M. Attlee dün söylediği bir nutukta: «Hükûmetin tuttuğu yeni yol, bizi sulha değil, anarşiye götürüyor» dedi

Londra 26 — İtalya-İngiltere müzakereleri etrafında Başvekil M. Chamberlain, Hariciye Nazırı Lord Halifax ve İngilterenin Roma Büyük Elçisi Lord Perth arasındaki görüşmelerden bahseden «Daily Telegraph» ezcümle diyor ki:

«Lord Perth'in bu görüşmelere devam etmek üzere gelecek hafta sonuna kadar Londrada kalacağı sanılmaktadır. Kuvvetle tahmin edildiğine göre, hükûmet, Mısırla alâkadar olarak İtalyaya hiçbir fedakârlıkta bulunmıyacaktır.

İngiliz - Alman müzakerelerine gelince, bu müzakereler hakkında, söylendiği gibi, hükûmet, Alman hükûmeti nezdinde resmî bir müracaatte bulunması için Berlin Büyük Elçisine talimat vermiş değildir.

Londra 26 — İngilterenin Roma Büyük Elçisi Lord Perth, bugün öğleden sonra M. Chamberlain ile uzun bir görüşmede bulunmuş ve İngiliz Başvekilini, Kont Ciano ile son görüşmeler neticelerinden haberdar eylemiştir.

M. Attlee'nin tenkidleri

Londra 26 — Dün akşam Oxford'da söz söyliyen M. Attlee, Britanya siyasetinin yeni aldığı istikameti şiddetle tenkid eylemiştir.

Hatib demiştir ki:

«— Chamberlain'ın iktidarı ele aldığı gündenberi herkes bir değişiklik gördü. Herşeyden evvel Lord Halifax'ın memuren Berline gittiğini gördük. Yekdiğerine müvazi hatlarda çalışan, fakat birbirlerinden haberi olamıyan iki Hariciye Nezareti mevcud bulunduğu zannı hasıl oldu. Maske düştü ve hükûmetin eski emperyalist politikaya dönmeğe karar vermiş olduğunu görüyorsunuz. İngiliz milletinin, bunun «sulh için sarfedilen bir gayret» olduğu tarzındaki bahaneyi kolayca kabul edeceğini zannetmem. Hükûmetin tuttuğu yeni istikametin bizi sulha değil, anarşiye götürdüğünü biliyoruz.»

Almanyanın müstemleke talebleri gene mevzuu bahs oluyor

Londra 26 — Alman Hariciye Nazırlığına gelen eski Londra Büyük Elçisi von Ribbentrop'un Krala vedanamesini vermek üzere yakında Londraya yapacağı ziyaret münasebetile Alman müstemlekeleri meselesi gene günün hâdisesi halini almıştır.

Siyasî mehafilde bütün alâkadar devletlerden mürekkeb bir konferans toplanması ihtimalinden tekrar bahsedilmektedir.

M. Chamberlain Londradan ayrıldı

Londra 26 — Başvekil M. Chamberlain, hafta tatilini geçirmek üzere bu sabah Chequers'e hareket etmiştir.

M. Eden'e itimad takriri

Heamington 26 — Eden sokaklarda ve içtima salonunda kendisini hararetle alkışlıyan büyük bir halk kütlesinin arasından geçtikten sonra nutkunu söylemiştir.

Eden'in siyasetine müntehiblerin tam itimadını beyan eden takrir, «bu takriri teyid eden kadınlar kısmının karar sureti gibi alkışlarla kabul edilmiştir. Bu karar suretinde Eden, hepimizin takdir ettiği, sevdiği ve bize lâzım olan adam» diye tavsif edilmiştir.

Süveyş kanalı meselesi

Kahire 26 — Dün öğleden sonra toplanan nazırlar Süveyş kanalı hakkında İngiliz - İtalyan müzakerelerinin ancak müstakil Mısırın iştirakile kabul edilebileceğini bildirmektedir. İngiliz makamları bu karardan haberdar edilmişlerdir.

Ahmed Mahir Paşa, söylediği nutukta, kanalın müdafaası hakkının Mısıra terettüb ettiğini kaydetmiştir.

Romanın bir tekzibi

Roma 26 — Salâhiyettar mahfiller, İtalyanın Libya'da bulunan kuvvetlerini geri çekmeğe başladığı hakkında ecnebi membalarından verilen haberleri tekzib etmektedirler. (a.a.)

Barselona'nın bombardımanı

Birkaç İngiliz bahriyelisi de yaralandı

Barselon 26 — Dün, Franco tayyareleri Sagoute'u bombardıman ettikleri sırada «Brenben» ismindeki İngiliz vapuru mürettebatından birkaç kişi yaralanmıştır. Bunlardan birinin başından aldığı yara ağırdır. (a.a.)

Bitliste müthiş kar var

Bitlis 26 (Hususî muhabirimizden) — Vilâyet dahiline mütemadiyen kar yağmaktadır. Bu sebebden postalar işlememektedir. Şehirde dükkânlar, mektebler kapalıdır. Yollarda düşen çiğlerden ölenler vardır.

Pariste menedilen bir içtima

Paris 26 — Thaelman komitesi tarafından, Reichtag yangınının beşinci yıldönümü dolayısile tertib edilen umumî içtimaın dün hükûmet tarafından menedilmesini, komünist partisi şiddetle protesto ve sol cenah delegelerinden, bugün meseleyi tetkik etmelerini taleb eylemiştir.

Varşovada opera grevi

Varşova 26 — Opera grevi devam etmektedir. Bir murahhas heyeti hükûmet mümessillerinden birile temas ederek vaziyeti izah etmiş ve açığı 240,000 Zloty'ye baliğ olan opera için tahsisat istemiştir.

Opera binasının etrafında büyük bir kalabalık vardır. Grevcileri birçok kimseler ziyaret etmektedir.

Zonguldak Belediyesine yardım

Ankara 26 (Telefonla) — Zonguldak Belediyesinin 120,000 liralık içme su tesisatı için Belediyeler Bankasından borc almasına Dahiliye Vekâletince müsaade edilmiştir.

Tütün rekoltesi

İzmir 26 (Hususî muhabirimizden) — Alınan en son malûmata göre, 36 bin ton tahmin edilen tütün rekoltesinin hemen tamamı müstahsil elinden çıkmış bulunmaktadır. Bundan 20 bin tondan fazlası İzmirdeki depolara sevkedilmiştir.

İhracatımızda artış nisbeti

İkincikânunda 4 milyon lira fark gösterdi

Ankara 25 — İstatistik Umum müdürlüğü 1938 ikincikânun haricî ticaret istatistiklerini tamamlamıştır.

Alınan neticelere göre, 1938 ilk ayındaki ithalât kıymeti 9 ve ihracat kıymeti 13 milyon liraya baliğ olmuştur. Bu miktarlar 1937 ilk ayına nazaran ithalât 4.5 milyon, ihracat 2 milyon lira artış göstermektedir. İthalâta nazaran ihracat fazlası 4 milyon liradır. (a.a.)

Goering Berline döndü

Varşova 26 — Reisicumhur tarafından tertib edilen av partisine dün akşam merasimle nihayet verilmiş ve Goering, Bialowecza'dan ayrılmıştır.

Goering, doğrudan doğruya Berline gidecektir. (a.a.)

KISA HABERLER

* ROMA 26 — Şimal İtalyasında ve Floransada bazı fabrika ve müesseseleri ziyaret etmiş olan Yugoslavya Münakalât Nazırı M. Spaho dün akşam buraya gelmiştir.

* TUCSON -Arizona- 26 — Pershing «oksijenli bir çadıra» yatırılmıştır. Kuvveti süratle azalmaktadır.

* LONDRA 26 — M. de Valera, refakatinde İrlanda Ziraat, Endüstri ve Maliye Nazırları olduğu halde bu sabah Dublin'e hareket etmiştir. Mumaileyh, çarşamba akşamı Londraya dönecektir.

İngiltere - İrlanda müzakerelerine perşembe günü devam edilecektir.

* BELGRAD 26 — Geniş bataklık araziyi kurutmak için Belgrad belediyesile bir Danimarka grupu arasında yapılan müzakereler muvaffakiyetle neticelenmiştir.

30 milyon dinara mal olacak olan bu ameliyat 1 ilkteşrin 1940 ta bitmiş olacaktır.

* VAŞİNGTON 26 — Meb'usan meclisi askerlik encümeni, muhasamat başlar başlamaz Reisicumhura endüstride seferberlik ilân etmek salâhiyetini veren lâyihayı kabul etmiştir.

* LONDRA 26 — İngiliz harb filosu bugün dünyanın en süratli gemisine malik bulunmaktadır. Bir önde ve bir de arkada iki torpil tübü ile mücehhez olan bu hücum gambotonun ilk tecrübeleri dün Portsmouth'da yapılmıştır. Bu gemi saatte elli mil sürat temin etmiştir.

Bir Çin şehri daha alındı

Japon parti mümessilleri hükûmeti tenkid ettiler

Tokyo 26 — Mecliste, «milletin umumî seferberliği» hakkındaki müzakere sırasında, büyük partilerin mümessilleri hükûmete şiddetle hücum etmişler ve hükûmete geniş salâhiyetler veren bir kanunun memleketin bütün askerî, ekonomik ve entelektüel kuvvetlerinin seferber edilmesine imkân vereceğini ve bunun da kanunu esasiye muhalif olacağını, vatandaşın ana haklarını ilga edeceğini ve hükûmetin istediği geniş salâhiyetlerin ancak âcil tehlike halinde İmparatora verilebileceğini bildirmişlerdir.

Hükûmet ise bilâkis kanunu esasinin harb vaziyetinde istisnaî kanunlar yapılması imkânını verdiğini bildirmektedir.

Harbiye Nazırı General Sagiyuma, Japon milletinin, yalnız Çin ihtilâfından doğabilecek tehdid ve tehlikelere karşı silâhlanmakla kalmıyarak, ayni zamanda çok mühim ve fevkalâde vahim hâdiseleri de derpiş etmesi lâzım geldiğini bunun içindir ki memleketin ekonomik kuvvetlerinin temerküzü, ayni zamanda milletin diğer enerjileri de organize edilmediği takdirde, kâfi gelmiyeceğini söylemiştir.

Japon kuvvetleri yeniden harekete mi geçiyor?

Tokyo 26 — İyi haber alan mahfiller, General Hata'nın merkezî Çindeki Japon kuvvetlerinin kumandanlığına tayin edilmesinin askerî harekâta geçileceği ve diplomasi nüfuzunun sona erdiği manasını tazammun ettiğini beyan etmektedirler.

General Matsui ve Çin ihtilâfı

Tokyo 26 — Çinden geri çağırılan General Matsui'ye Tokyoda muazzam bir istikbal yapılmıştır.

Matbuat, galib generali müttehit bir surette selâmlıyor.

Müşahitler, General Matsui'nin bilhassa hükûmetin daha şimdiden nazik olan vaziyeti vahimleştiği takdirde oynıyabileceği siyasî rolü derpiş ediyorlar. Hatırlardadır ki, General Matsui, Çin - Japon ihtilâfının süratle halline taraftardır. İhtilâfın hudutsuz bir surette genişletilmesine muhaliftir. Zira Japon kuvvetlerinin Sovyetlerle ihtilâf tehlikesi önünde dağılmasından kaçınmak istiyor ve Çine karşı askerî hareketle birlikte olması ve hatta askerî harekete hâkim olması lüzumuna kani bulunmaktadır.

Çinde Amerikan tebaasının vaziyeti

Tokyo 26 — Amerika sefiri Grew, dün Hariciye Nezaretine gitmiş ve merkezî Çinde muhasamat mıntakasında bulunan Amerikan tebaasının tahliyesi hakkında Şanghay'daki Japon makamları tarafından 3 şubatta neşredilen tamimden bahsederek Amerikan makamlarının kendi tebaalarına tehlikeli mıntakayı terketmelerini imkân nisbetinde tavsiye edeceklerini, fakat bu tahliyenin yapılmasını sureti kat'iyede istemiyeceklerini söylemiştir.

Washington hükûmeti Amerikan tebaasının Çinde maruz kalacağı zarar ve ziyandan Çini ve Japonyayı ayni zamanda mes'ul tutacaktır.

Çindeki Amerikan tebaasının reddetti

Vaşington 26 — Hariciye Nazırı Hull beyanatında demiştir ki:

«Merkezî Çindeki Amerikalıların oradan çekilmesi ve Amerikan binalarına hususî işaretler konulmasına dair Japonyanın talebini Amerika hükûmeti kat'î olarak reddetmiştir.

Aderika Japonyaya gayet vazih bir nota vererek ölen ve yaralanan Amerikalılarla zarara uğrıyacak Amerikan mallarından Japonyanın mes'ul tutulacağını bildirmiştir.

Japonlar bir şehir aldılar

Tokyo 26 — Japon kuvvetleri Linghiu'yu zaptetmişlerdir. (a.a.)

İngilterenin Japonlara cevabı

Londra 26 (Hususî) — İngiliz hükûmeti Japonyanın notasına cevab vererek, Uzakşark harbi devam ettikçe İngilizlerin düçar olacakları her nevi zarardan Japonyanın mes'ul tutulacağını kat'î bir lisanla bildirmiştir.

Ankara ilk mektebleri 15 gün tatil

Ankara 26 (Telefonla) — Kızıl hastalığı dolayısile Ankara ilk mektebleri ile Türk Kültür Kurulunun Yenişehir'deki kolleji dünden itibaren 14 marta kadar tatil edilmiştir.

Mareşal Graziani Romada

Roma 26 (Hususî) — Eski Habeşistan Umum Valisi Mareşal Graziani bugün Napoliye muvasalat etmiş, büyük tezahüratla karşılanmıştır.

MUSAHABE

Gezerek ve düşünerek...

Yazan: *FAZIL AHMED AYKAÇ*

Nis: 7 Nisan

Bütün gün rüzgâr esti. Şimdi de yağmur yağıyor. Meşhur (Promenade) ın üzerindeyim. Akdeniz sade delirmiş, çıldırmış değil, kudurmuştan beter halde.. Geniş ve güzel rıhtımın üstünden deni - zin kahrına, gazabına bakıyorum. Kim - seler yok.. Sanki yıkılan gök altında tekmil palmiyeler, tarhlar korkudan sinmiş gibi. Bununla beraber her taraf aydınlık.. İşte mahud kazino: Tekmil kırmızı, filizi ve balrengi ışıklarile denizin üzerinde süslü bir (şehrayin) dubası kıyafeti takındı. Kumar, dans, içki, tiyatro, hepsi var. Fakat bunların içinde gerçekten ulu, gerçekten sonsuz ve yapmacıksız güzel, yalnız şu deniz, şu kendinden geçmiş gibi görünen deniz... Yuvarlana, yuvarlana koşup köpüklenen dalga dizileri ardı arası gelmez fedai alaylarını hatırlatıyor. Tamam kıyıya erişip de onu yakalıyarak ezmek istiyen su yığınları, birdenbire birer çağlıyan oluyorlar ve kayaların üzerine devriliyorlar. Gene birdenbire bir köpük volkanı rıhtımlara sıçrıyor. Milyonla çakılı - sanki sahillerin derisini yüzerek - tırnaklarile çeken diğer bir dalga, bitkin ve perişan geriye dönerken, arkasından yetişen coşkun ve atılgan bir taburla çarpışıyor: Kıyamet, tarraka, tufan...

Bakıyorum, bakıyorum ve düşünüyorum. Bütün şu cicili ve eğlenceli medeniyet, denizin bu kibar ve sonsuz vahşiliği yanında nasıl manasız kalıyor. Kaputun başlığını iyice kafama geçirdim. Gene bakıyorum, rüzgâr yok. Fakat belli ki Akdeniz bir kere çileden çıkmış. Artık öfkesini alabilmek için kimbilir nekadar döğünecek, nekadar uluyacak!

Ne tuhaf şey. Bu kadar isyan, ihtilâl ve feragat içindeki unsurun, hiç şuursuz bir su çalkantısından başka birşey olmadığına bir türlü inanacağım gelmiyor. Ona bizim anlayış sınırlarımızın pek dışında bir ruh, bir duyarlık vermek istiyorum. Çocukluğumda okuduğum bazı felsefî kitablardaki nazariyeler zihnimi kuşattı. Onlar da şimdi benim düşüncelerimi bombardıman ediyor. Seziliyor ki gökte ay yar. Lâkin ne tarafta saklı belli değil. Fakat kazinonun döktüğü boyalı ışıklar bu kükrek denizin sırtına hiç yakışmamış!

İşte umulmadık bir idil:

Birbirine sıkı sıkı sarılı iki genc geldi. Onlar da denize bakacaklar sandım. Halbuki içlerinde başka ateş var. Öyle bir volkan var ki ne bu gökten dökülen tufan, ne de şu yatağında acısından kıvranan umman söndürebilir! Birbirlerinin dudaklarına sarıldılar. Birbirlerini içtiler, içtiler...

Çok başdöndürücü şey... Uçsuz bucaksız ezelî bir unsur karşısında bu iki fânî ateş, ebediyet tablosu üzerine çizili, küçük birer maket gibi duruyor. Onların birşeyden çekindiği yok. Zaten çekinecek ne var? Lâkin ben yürüdüm.. Gene tarrakalar ve kıyametler.. Fakat ben gidebildiğim kadar ileriye gideceğim. Sonra bir köşeye girip bir ıhlamur içeceğim.

Rıhtımın kenarından yürüdükçe içime adeta korku geliyor.. Deniz bir metro daha kolunu uzatsa beni de yerimden kaparak taşların üzerine çarpacak sanıyorum ve hemen yana kaçıyorum. Hani hayvanat bahçelerinde büyük mufterislerin kafesi önünden geçerken duyduğumuz bir ürperme vardır: İçimde öyle birşey dolaşıyor. Galiba biz insanlara, kendi acizimizin, küçüklüğümüzün şuurunu bu kadar insafsızca duyurtan her büyük kudrete karşı kibrimiz darılıyor! (Negresko'dan) büyük kazinonun önüne kadar uzandım. Yağmur da biraz durdu. İşte ufuk üzerinde genc ziyalı bir yıldız. Duşunu henüz bitirmiş gök içinde tertemiz bir ışık noktası..

Hatırıma münasebetsiz şeyler geliyor: Aramızda şimdi nice azametli hiçler vardır ki bu ruh üzletlerine, üzüntülerine güler. Ben kendi arkadaşlarım arasında bile nekadar duygu yoksuluna rasladım. Hele kafası bar masasına dönmüş nekadar bulutlu anlayış tanırım ki tabiat üzerine söylenen hiçbir söze tahammül edemez. Ve bunlara behemehal Pierre Loti edebiyatı diye bir iftira yaftası takar... Ne denilir ki, bu da tabiatin bir nüktesi!

Yürüye yürüye yoruldum ve hayli ıslandım. Şimdi belediye kazinosunda bir nane menkuu içiyorum. Bir saat, iki saat... Artık yatma zamanı..

Dışarıya çıktım ki büsbütün yeni bir tablo, yağmur iyice durmuş, gökyüzünde Jübiter, penceresinden bizi seyrediyor. İşte demin bir türlü nerede olduğunu göremediğim ay da şimdi çırçıplak.

Kazinonun renkli aydınlıkları denizin üstüne hiç yakışmadığını söyledimdi. Şimdi, bu boğuşan, vecd içinde şahlanan su kütlelerinin omzuna mehtabın giydirdiği altın pullu hil'at o kadar güzel geliyor ki... Meydanda! Böyle gürbüz bir unsura, ancak yukarıdaki kadar yüksek bir âşinanın selâmı lâzımmış. Hem selâmı, hem hediyesi...

***

Nis: 8 Nisan

Oturduğum otel (Victor Hugo) caddesi üzerinde. Yanımda ufak bir park var. Geceyarısı onun içinde bazan yürüyorum. Öyle içten gelme su sesleri duyuyorum ki bana Bursayı hatırlatıyor. Canım Bursa!.. Bakıyorum; kanapelerin üzerinde şayed kimse varsa, mutlaka yalnız değil. Belli ki burada benden başka tek duran yok. Çünkü kimi görsem çift geziyor!

Şimdiye kadar temiz bir gök üzerinde palmiyelerin çizdiği dekoru - aşağıdan yukarıya bakarak - seyretmemiştim. Ne umulmadık güzel şey! Bütün bu görmüş geçirmiş nebatî efendiler senelerdenberi burada boy salmışlar. Gelip öpüşen çiftlerin dört yanında selâm durarak, hadımağalarından bir muhafız alayı halinde yaşıyorlar. Ne mutlu onlara da!

Oturuyorum, oturuyorum; içimde adı konulamaz bir hicran hep başka kıyılara doğru uzanıp gidiyor.. Bütün acılarla delikdeşik olmuş, pörsük bir ömrüm var. Şimdi aklıma gelen hep o! Fakat kimin öyle değil ki? Daha Meşrutiyetten evvel, daha tam bir çocukken bu yerleri rüya gibi düşünürdüm, işte bugün içindeyim. Fakat nekadar küllenmiş, küf tutmuş bir iştiyakla! Hayat bağlarımın bu kadar gevşek görünmesinde elbet bir sebeb olacak; lâkin ne?

Gecliğimde frenkçe bir nazim okumuştum. Şair, aşağı yukarı şöyle diyordu:

Kendi kendime çok defa sorarım: Sen hangi ırktansın? Sen şimdiye kadar hangi meçhul fakat haşmetli idealin hizmetinde bulundun? ve hangi erişilmez ülkünün peşine takılabildin ki şimdi âlem gözüne, üzerinde küçüklükten, kirlilikten başka şeyé rastlanılmıyan bir çukur gibi görünüyor? Galiba kâinatın sana sonsuz bir saadet borcu var?.. ilâh..»

Hayır, şahsım için hiç böyle bir alacak davası hatırlamıyorum. Ancak kendimin daha ana yurduma büyük borçlarım var. Şunlardan bir parçasını ödiyebilsem! İşte o gün... Söylemeğe ne lüzum!... Her yurddaş için bundan daha tabiî hangi hak ve dilek düşünülebilir?

Fazıl Ahmed Aykaç

Hamiş: Son basılan makalemde bazı tertib yanlışları kaldığını gördüm. Okuyucuların affını dilerim. F. A.

Şikago — Madam Roosevelt atla gezintiyi çok sever. Her sabah, refakatinde Riyaseticumhur yaverlerinden bir yüzbaşı olduğu halde «Beyaz saray»dan çıkarak bir müddet dolaşır.

Hâdiseler arasında

Yeni ve eski

Popüler Türk hicvinin, hocasız ve talebesiz, bir tek romancısı Hüseyin Rahmi Gürpınar, «Yalanın Methi» adlı bir Fransız kitabına haşiye olarak yazdığı ve dünkü Cumhuriyette çıkan makalesine başlarken, «eski» ile «yeni» arasındaki münasebete de bir dokunup geçiyordu.

Bu temas, eski ile yeni arasında eski olduğu kadar da yeni bir meseleye dair evvelce düşündüğüm ve yazdığım şeylerin hatıralarını tazeledi.

«Eski olduğu kadar da yeni» vasfı, yalnız bu meseleyi değil, esasa aid her meseleyi, zamana mukavemet eden her ölümsüz maddeyi, her taze klâsik eseri, alelâde aktüalitelerden, kof mahiyetlerden ve yeniliği sathına aid bir cilânın solmaya mahkûm ve fanî kalitesinden ibaret göz boyayıcı eserlerden ayırmağa da yarar. Çünkü her halis cevher, her ölmezoğlu madde, her hilesiz eser, eski olduğu kadar da yeni ve yeni olduğu kadar da eskidir. Bu birbirine zıd iki kaliteye ayni mülkiyet aşkile sahib çıkan o cevher, o madde, o eser, yani tek kelime ile *ebedî* olmağa lâyik herşey, köhne birşey gibi eskiliğini ve meziyeti modaya uygun olmaktan ibaret birsey gibi de yeniliğini açığa vurmaz, zahmet ve itina ile keşfedilmeğe muhtac her esaslı kıymet gibi tarihini de tazeliğini de içinde saklar.

Yenilliği yaldızından ibaret maddelerin ve eserlerin yeniliğini anlamak için ne usta, ne de erbab olmağa lüzum vardır. Bilâkis, erbab ve usta adam, bu sahte yeniliğin altında ölmüş eskilikler saklandığını bir bakışta anlar. Yeniliğin fanî olduğunu söyliyenler bu türlüsünü kasdediyorlarsa haklıdırlar. Fakat parıltılarını hiçbir yaldıza borclu olmıyan altın ve elmas gibi maddelerin yenilikleri eskimeğe mahkûm değildir. Bunlar, her sabah doğarak yenileşen güneş gibi ebedî bir parıltı saçarak, zamanın üstünde, yani her zaman parlarlar. Eski oldukları kadar da yeni oldukları için modadan ne birşey isterler, ne de korkarlar.

Hatta, klâsik şaheserler gibi, eskidikçe yenileşen eserler de vardır. Shakespeare'in herhangi bir eserini, meselâ Coriolan'ı, bugün, yazıldığı tarihtekinden daha taze buluyorlar. Eski şarabda veya eski kemanda aranan bu hassa, klâsik eserde çok daha boldur. Zira mükemmeliyetin zaferi, her eksik ve çürük şeyin en büyük düşmanı olan zamanı yenerek üstüne çıkmasından başka nedir? «Köhne» ile «moda» bunu yapamaz: Biri çürüyüp dağılmağa mahkûm bir eski, öteki köhne olmağa mahkûm bir yenidir ve yokluğa karıştıkları zaman birbirinden farksız oldukları meydana çıkar.

PEYAMI SAFA

Kum fırtınası

Mısırda on beş kişinin ölümüne sebeb oldu

Kahire 25 (Hususî) — Şarktan gelen şiddetli bir kum fırtınası, evvelki gece bütün aşağı Mısırı altüst etmiş ve müthiş hasarata sebeb olmuştur. Şimdiye kadar 800 evin yıkıldığı ve on beş kişinin öldüğü anlaşılmıştır.

Tayinler

Ankara 26 (Telefonla) — Ziraat Vekâleti Hukuk Müşavir muavini Avni Civdan hukuk müşaviri olmuştur. Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti müfettiş muavini Sadan Dinçer dördüncü sınıf müfettiş olmustur.

Tayyare balosu

Hava Kurumu İstanbul şubesi tarafından her sene tertib olunan büyük tayyare balosu, dün gece Perapalas salonlarında verilmiştir. Balo, güzide davetlilerin huzurile çok samimî bir şekilde sabaha kadar devam etmiştir.

Ankara meb'usu Rasim Aktar öldü

Ankara meb'usu Rasim Aktar, dün vefat etmiştir. Cenazesi bugün kaldırılarak Erenköyünde Sahrayicediddeki aile makberesine defnedilecektir.

Satılık köşk

Yeşilköyde zengin ve muntazam, değirmen, moteur ve su tesisatı mükemmel, nadir gülleri ve ağaclarile tanılmış, 3260 metro mesahasında bahçesile, Uşaklıgil köşkü satılıktır. Köşk hertürlü müştemilâtile 15 oda, bir hol, 3 vestibuleden mürekkebdir. Arzu edenler görmek için hergün her saatte içindekilere müracaat edebilirler.

Küçük hikâye

Bir hikâyenin hikâyesi

Yazan : N. F.

Muharrir, gazete idarehanesinde kendisine ayrılmış olan daracık odada masanın bir kenarına sıkışmış, saatlerdenberi düşünüyordu. Saat beşe geliyordu ve o ertesi günü çıkacak olan yazısına hâlâ başlamamıştı bile. Halbuki bu akşam için birikmiş birçok işleri vardı. Tatil saatinden evvel kitabcı ile randevulaşmıştı. Böbreklerindeki sancıya karşı elektroterapi yaptırmak üzere doktora uğraması lâzımdı. Aylardanberi hatırını soramadığı üstad Ağaoğlu Ahmedi ziyaret etmek de istiyordu. Üstelik sekiz buçukta, Beyoğlu Halkevinde bir konferans verecekti.

Vakit daraldıkça kafasındaki endişeler de birbiri üzerine yığılıyor ve komprime haline gelerek uyuşturucu bir ilâç gibi vücudünü gevşetiyordu.

— Yazı yazmamak, konferans vermemek, kimse ile randevulu olmamak. Sigara dumanları yüzünden havası elle tutulacak kadar ağırlaşan şu sıkışık odada eli şakağında oturmak ve rüya görmek! Ne tatlı birşey olacaktı!

Kapıya tık tık vuruldu.

Psikolog muharrir aldanamaz. Bu bir kadın vuruşuydu.

— Autogram istemeğe gelen bir genc kız olsa, diye düşündü.

İçinde çırpındığı manasız realiteyi tatlı bir rüyaya çevirecek autogram istiyen bir genc kızdan başkası olamazdı.

— Giriniz!

Kapı açıldı ve sanki ılık bir bahar rüzgârı odanın bunaltıcı havasını tazeledi. Yeni açmış erik çiçeğini hatırlatan bir genc kız çekingen adımlarla ilerledi. Muharririn karşısında durdu.

— Oturmaz mısınız?

Genc kız önce tereddüd etti. Perdeleri inik, ve bulutlaşan sigara dumanlarile üç metro murabbaı bir buhurdana benziyen bu loş odada; eşya buğulanarak ve şekillerini kaybederek tütüyor, titreşiyor gibiydi. Muharrir kısa siyah ağızlığını parmaklarile makaslamış; hafif çatık kaşlarının müteezzi edasını bir tebessüm çizgisile yarılıyarak gülümsemeğe gayret etti ve tekrarladı:

— Oturmaz mısınız?

Bir an, zayıf boynunu, ceketinin yakasına yaslayıp tavana baktıktan sonra ellerini uğuşturdu:

— Emrinizi öğrenebilir miyim?

Genc kız, kenarına ilişiverdiği sandalyadan düşecekmiş gibi gözleri yerde, müteredd id cümlelerle, anlattı. Hikâye getirmişti. Heyeti tahririye odasından bunları kendisine götürmesini söylemişlerdi. Gerçi hikâyeler..... Fakat muharrir onu dinlemiyordu artık.. Genc kız anlatırken o gözlerini yummuş, sağ elile solunun üzerine vurarak mütemadiyen başını sallıyordu. Gündelik yazı, kitabcı ile randevu, doktora uğrama ve Ağaoğlunu ziyaret... Bu arada, bir sürü hikâye okumak, içinden gazeteye girebilecekleri ayırmak, girmiyeceklerin sahiblerine birer bahane bulmak.. Derd mi derd.. Bari her hikâye getiren kolay lâf anlasa... Bazan hepsine ayrı ayrı adeta birer konferans da vermek lâzım gelir...

Muharrir belki daha düşünecekti. Dinlediği sözlerin kesildiğini duyunca gözlerini açtı, gülümsedi:

— Güzeeel! dedi, sizin gibi ince bir hanımın edebiyata merak etmesi, aman ne iyi.. Hikâyelerinizi görebilir miyim?

Biraz da klişe olan bu sözlerin tabiî görünmelerine sesinin sıcak tonu yardım ediyordu. Müsveddeleri aldı. Kırpışan kirpikleri arasından süzülüp satırların merdivenlerinde koşuşan nazarları, işgüzarlığını belli etmemek için arasıra bir cümlede uzun uzun duraklıyordu. Ziyaretçiye dikkat manzarası vermek istiyen bu vakfe esnasında zihni, cevab için şekil arıyordu. «Maalesef tercüme hikâyelerimiz pek çok mu, desem; yoksa lûtfen bana bırakınız da boş zamanımda daha salim kafa ile tetkik edeyim mi, desem?»

Farkında olmadan hikâyeyi bitirdi. Dimağında bir şaşalama olmuştu. Yazı, moda kızların kopya motifle yastık işlemeğe benziyen züppe hikâyelerinden değildi. Adeta olgun bir üslûbla yazılmıştı. Hisler saf ve hilesiz, fikirler samimî ve net, mevzu ise onu eski hayallerine sürükliyecek kadar cazibdi.

Muharrir içini çekerek yutkundu, bu sefer oldukça heyecanlı ve tamamen dikkatli; bir daha okudu ve binnefis kendi kendini de hikâyedeki hayatı yaşamağa alıştırdı, girift cemiyet hayatının süfli - yetlerini ekarte ederek bir yuva kurabilmek uğrunda uzun yıllarını eskitmiş bir genc adam; akla gelmiyecek tesadüflerin, sanki yıldırımlaşmış kısa adımlarla gayesine varıveriyordu.

Muharrir irkildi. Hikâyede yazıcının insiyaklarına ve hissî tahakkümlerine tâbi olan bina ve kombinezon tarzı dikkatinin ağlarından kaçmamıştı. Bu genc kız muhakkak monden salonlardan ziyade evinin mutfağını, kaleminden çok iğnesini tercih eden bir ev kızı olacaktı.

— Güzeeel, dedi, aman ne iyi!. Ve zekâsile bütün tecrübelerini seferber ederek onunla konuştu. Mükâleme sık sık bir istintakı da andırıyordu. Genc kızın tahsili, neleri ve kimleri okuduğu konuşuldu. Muharrir küçük teferruat noktalarından bir karakter tahlili çıkarmağa, lâalettayin bir kelimeden temayüllerin ifadesini belirtmeğe uğraşıyor gibiydi.

Vadetti. Hikâye birkaç gün içinde gazetede çıkacaktı, diğerlerini de bekliyordu. Sözlerine bazı san'at tavsiyelerini de ilâve etti ve ilk mülâkat ikisi için de ümidli bitti. Birisi manasını henüz kendisine sakladığı müşahedelerinin doğru çıkması ihtimalinden, ikincisi hikâyelerinin en büyük memleket gazetesinde çıkacağından...

Birçok defa daha konuştular. Genc kız muharriri gene gazetedeki çalışma odasında birkaç kere ziyaret etti. Ziyaretler arttıkça mükâlemelerin rengi - belli olmadan - değişiyordu. Artık edebiyattan daha az bahsediyorlardı. Bir defadan sonra genc kızın başka hikâyesi de intişar etmemişti. Fakat bu noktaya o da pek ehemmiyet vermiyordu artık. Sanki daha büyük bir hakikî hayat hikâyesinin muhayyel dekorları ve henüz adını koymadıkları şahsiyetleri üzerinde musahabeler yapıyor gibiydiler. Tecrübî psikoloji üstadı, nazariyelerinin tecellilere uyuşundan ayrı bir zevk de duyuyordu.

Bütün suallerine bütün melekâtı «evet!!» dedikten sonra; bir gün, gayet müsterih ve gülümsiyerek genc kıza sordu:

— Benimle evlenir misiniz?

Bu teklifle karşılaşan her temiz ve hakikî genc kız gibi o da kızardı, başını eğdi ve dudaklarını ısırarak cevab verdi:

— Düşüneyim de efendim.

Buluştukları gün cevabı evvelâ, genc kızın yüzündeki, gönlünden akseden pembelik verdi; sonra dudakları bu saadet rengini teyid etti:

— Evet, tabiî evet!

Muharrir çok, pek çok gülümsedi, bir an ne yapacağını şaşırdı, bir hareket yapmak ihtiyacile kendini tutmak ihtiyatı arasında sallandı, ellerini uğuşturarak:

— Haydi hayırlısı! dedi.

Ve bu suretle bir hikâyenin içinden hiç beklenmiyen, yepyeni ve şüphesiz yeryüzünde mevcud en güzel bir başka hikâye çıkmış oldu. Yazılan değil, yaşanan bir hikâye...

N. F.

Romanya Türklerinin verdikleri bir temsil

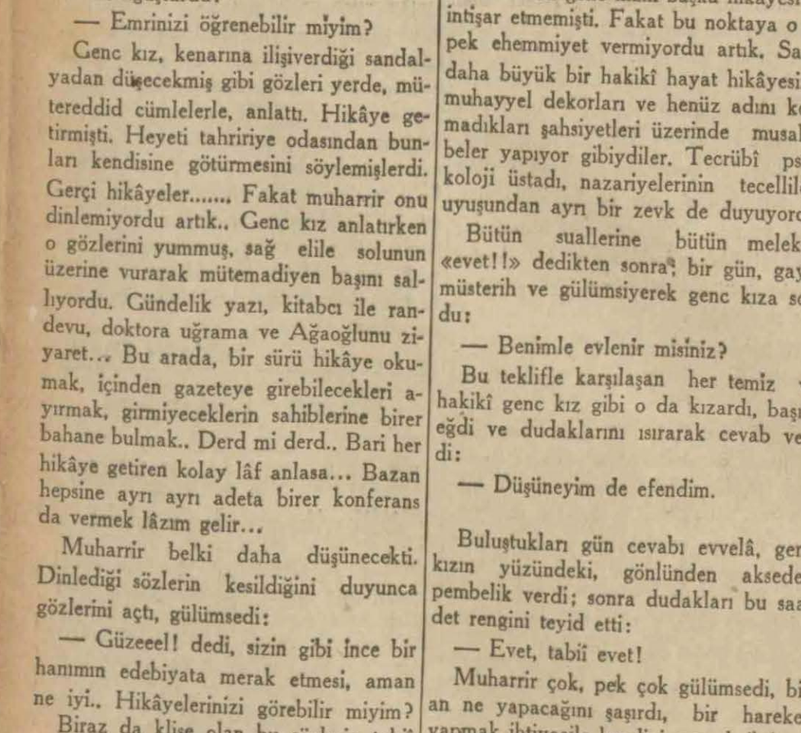

Romanyanın Totrakan kasabasındaki «Sebat Türk Gencler Birliği» temsil heyeti, kurban bayramında «Himmetin oğlu» isimli piyesi temsil etmişler ve çok muvaffak olmuşlardır. Yukarıki resim temsil heyetini bir arada göstermektedir.

SİNEMA

Michele Morgan

16 yaşında evini terkeden artist 18 yaşında yıldız oldu

Michele Morgan

Geçen hafta şehrimizde «Bora» isminde bir filim gösterildi. Bu kordelâ, Fransız piyes muharriri Bernstein'in meşhur eseri «Le Venin» den iktibas edilmişti. «Le Venin» vaktile İstanbula gelen birçok Fransız kumpanyaları tarafından sahnede temsil olunmuştu. Pariste de hâlâ sık sık oynanmakta ve orada Francoise rolünü Gaby Morley temsil etmektedir. Fakat başerkek rolünü Charles Boyer'nin deruhde ettiği filimde Gaby'in vazifesi Michelle Morgan isminde bir genc kıza verildi. Bu genc kız bütün dünyada olduğu gibi memleketimizde de meçhuldü. Buna rağmen kordelâyı gören herkes eser ve onun büyük müessiri Charles Boyer kadar Michelle Morgan'ı da takdir etti.

Genc kız ilk muvaffakiyetini Jean Gabin'le birlikte oynadığı «Sisler rıhtımı» nda göstermişti. «Bora» da tamamladı.

Michele Morgan, Fransanın Parise yakın küçük kasabalarından birinde doğmuş ve dört beş yaşından itibaren sinemaya merak etmiş bir kızdır. On altı yaşında kendisinden bir iki yaş küçük erkek kardeşile ailesini terkederek Parise gelmiş ve orada stüdyo stüdyo gezerek bir iş aramıştır. Asıl ismi Simone'dur. Büyük annesinin tanıdığı nüfuzlu bir san'at adamının tavassutile bir mütehassıstan inşad ve mimik dersleri alarak işe başlamış ve rica, minnet «Mioche» filminde ehemmiyetsiz bir rol alabilmiştir. O filimde oynarken Madam Vitta isminde stüdyo erkânından bir kadınla tanışmış, bu bayan da onu rejisör Marc Allegret'e takdim etmiştir. Bir müddet sonra rejisör onu çağırtmış ve Raimu ile birlikte Gribouille filminde oynıyacağını müjdelemiştir. O filmin senaryo muharriri, Fransanın tanınmış sinema yazıcılarından Marcel Achard olduğu için onun da teveccühünü kazanan Michele bu suretle muvaffakiyet merdivenine ilk adımını atmıştır.

Michele Morgan bu suretle sade «Sisler rıhtımı» nda ve «Bora» da oynamayı değil, ayni zamanda Amerikaya gitmeği temin etmişse de kendisi için henüz oraya seyahat etme zamanı hulûl etmediğine kani olduğu cihetle bu teklife muvafakat cevabı vermemiştir.

Bir iki satırla ...

★ Maurice Dekobra'nın meşhur eseri «Seher vakti» eseri Pariste filme çekilecek, başrolü Danielle Darieux oynıyacak, rejiyi Henri Decoin idare edecektir.

★ Berlinde Fransızlar iki filim çevirmeğe hazırlanmaktadırlar. İsimleri: «Büyük ümid» ve «İlkbahar haçlı seferleri» dir. Artistler henüz seçilmemiştir.

★ Pariste «Geceyarısı an'anesi» isminde bir filim çevrilecek, başrolleri Constant Remy, Colette Darfeuille, Jose Noguére oynıyacaklardır.

★ «Venedikte karnaval» filminin başrolünü Dita Parlo oynıyacak ve rejiyi Pierre Colombier idare edecektir. Kordelânın haricî manzaraları İtalyada çevrilecektir.

★ «Ulusal emniyet» filminin başerkek rolünü Jules Berry deruhde etmiştir.

Evlenme merasimi

Eski hariciye memurlarından merhum Fatin İhsanın kızı Nejade ile Antakya eşraf ve tüccarlarından Tekelioğlu Ahmedin evlenme merasimleri perşembe akşamı Parkoteli salonunda yapılmıştır. Bu münasebetle verilen suvare sabaha kadar samimî bir hava içinde devam etmiştir. Genc evlilere ebedî saadetler dileriz.

Teşekkür

Pavli Karadelioğlunun vefatı münasebetile gerek bizzat ve gerekse mektub ve telgraf ve çelenk göndermek suretile teessürlerimize iştirak ve bizleri teselli eden sayın dost ve akrabaya borclu olduğumuz minnet ve şükran hislerimizin iblâğına muhterem gazetenizin delâletini rica ederiz.

Müteveffanın karısı Yetsemani ve çocuçları ve kardeşi Mihal Karadelioğlu

ERTUĞRUL SADİ TEK

TES

Yarın gece (Kadıköy - Süreyya) Salı: (Bakırköy) Çarşamba: (Üsküdar) sinemalarında SEFİLLER

8 perde. Yazan: Viktor Hügo

VEFAT

Zırhlı Donanma kumandanı merhum Amiral Mehmed kerimesi, bakteriyoloğ General Hamdi Aziz refikası, Hariciye memurlarından Muammer Hamdi Danbelin validesi, Yüksek Mühendis mektebi elektrik profesörü Bürhaneddin Sezarar ve Elektrik şirketi mütercimlerinden Fazıl Suad Gelenbevinin kayınvalideleri Bayan Rain vefat etmiştir.

Cenazesi, 28 şubat pazartesi günü, Taksim, Talimhane, Lamartin caddesi Nazar apartımanından saat 11,30 da kaldırılarak namazı Ağa camiinde kılınacak ve aile kabristanına defnedilecektir.

Teşekkür

Sevgili zevcim

ALEXANDRE PARİSSİ

nin ölümü münasebetile cenaze merasimine iştirak ve şifahen ve tahriren beyani taziyet lûtfunda bulunan bilcümle akraba ve dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre teessürüm mâni bulunduğundan en samimî minnet ve şükranlarımı muhterem gazeteniz vasıtasile iblâğını rica ederim.

Dul Bayan Terese Parissi

FREDERİC MARCH - JANET GAYNOR

Fransızca sözlü **TALİH GÜNEŞİ**

Çarşamba akşamı **MELEK** sinemasında

SAKARYA sinemasında

15 Gündenberi bütün şehir halkını koşturan

YAKAN BUSELER

Şaheseri ; sinemanın 4 büyük yıldızı bulunan

TİNO ROSSİ - ViViANE ROMANCE

MiREiLLE BALiN - MiCHEL SiMON

Her seansta seyircilerin takdir alkışlarile karşılanmaktadırlar.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

En fantezist filimleri yaratan

Bütün genç Jönprömiyelerin en Parislisi

ALBERT PREJEAN

JENNY HOLT ile beraber çevirdiği

MÜŞKİL İTİRAF

filminde pek yakında **SÜMER sinemasında**

Yarın akşam **SAKARYA** sinemasında

GABY MORLAY'ın

En büyük temsili ve fevkalâde zaferi

Uykusuz Geceler

Muhteşem filminin ilk büyük iraesidir.

TOLSTOi'nin eseri - BEETHOVEN'in musikisi

Biletlerinizi evvelden aldırınız 41341

Samatya ŞEN sinemada bu hafta

Çarşamba - cumartesi, matine 14 de pazar 11,30 dan itibaren

Her akşam 20,45 te

DENİZLER PERİSİ - PRANGA

Bugün SARAY sineması

Bütün lisanlarda okunmuş ve tercüme edilmiş olan senenin en meşhur romanından iktibas edilen

MALAKALI KADIN

büyük ve zengin filmini takdim ediyor.

Baş rollerde: EDWİGE FEUİLLERES ve PİERRE RİCHARD WİLM

Hindistanın en büyük mihracesinin aşkına nail olan bir Avrupalı kadının şayanı hayret macerasını musavverdir.

İlâveten: FOX JURNAL de: Amerikada son yapılan CİM LONDOS — JOHN SULLİVAN güreş maçı

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

BUGÜN **TÜRK** sinemasında fevkalâde bir film

Fransanın meşhur romancısı A. KAPUS'ün (Aventurier) eserinden

MACERA ADAMI

VICTOR FRANCEN ve BLANCHE MONTEL

(Komedi Fransez) artisti

Baştan başa merak, zevk ve heyecanla görülen - bütün dünyada alkışlanan muazzam film,

İlâveten: MiKi'nin BAHAR SERENADI renkli komedi. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün **MELEK** sinemasında hayatınızın en güzel iki saatini yaşıyacaksınız.

Aşk - Neşe - Zevk - Eğlence - Musiki ve dans filmi

BRODWAY MELODİ 1938

Baş rollerde: ELEANORE POWELL ve ROBERT TAYLOR

Seanslar 11 - Tenzilâtlı 2 - 4,15 - 6,30 suvare 9 da

TAN SİNEMASI

SARAY Konseri

Martha Eggerth

EKLER JURNAL

ilâveten ilk seansta

Caniler kralı

Bugün

İPEK sinemasında

KARA ALTIN

irene Dunne

Randolf Skot

Dorothy Lamour

Reji: R. Mamoulian

10 binlerce figüran - Müthiş sahneler - Aşk - Heyecan - Sergüzeşt ve macera şaheseri

İlâveten: Amerikada yapılan Cim Londos - John Sullivan güreş maçı

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

RADYO

Bu aksamki program

ANKARA:

12,30 muhtelif plâk neşriyatı - 12,50 plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları-13,15 dahili ve harici haberler -18,30 plâk neşriyatı - 18,35 çocuklara masal: Nureddin Artam - 19,00 Türk musikisi ve halk şarkıları. (Servet Adnan ve arkadaşları) - 19,30 saat ayarı ve arabca neşriyat - 19,45 Türk musikisi ve halk şarkıları. (Mahmud Karındaş ve arkadaşları) - 20,15 Cemal Arıtman: (Köy kalkınmasında hayvan yetiştiriciliği) - 20,30 plâkla dans musikisi - 21,00 ajans haberleri - 21,15 stüdyo salon orkestrası - 21,55 yarınki program ve İstiklâl marşı.

İSTANBUL:

12,30 plâkla Türk musikisi - 12,50 havadis - 13,05 stüdyo Çiğan orkestrası - 14,00 SON - 18,30 plâkla dans musikisi - 19,00 Nihal ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 19,30 konferans: Prof. Salih Murad (Radyo dersleri) - 20,00 Muzaffer İlkar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 20,30 hava raporu - 20,33 Ömer Rıza tarafından arabca söylev - 20,45 Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı) - 21,15 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları - 21,50 ORKESTRA - 22,20 keman konseri: Orhan Borar viyolonist, piyano Valantin Taskin - 22,45 ajans haberleri - 23,00 plâkla sololar, opera ve operet parçaları - 23,20 son haberler ve ertesi günün programı - 23,30 SON.

VİYANA:

18,20 karışık yayın - 20,05 spor ve saire - 20,35 ASKERİ BANDO - 21,35 KARNAVAL EĞLENCELERİ VE MUSİKİSİ - 23 spor, haberler ve saire - 23,40 DANS MUSİKİSİ.

PEŞTE:

18,05 ASKERİ BANDO - 19,15 kıraat - 19,35 KEMAN VE PİYANO - 20,05 piyes - 21,35 KARNAVAL EĞLENCELERİ VE MUSİKİSİ (Viyanadan naklen) - 23 haberler-23,25 ÇİNGENE MUSİKİSİ - 24,25 DANS MUSİKİSİ - 1,10 haberler.

BÜKREŞ:

18,05 ASKERİ BANDO - 19,05 havadis - 19,20 DANS MUSİKİSİ - 19,50 konferans - 20,05 KORO KONSERİ - 20,35 piyes, gramofon, haberler - 22,15 OPERET PARÇALARI - 22,35 spor - 22,50 OPERET PARÇALARI - 24,05 gramofon.

LONDRA:

18,05 MANDOLİN VE BANJO KONSERİ - 18,25 konferans ve saire - 19,05 ASKERİ BANDO - 19,45 kıraat, Org - 20,35 ORKESTRA KONSERİ - 22 haberler ve saire - 23,10 HAFİF MUSİKİ - 23,35 ODA MUSİKİSİ.

PARİS [RADİO]:

19,05 MUSİKİ: Beethoven'in eserleri - 21,05 skeç - 22,05 konuşma - 22,20 ŞARKILAR - 22,35 SENFONİK KONSER - 23,35 haberler - 24,35 karışık yayın - 24,50 haberler - 1,05 dans musikisi.

NÖBETÇİ ECZANELER

Bu gece şehrimizin muhtelif semtlerindeki nöbetçi eczaneler:

İstanbul cihetî:

Eminönünde (Minasyan), Alemdarda (Ali Rıza), Kumkapıda (Haydar), Küçükpazarda (Necati Ahmed), Şehzadebaşında (Asaf), Fenerde (Hüsameddin), Karagümrükte (Arif), Şehremininde (Nâzım), Aksarayda (Ziya Nuri), Samatyada (Eroflos), Bakırköyde (Hilâl), Eyübde (Arif Beşer) eczaneleri.

Beyoğlu cihetî:

Halâskârgazi caddesinde (Halk), Taksimde (Nizameddin), Tarlabaşında (Nihad), İstiklâl caddesinde (Kanzuk), Dairede (Güneş), Galata Topçular caddesinde (Sporidis), Kasımpaşada (Müeyyed), Hasköyde (Nesim Aseo), Beşiktaşta (Vidin), Ortaköy, Arnavudköy, Bebek eczaneleri.

Kadıköy Moda caddesinde (Nejad), Altıyolda (Namık), Üsküdarda (Merkez), Büyükadada (Şinasi Rıza), Heybelide (Halk), Beykoz, Paşabahçe, A.Hisar eczaneleri.

Üsküdar Hâle sineması

ÇALI KUŞU

EDİRNEDE SAN'AT TETKİKLERİ

Yazan: *CELÂL ESAD ARSEVEN*

Yeni bir etüd mevzuu

Yahyabey camiine bu güzelliği veren tenasüb ve ahengi, mantıkî ve makul olmasıdır

— 6 — [*]

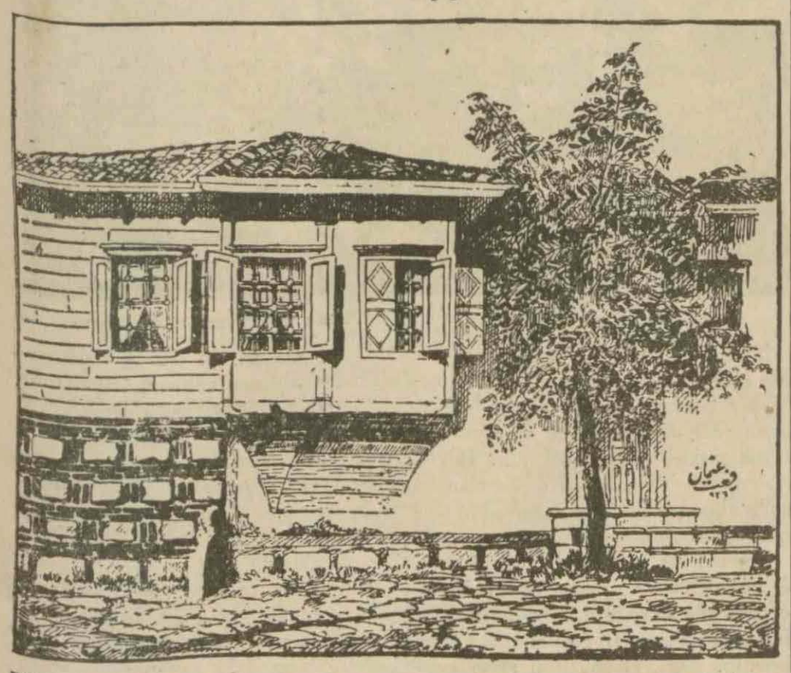

Edirnede Karabulut mahallesinde merhum Dr. Rifat Osmanın oturduğu ev

Edirnenin en mühim dinî binalarını gördük. Yalnız Yıldırım camii ve Muradiye camii kaldı. Eski camiden daha eski olan Yıldırım camii Meriç nehri kenarındadır. Bu cami eski bir kilise temelleri üzerine yapıldığı için Türk mimarisile münasebeti pek büyük değildir. Haç şeklindeki plânı biraz Çinilikköşkü andırır. Yalnız bu camiin duvarlarında nazarı dikkati çeken bir hususiyet vardır ki o da yukarıya doğru ehramî olması ve sathının münhani bulunmasıdır. Profesör bu hususiyeti sırf estetik düşüncelerden doğmuş buluyor. Bu duvarlardaki dürzlerin ince çizgilerle taş damarları gibi süslenmiş olması da çok calibi dikkattir. Buna başka binalarda tesadüf edilmiyor. İkinci Murad zamanında yapılan Muradiye camiine gelince Karabulut mahallesinde yüksek bir tepeye kurulmuş olan bu cami İkinci Muradın Bursadaki camiinin hemen hemen aynıdır. İçindeki çiniler hiç bir yerde görülmiyen nakışlarla süslüdür ve ekserisi beyaz üstüne mavi çiçeklidir. Tıpkı Çin tabaklarına benzer. Camiin revakları etrafında büyük bir sundurma olduğu hâlâ duran çengelli büyük demirlerden anlaşılmaktadır.

Cami içinde bizzat görülecek şeylerden biri de ilk inşasında yapılan duvar nakışlarıdır. Bu nakışların üzerine zaman ile dört beş kat nakış daha yapılmış ve bu emsali bulunmaz tezyinat rokoko çiçekler ve süslerle kapatılmıştı. Atatürkün emirlerile Edirnedeki bütün eski âsarı tamir esnasında Kâzım Dirik büyük bir himmetle bu sonraki nakışları kazıtarak altından eski nakışları meydana çıkartmağa muvaffak olmuştur. Çok yazık ki bir iki metroluk yerden başka bir yerde bu tezyinat bulunamamıştır. Fakat bu bize kâfi. Eski fresk tezyinatın nasıl olduğunu bulmak için çok müşkülât çekiyorduk. İşte artık nümunesi önümüzde. Bunu renkleri ve şekillerile gayet doğru olarak kopye edip müzelerimize koymalı ve fresk tezyinatına bir nümune ittihaz etmeliyiz.

***

Yorulmadınızsa biraz daha dolaşalım. Çünkü Edirnedeki mimarî eserlerini görmek için şu birkaç gün kifayet etmiyecektir. Daha görülecek neler var. Köprüler, küçük camiler, hanlar, saray harabeleri, kapalı çarşılar, kârvansaraylar, evler, çeşmeler, medreseler. Bunların her birini ayrı ayrı saatlerce tetkik etmek. Plânlarını çizmek, resimlerini çıkarmak, hususiyetlerini tetkik etmek için seneler ister.

Biz ise yarın dönmek mecburiyetindeyiz. Malûm ya bütçe meselesi. Bari akşam olmadan şu meşhur Arastayı, Ekmekçioğlu kervansarayını, Bedesteni, Alipaşa çarşısını ve hiç olmazsa bir de eski Edirne evini gezelim. Bunlar hakkında bir fikir edinelim. Çek arabacı. Doğru Bedestene.

***

Aman durunuz. Şu küçük bir katlı evi görüyor musunuz. İşte doktor Rifat Osmanın Karabulut mahallesinde evvelce oturduğu eski bir Edirne evi. Bunun resim ve plânları vaktile Millî mecmuada intişar etmişti. Bakınız önündeki ağaç ne kadar büyümüş. Resimde küçük bir ağaçtı.

Durunuz kapıyı çalalım, mümkünse içini gezelim.

Talihiniz yokmuş. Kapıyı açan kadın içeride hastaları olduğunu ve gezemiyeceğimizi söylüyor. Penceresinden çıkan şu boynu bükük soba borusu ne hazin tütüyor. Bana öyle geliyor ki oradan çıkan düman bu Türk eserlerine âşık olan zavallı Rifat Osmanın Kerem gibi yanıp kül olan ateşinin dumanları.

***

Hele şu küçük Yahyabey camiine bakın. Kısa ve kalın minaresile tıpkı bir tombul çocuğa benziyor değil mi? Aman ne kadar sevimli?

İşte size bir etüd mevzuu daha. Mahalle içine sıkışmış olan şu küçük camideki tevazua bakın. Selimiyeler, Üçşerefeliler yanında başını kaldırmakta hicab eden bir tavrı var. Bence bu minimini tonton cami mimarlarımız için Selimiye ve Üçşerefeli kadar tetkike değer bir eserdir. Ona bu güzelliği veren şey, güzelliği azamet ve ihtişamda aramıyarak tenasüb ve ahenkte araması, mantıkî ve makul olmasındadır. Öyle ya. Mahalle için yapılmış küçük bir camiin Üçşerefeli kadar yüksek bir minareye ne ihtiyacı var. Bunu yapan Mimar Sinan, minareyi inşa ederken Selimiye minaresinin bir küçük modelini yapmağa da kalkmamıştır. Minarenin içini rahat çıkılabilecek kadar geniş tutmuş ve yüksekliğini de çıkması lâzımgelen irtifada bırakmıştır.

Bizim İstanbulda Suadiyedeki selâtin camii nisbetlerinde fakat her ölçüsü küçük olarak yapılan camii bu camile yanyana korsak birinin sahte, öbürünün samimî olduğunu derhal görürüz. Bu da bize gösterir ki mimaride sade şekil değil, cesamet de büyük bir rol oynar. Yani küçük bir evi bir saray şeklinde yapmak, bir küçük mescidi- bir selâtin camii modelinde inşa etmek sahte olur. Karınca kararınca.

CELÂL ESAD ARSEVEN

Haşiye: Bundan evvelki yazıda, Selimiye camiinin ismi yanlışlıkla Süleymaniye olarak çıkmıştır. Düzeltir ve özür dileriz.

[*] Diğer yazılar 15, 17, 19, 23 ve 25 şubat tarihli nüshalarımızdadır.

Yahyabey camii ve Tunca üzerinde bir köprü

İktısadî hareketler

Dünya buğday istihsalâtı

Bundan bir müddet evvel dünya buğday istihsalâtının seneden seneye artmakta oluşunun endişe ile takib olunduğunu, Londra beynelmilel buğday tetkik kurumunun raporlarına istinad ederek yazmıştık.

Roma beynelmilel ziraat enstitüsünün son neşrettiği dünya buğday istihsalâtı vaziyetini gösteren istatistikler, bu hususta bir fikir edinmeğe yarar mahiyettedir. Bu istatistiklere göre, dört büyük buğday müstahsili memleketten Birleşik Amerikada bu sene buğday rekoltesi pek iyi bir derecededir. Kanada, Arjantin ve Avustralyada ise mahsul ya kötü veya orta bir derecede bulunmaktadır. Bilhassa büyük buğday müstahsillerinden olan Arjantinde zeredilen arazinin artmakta olmasına rağmen, mahsul ancak 52 milyon 250,000 satire çıkabilmiştir. Bu miktar geçen seneki rekolte miktarından 15,6 milyon satir noksandır.

Enstitünün istatistiklerinden anlaşıldığına göre, 1937 - 1938 senesi buğday rekoltesi Avrupada 414, Asyada 172, Afrikada 36, Avustralyada 46 milyon satirdir. Şu tahminî rakamlar dahi Londra tetkik kurumuna hak verdirecek mahiyettedir.

F. G.

Zincirlikuyuda bir otomobil kazası

Ağaca çarpan bir taksi parçalandı

Dün öğle üzeri Büyükdereden gelmekte olan şoför İbrahimin idaresindeki 2925 numaralı taksi otomobili Zincirlikuyuda tuğla harmanları civarında bir ağaca çarpmıştır. Çarpma şiddetli olduğundan otomobilin ön kısmı parçalanmış, şoför İbrahim yaralanmıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmıştır.

Beşiktaşta kaza

Beşiktaşta oturan Sadıkzade Arslan kaptanın hizmetçisi 27 yaşlarında Makbule, dün sabah Beşiktaşta tramvay caddesinde caddenin bir tarafından karşıdaki kaldırıma geçerken şoför Avninin idaresindeki 2740 numaralı taksi otomobilile karşılaşmıştır. Şoför, derhal fren yapmışsa da hizmetçi kadın şaşırmış ve otomobilin üstüne doğru giderek arabanın altına yuvarlanmıştır. Makbule yaralanmıştır. Şoför yakalanmıştır.

Sevindirilen ilk mekteb çocukları

Bozdoğan (Hususî) — İlk okulları himaye heyetinin bu yıl merkez ve merkeze bağlı köy okullarındaki yoksul çocuklardan altmışını ilk partide giydirmiştir. Geride kalan bazı yardıma muhtac yavruları da ikinci partide sevindirecektir. Gönderdiğim resim,Merkez ilk okulunda giydirilen çocukları gösteriyor

Veremle Mücadele cemiyetinin kongresi

İstanbul Veremle Mücadele cemiyetinin senelik kongresi, dün saat 14.10 da Kızılay merkezinde yapılmıştır. Kongre, cemiyet başkanı General Tevfik Sağlamın kısa bir nutkile açılmış, bunu takiben kâtibi umumî Dr. Neşet Osman, cemiyetin bir senelik umumî mesai raporunu okumuştur.

Bundan sonra muvakkat reis seçilerek okunan mesai raporu üzerinde müzakereler yapılmış, on beş aslî ve beş yedekten mürekkeb yirmi kişilik bir heyeti merkeziye intihab edilerek kongreye nihayet verilmiştir.

Gelecek cumartesi toplanacak olan heyeti merkeziye, altı kişilik bir idare heyeti seçecektir.

Bursada tütün piyasası açıldı

Bursada tütün piyasası açılmıştır. Mahsul fiatı 45 - 62, görmezin fiatı da 20 - 25 kuruş arasındadır. Bu fiatlar geçen seneye nazaran biraz düşüktür. Mıntakanın mahsul miktarı da geçen seneden iki milyon kilo azdır.

PAZARDAN PAZARA

Et ucuzladı mı - İçkisiz saz - İki roman - Mussolini ve Toscanini

Et ucuzladı mı?

Hükûmet ve Belediye, hayatı ucuzlatmak için kahramanca bir mücadeleye girişti. Başında Celâl Bayar gibi cidden yüksek bir zekâ ve enerji oldukça pahalılık canavarının kafası ergeç ezilecektir. Bugüne kadar atılan adımlar, az veya çok muvaffakiyetli birer tecrübe mahiyetinde görünüyor. Yarın daha iyi neticeler alınacağını kuvvetle ümid edebiliriz.

Öğreniyoruz ki et fiatları tesbit edilmiş. Eskisine nisbet edilirse fark pek ehemmiyetsizdir. İstanbul Belediyesinin listesine bir göz atalım:

Karaman	40
Dağlıç	47
Kıvırcık	50
Keçi	25
Kuzu	47
Sığır	35
Dana	40
Manda	25

Bu listede ucuz diyebileceğimiz etler keçi ile mandadan ibarettir. Gerçi bugüne kadar fakir fıkara «koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abdürrahman Çelebi » dendiğini pek iyi biliyordu. Fakat halkın bunu öğrenmesi için uzun boylu bir ucuzluk mücadelesine ihtiyaç yoktu.

Yalnız, bu narkın bir faydası oldu. Şimdiden sonra, koyunun bulunmadığı yerde mandaya da Abdürrahman Çelebi denecektir! Başka bir atalar sözü kıymetini hâlâ muhafaza ediyor: «Ucuz etin yahnisi tatsız olur.»

İçkisiz saz

Bahçekapıda, büyük bir gazinonun camında şöyle bir ilân göze çarpıyor: «İçkisiz saz».

Meyhane musikisi aleyhindeki neşriyatımızı hatırlıyanlar, bu gazinonun bizden ilham aldığını sanacaklardır. Bizden veya kendi kendinden ilham almış olsun, bu gazinonun eski Fevziye kıraathanesi ve emsali gibi içkiyi sazdan ayırmak hususunda gösterdiği san'atkârane cesareti alkışlarız. Ve lâkin, ne de olsa, bu «içkisiz saz» tâbiri insana biraz hayret veriyor. İçkisiz saz olamıyacağı için değil; fakat bu iki sözün «yüreksiz adam», «kanadsız kuş», «saçsız baş» gibi umumî bir terkib haline gelmesi, hele bir gazinonun camında büyük yazılarla tasrih edilmesi biraz tuhafımıza gitti.

İçkisiz saz ilânından maksad nedir?

Bu iki kelimenin altında başka hiçbir yazı olmamakla beraber insanın gözü önüne şu cümleler geliyor: «İçkisiz saz; yani narasız, şamatasız, marazasız, saçbaş yolmasız, cam çerçeve kırmasız, haricden gazel okumasız, piştova davranmasız, akıllı uslu, efendice, saz.»

Bu nevi sazların meyhane musikisinden daha fazla rağbet kazanmasını temenni edelim. O zaman, belki de, bazı gazinoların camlarında şu biçim ilânlar okuyacağız: «Edebli saz», «Terbiyeli saz», «Kibar saz», «Aklı başında saz» ilâh...

İki roman

«Son Posta» ve «Haber» ayrı ayrı iki roman ilân ediyor. Fakat bu romanların isimleri, lâfız ve mana olarak âdeta birbirinin aynidir: «Ah şu hayat!», «Hayat mı bu?»

Son Posta dostumuz için hiç varid değilse de, iki gazeteden gelen bu tek feryadın roman muharririnden ziyade idare memurunun ağzından çıktığına hükmedeceğimiz geliyor. Nitekim, Haber gazetesinin ilân ettiği «Hayat mı bu?» romanının muharriri, gazetenin sahibi Hasan Rasim Ustur. Şimdiye kadar tek bir roman yazdığını duymadığımız bu arkadaş, eğer, ilhamını içinde yaşadığı gazetecilik ve idare hayatından almışsa, eserinin asıl adı şu olmak lâzım gelirdi: «Tiraj mı bu?», «Gazete mi bu?», «Kazanç mı bu?» belki de muharrir, bu şikâyetlerinin hepsini birleştirerek «Hayat mı bu?» ünvanında hulâsa etmek istemiştir.

Ümid ve temenni edelim ki arkadaşımızın ilk roman tecrübesi güzel bir şey olsun ve okuyucu birkaç tefrika okuduktan sonra: «Roman mı bu?» diye gazeteyi elinden atmasın!

Mussolini ve Toscanini

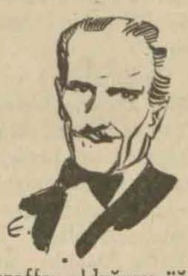

Son hâdiselerden sonra Yahudi düşmanlığının Almanyadan ve Romanyadan Avusturyaya da sirayet ettiği söyleniyor. Meşhur müzisiyen Toscanini, Alman Nazi hareketinin Avusturyada da muzaffer olduğunu öğrenince, her sene meşhur Salzburg festivallerinde verdiği konserleri bir daha tekrar etmemek istiyormuş.

Bu münasebetle bir hikâye kulağımıza çalındı. İtalya ile Almanyanın arası çok açık olduğu bir devirde, Toscanini fakirler menfaatine verdiği bir konserde, baştan aşağı Bethooven'in eserlerini çalmış. O zaman bir muallim ve gazeteci olan Mussolini, gazetesinde, bir Alman bestekârının eserlerine hasredilen konserin aleyhinde yazmış.

Yazı intişar ettiği gün Toscanini gazeteye gelir, Mussolini'yi bulur ve sorar:

— Bu yazıyı siz mi yazdınız?

— Evet!

Müzisiyen yumruklarını sıkarak ve gözlerini açarak bağırır:

— Bethooven Alman değildir, bilmiyor musunuz?

— Alman değil de nedir?

— Allahtır, allah!

Ve kapıdan çıkarken durmuş, daha yüksek sesle tekrarlamış:

— Anladınız mı? Allahtır!

Hâdise bugün cereyan etseydi ne Mussolini o yazıyı yazar, ne de, yazmış olsa bile Toscanini İtalyan diktatörüne o sözleri söyliyebilirdi!

SERVER BEDİ

ADLİYEDE

Sahte kırtasiyeci tevkif edildi

Kırtasiyeci Mustafa imzasını atarak kırtasiye tüccarlarından Vitaliyi bir tezkere ile dolandırılarak dört büyük kutu uç alan Herant yakalanmıştır.

Dün, Sultanahmed birinci sulh cezada sorgusu yapılan Herant:

«— Matbaada cizgicilik yapıyordum. İşten çıkardılar. Üvey anam da beni eve almadı. Aç kaldım. Yaptım» dedi.

Suçlu, sorguyu müteakib tevkif edildi.

Hapisanenin tahliyesi için emir bekleniyor

Umumî Hapisanenin boşaltılmasına üç, dört güne kadar başlanacaktır. Şimdiki halde, hapisanede beş yüze yakın mahkûm vardır. Bunlardan hepsinin, diğer şehirlerdeki hapisanelere gönderilmiyecekleri tahmin olunmaktadır. Hapisanenin boşaltılması için Vekâlet - ten emir beklenmektedir.

Sanavi müfettişleri deri fabrikalarında

Deri sanayiinde görülen küçülme hareketinin sebeblerini tetkik eden sanayi müfettişleri, bu tetkiklerinin ilk kısmını bitirmişlerdir. Müfettişler yarından itibaren fabrikaları ayrı ayrı gezeceklerdir.

Üç sabıkalı yakalandı

Anadolukavağında birçok hırsızlık yapan Cavid, Niyazi ve Basri adında üç sabıkalı, dün yakalanmışlardır.

HALKEVLERİNDE

Beyoğlu Halkevi reisi

Beyoğlu Halkevi reisi Ekrem Tur, bazı işlerin takibi için bugün Ankaraya gidecek ve birkaç gün sonra avdet edecektir.

Konferans

Salı günü saat 18,30 da Beyoğlu Halkevinde şair Mithat Cemal tarafından edebî mevzulu bir konferans verilecektir.

Tütüncüler Birliği ve İnhisarlar idaresi

Teşkiline karar verilen tütüncüler birliğinin esas nizamnamesinin müzakerelerine Türk Tütün Limited şirketi mümessilleri müşahid sıfatile iştirak etmişlerse de İnhisarlar idaresinin bu toplantıda temsil olunmadığı anlaşılmıştır.

Münir Nureddin konseri

Değerli san'atkâr Münir Nureddin Selçuk, 1 mart salı günü akşamı, saat 21 de Fransız tiyatrosunda, her zaman iştiyakla beklenen konserlerinden birini daha verecektir. Programda Zekâi merhumun, Şakir Ağanın, Hacı Arifin besteleri ve şarkılarından başka Tanburi Refiğin ve diğer yeni bestekârlarımızın eserleri, halk türküleri vardır. Güzide mugannimize Fahire ve Refik Fersan kemençe ve tanbur, Reşad Erer keman, Cevdet Kozan ud, Fevzi Aslan piyano ile refakat edeceklerdir.

KÖŞE PENCERESİNDEN

Siyasî gazel

Gazel, hüsnü aşkı terennüm için icad ve kabul olunmuş şiir tarzı idi. Divan edebiyatı mensublarınca garamiyyat denilen gönül duyguları hep gazelle ifade olunurdu. O yolda en ileri giden ve gerçekten yanık manzumeler vücude getiren Füzulî gazeli şöyle tarif eder:

Gazeldir safabahşi ehli nazar
Gazeldir güli bostani hüner
Gazali gazel saydi âsân değil
Gazel münkiri ehli irfan değil
Gazel yıldırır şairin kudretin
Gazel artırır nâzımın şöhretin

Muallim Naci de: «İyi bir gazel yazabilmek tabiatte, şairlikle âşıklığın birleşmesine bağlı olduğundan bu başarılık her şairim diyene müyesser olmaz» der. Sonraları gazele her düşünce, her duygu, her nükte sokuldu ve - gene Nacinin tâbirince - sekiz beyitli bir gazelde sekiz türlü fikir görülür oldu. Bestekârların gazeli şarkı yapmaları ise onu yalnız okunmaz değil, dinlenmez bir hale de getirdi.

Bununla beraber Divan Edebiyatı ortadan kalkıncıya kadar her türlü gazel kıymetini muhafaza etti. Hele siyasî tarizleri ihtiva eden gazeller müstebid hükümdarlara - muhtelif sebeblerle - hıncalarını haykıramıyan ağızlarda birer öğteranesi, bir teselli nağmesi gibi dolaştı. Meselâ Ziyaların, Kemallerin, Arif Hikmetlerin birbirini takib ve tanzir ederek «lâzımsa» redifile yazdıkları siyasî gazeller mekteblerde ders olarak, meclislerde bestelenerek okunurdu ve: «Şu mülkün halkını söylet sana feryad lâzımsa - Şu halkın mülkünü seyret harabâbâd lâzımsa» beytini Abdülâzizin, Abdülhamidin saraylarına karşı ruhan haykırmıyan dudak az bulunurdu.

Üç gün önce yazdığım «İzzetinefs» başlıklı fıkrada münderic beyti ihtiva eden gazel de siyaset edebiyatı yapmak kasdile kaleme alınmış manzumelerdendi. Fakat onda kuru bir tarizden ziyade terbiyevî bir düşüncenin şairi tehyiç ettiği görüldüğünden yazılır yazılmaz ellerde ve dillerde dolaşmaya başlamış, rahmetli Süleyman Nazifle Üsküdarlı Talât gibi üstadlar tarafından hem tanzir, hem tahmis olunmuştu.

Okuyucularımdan birkaçının telefonla, mektubla yaptıkları ihtar üzerine - Reşid Akif Paşanın kaleminden çıkmış o güzel gazelin suretini işte aşağıya yazıyorum ve bu eserin izzetinefs telkin eden yazılar arasında daima hatırlanacağını bir kere daha söylemekten zevk duyuyorum:

Çıkarma âhı dilî kurbi arş - gâhe dahi
Uzatma desti temennayı pâdişahe dahi
Bilirse kendi bilir yoksa bildirir mi gönül
Bütün dileklerini Hazreti İlâhe dahi
Ayılmamak dileri tâ sabahi haşre kadar
Getir o mutlu meyi tövbeler günahe dahi
Çatılmasın bana karşı o ebrüvanı gadüb
Tahammül eyleyemem öyle bir nigâhe dahi
Bu izzinefs «Reşida» Hüda emanetidir
Anı feda edemem en büyük penahe dahi

Şairin bu şiiri ancak birinci, ikinci ve beşinci beyitlerin hatırı için yazıp ortadakileri süs olsun ve gazel tamamlansın diye koyduğunu söylemeğe lüzum görmüyorum. Malûm ya, gazellerin beş beyitten eksik ve dokuz beyitten fazla olmaması da Divan Edebiyatı kaidelerindendi.

M. TURHAN TAN

Karadenizdeki fırtına

Kar yağışı, dört gün devam ettikten sonra dün hava, zaman zaman açma temayülleri göstermiştir. Bu yağışın daha bir müddet sürmesi beklenebilir. Hava, hemen hemen ayni karakteri muhafaza etmektedir.

Karadenizden gelen haberlere göre, karayel fırtınası ve tipi henüz durmamıştır. Ancak, Sinobdan gelen bir telgraf, o civarda havanın biraz yatıştığını kaydetmektedir.

Sinob limanında bulunan ve yarası muvakkaten kapatılmış olan Denizyolları idaresinin Aksu vapuru, gene fırtına yüzünden demirini taramış ve demir zinciri muvakkat saç levhalardaki bazı çubukları kırmıştır. Bu vaziyet karşısında denize dalgıç indirilerek Aksunun tekrar tamirine zaruret hasıl olmuştur.

Aksu ile beraber Sinob limanında bulunan Türk Gemi Kurtarma şirketinin Hora tahlisiyesi de hava müsaid olunca Aksu ile birlikte yola çıkacaktır.

Erzurum ve civarında

Erzurum 26 — Dün akşamdanberi buraya kar düşmeğe başlamıştır. Transit yolunun kapanmaması için bu yol üzerinde devamlı surette çalışılmaktadır.

Yunanistanda da siddetli kar

Atina 26 (Hususî) — Bütün Yunanistanda şiddetli kar yağmaktadır. Şimal taraflarında soğuk, sıfırdan aşağı 6 - 8 arasındadır. Burada da termometro sıfırdan aşağı düşmüştür.

Ceza Hukuku doçentliği

Paris Üniversitesi Hukuk Fakültesinde doktora imtihanını muvaffakiyetle vererek avdet eden Halim Tevfik, İstanbul Üniversitesi ceza hukuku doçentliğine tayin olunmuş ve vazifesine başlamıştır.

Dün yapılan millî küme maçları

Güneş Üçoku 4-1, G. Saray Muhafızı 3-2 yendi

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Kulüb idare heyeti azasından Mecdi Sayman bir nutukla teşekkül maksadını anlatmış ve davetlileri selâmlamıştır.

Abidin Daverin nutku

Galatasarayın umumî merkezini temsilen Ankaraya gelmiş olan arkadaşımız Abidin Daver de bir nutuk söylemiştir. Abidin Daver, nutkunda Galatasarayın yıllardanberi Ankarada da bir büro kurmak emelinin tahakkuk ettirildiğini kaydederek demiştir ki:

«— Zaferin ve inkılâbın doğduğu bu kutlu şehirde Büyük Şef Atatürkün huzurunda açtığınız Galatasaraylılar Yurdile siz Galatasaraylılığa büyük bir şeref kazandırdınız. Bu itibarla 1905 te Galatasarayı ilk kuran bizlerden daha mes'udsunuz. 33 yıl evvel biz Galatasarayı o zamanki devrin zulüm ve tazyiki içinde korka korka, gizli gizli kurmuştuk. Siz bugün Ankara Galatasarayını Atatürk devrinin Cumhuriyet rejiminin yardımları ve teveccühlerile göğsünüzü gere gere kuruyorsunuz.»

Dahiliye Vekilimizin hitabesi

Abidin Daverden sonra, Dahiliye Vekili ve Halk Partisi Genel Sekreteri Şükrü Kaya, çok güzel bir hitabe irad etti. Ezcümle dedi ki:

«— Galatasaray kulübünü Cumhuriyet merkezinde açmak teşebbüsünde bulunan arkadaşlar bizleri bu sevince iştirak ettirmek lûtfunda bulunduklarından dolayı kendim ve arkadaşlarım namına teşekkürler ederim.

Ben ve benim gibi Galatasaray sıralarında feyiz almış kimselerin zihinlerinde Galatasaray dendiği vakit iki iz birden uyanır:

Biri minnet, biri şükran...

Biz, eğer varsa fikir varlığımızı tamamen ona medyunuz.»

Şükrü Kaya, Galatasarayda memleket derdlerinin öğrenildiğini, tahlil edildiğini, yabancı eserlere de müracaat olunarak daima münakaşalarda bulunulduğunu ve memleket meselelerinin bütün açıklığile ortaya döküldüğünü, fakat bu hasbihaller ve münakaşalar sırasında noksanlarımızdan bahsedilişinin o zamanları yaşıyanlara bir elem ve hicran kaynağı olduğunu anlattı. Bu mülâhazalarla çelik gibi kuvvetli bir vatan aşkı verdiğini söyledi.

Galatasaraylıların Abdülhamid devrinde kendilerini zindanlardan esirgemediklerini, sıkı muharebe zamanlarında alay alay canlarını harcadıklarını beyan ederek o irfan, cemiyet, vatanperverlik ocağını minnetle sevmemekliğin mümkün olmadığını izah etti.

Dahiliye Vekili ve Halk Partisi Genel Sekreteri, Galatasarayın fennî ve beynelmilel spora mebde oluşunu da çok güzel anlattı ve Galatasarayın buna 35 sene evvel milli bir gururun da tesiri altında başladığını bilhassa tebarüz ettirdi.

Millî sporlarımız

Şükrü Kaya, sözleri arasında sporun Türklerin an'anevî bir meşgalesi olduğunu, eğer Türkler spor yapmasaydılar vücudlerini hayatın müşküllerine alıştırmamış olsaydılar, bütün tarihte zaferden zafere koşamıyacaklarını söyledi ve dedi ki:

«— Beynelmilel sporlara olduğu gibi, millî sporlara da eskisi kadar ve behemehal ehemmiyet vermekliğimiz lâzımdır. Güreşçilik, binicilik ve atıcılık, daima gayretle çalışmaklığımız icab eden millî birer spor şubemizdir.»

Dahiliye Vekili, Galatasaray kulübünün bir hususiyet yaratmasını da istedi ve Ankarada teşekkülü olmıyan bilûmum sporcuların da burasını bir melce tanımalarını, kendi evleri addetmelerini temenni ve kulüb nizamnamesine bu husta bir kayıd konulmasını teklif etti. Kulübün kuruluşunda büyük himmetleri geçenlere bilhassa teşekkür eden Şükrü Kaya, Ankarada böyle bir varlığın meydana gelmesine amil olanlardan Ali Kılıcla ona fikir ve fedakârlık arkadaşlığı eden Salih Bozok isimlerini zikretti ve her iki ismi söylerken şiddetle alkışlandı.

Nasıl genc istiyoruz?

Cumhuriyet hükûmetinin spora verdiği büyük ehemmiyete temas eden Vekil, Türk sporunu lâyık olduğu mevkie çıkarmanın başlıca hedefler arasında yer aldığı memleketin istikbalini ve ikbalini ellerine alacak olan genclerin kuvvetli, seciyeli, sağlam, ciddi, iyi ve bilhassa güzel olmalarının istendiğini tebarüz ettirdi:

«— Biz, dedi, genclerimizin bu yolda ilerlemelerini gördükçe istikbale emin olarak bakıyoruz.

Bu hamleler, bize gelecek nesillere bir örnek nesil göstermek şerefini kazandıracaktır. Aramızda Galatasaraydan olan Yunus Nadi, Rana Tarhan da ve Etem Menemencioğlu da vardı. Bize istikbale karşı bu emniyeti ve bu meserreti verdiğinizden dolayı kendim ve onlar namına hepinize teşekkürler ederim.»

Bugün memleketimizde spor bakımından ne görüyorsak, muhakkak ki, bunu Büyük Şef Atatürke medyunuz. Gencler, bilmelisiniz ki, Atatürkün ideallerinden biri de, Türk çocuğunu, Türk gencini arsıulusal spor temaslarında, aslında mevcud kabiliyetlerin emrettiği veçhile, önde ve ileride görmektir.

Ulu Şefin direktiflerini tahakkuk ettirmekte olan Cumhuriyet Halk Partisi, Genel Sekreter sıfatile söylüyorum, Türk sporunun kalkınması ve ilerlemesi için en esaslı tedbirleri almakta gecikmemiş ve hazırladığı bir çalışma programını vermiştir.

Demin mekteb ve sınıf arkadaşım Abidin Daver, Galatasaraylıların Atatürke ve rejime olan bağlılıklarını arza vasıta olmamı benden istedi. Buna hacet yoktu. Galatasaraylıların Atatürke ve rejime bağlılıklarını, O, esasen bilir. Galatasaraylıların bu arzularını ilk fırsatta Atatürke arzetmekle de büyük zevk duyacağım. (Sürekli alkışlar)

Şükrü kayanın nutku, şiddetli ve sürekli alkışlar arasında nihayet buldu.

Atatürk saygı ile anılırken..

Bütün salonda bulunanlar Büyük Önder Atatürkü saygı ile anarak ve ayağa kalkarak üç defa (sağ ol...) diye bağırdılar. Bir müddet sonra Adliye Vekili Şükru Saracoglu, şu teklifte bulundu:

«— Ben de bugünkü maçı kazanan takımın şerefine bağırılmasını teklif ediyorum.»

Tekrar (Sağ ol) sesleri yükseldi. Bu tezahürattan sonra Şükrü Kaya da şu teklifte bulundu:

«— Ben de bugün yenilse de yarın yenecek olan Muhafızgüçlü sporcular şerefine bağırılmasını teklif ediyorum.»

Bütün Galatasaraylılar, (Sağ ol) diye bağırdılar. Davetliler, hazırlanan büfede ağırlandılar, ilk toplantı bu samimî hava içinde geç vakte kadar devam etti.

M. S.

Güneş muhacimleri Üçok kalesi önünde

Güneş: 4 - Üçok: 1

Millî küme deplâsman maçlarına dün Ankarada ve şehrimizde devam edilmiştir. Ankaradaki Galatasaray - Muhafız maçı bardaktaki suyu donduracak kadar soğuk bir havada; Taksim stadyomunda oynanan Güneş - Üçok karşılaşması ise çamur gölü haline gelmiş bir sahada oynanmıştır. Taksim sahasında yenilik olarak mutad polis kuvvetlerinin yerlerine silâhlı jandarmaların ikame edilişi nazarı dikkati celbediyordu.

Bin beş yüz kişilik bir kalabalık önünde ve İstanbulspordan Adnan Akının idaresinde cereyan eden bu maça takımlar şu tertiblerle çıktılar.

Güneş: Cihad - Faruk, Reşad - Yusuf, Rıza, Ömer - Melih, Niyazi, Salâhaddin, Murad, Rebii.

Üçok: Hakkı - Necdet, Rıza - Halim, Adil, Mazhar - Cemal, Said, Namık, Hamdi, Namık.

Oyuna Güneşliler başladılar ve derhal müessir bir hakimiyet tesis ederek Üçok kalesine doğru üstüste akınlara giriştiler. İzmir müdafaası kendini toplamağa vakit bulmadan üçüncü dakikada Salâhaddin köşeyi bulan bir şütle Güneşin ilk golünü yaptı. Üçok muhacimleri ancak tekrar oyuna başlıyabilmek için ayaklarını topa sürebildiler. Oyuna tekrar başlanınca Güneş muhacimleri çamura rağmen çok süratli bir oyun tutturarak tekrar Üçok kalesine arka arkaya hücumlara giriştiler. Bunların birinde Melih, Salâhaddinden aldığı uzun bir pasla içeri sarkarak ve çektiği yerden bir şütle Güneşe ikinci golü kazandırdı.

Üçok muhacimlerinin tamamile muattal, müdafaasının da bir türlü kendini toplıyamamasına mukabil Güneşin on dakikada iki sayı çıkarması, seyircilerde bir gol rekorunun tesis edileceği kanaatini uyandırdı. Fakat bundan sonra İzmirliler de kendilerine göre oyunlarını tutturarak kalelerini mütemadiyen tazyik görmekten kurtardılar ve zaman zaman Güneş kalesine uzanmağa başladılar.

20 nci dakikada Güneş müdafaası bir Üçok hücumunu topu kornere savurmakla bertaraf etti. Kornerden gelen topu Rıza ceza çizgisi içinde kolu ile durdurduğu için hakem İzmirliler lehine penaltı verdi. Merkez muhacim Namık bu cezayı bir plâse vuruşile gole çevirerek vaziyet 2 - 1 oldu. Bu golden sonra İzmir takımı tam randımanla çalışmağa koyuldu ve Güneş kalesinde çok tehlikeli birkaç vaziyet ihdas etti. Bir aralık küçük Cemal kale önünde ve demarke olarak aldığı topu müptediliği neticesinde Cihadın kucağına atmak suretile mühim bir fırsat kaçırdı. Biraz sonra Cihad Hamdinin çektiği bir frikiki kornere atarak kalesini koruyabildi. Birinci devre bu şekilde yani 2 - 1 Güneşin lehine neticelendi.

İkinci devrenin başlangıcında Güneşliler çok kat'i bir hakimiyet tesis ettiler. O kadar ki müdafi Farukla Reşad bile Üçok nısıf sahasında yer almış bulunuyorlardı. Yirmi bir oyuncunun yığıldığı nısıf saha içinde bilhassa Üçok kalesi önündeki kalabalık arasından topu, kaleye sokmak çok güçken Niyazi bir kolayını bularak Güneşin üçüncü golünü yaptı.

Bundan sonra oyun çok sert bir şekil aldı. Üçok müdafaasile Güneş muhacimlerinin giriştikleri teessüfe şayan bu mücadele esnasında solaçık Rebiiye bile ihtar verildiğini gördük. Halbuki kasden yapılan ve ihtar verilmesine lüzum hissettirmiyen ilk harekette hakem daha zecrî hareket etmiş olsaydı dünkü oyun bu şekle dökülemezdi.

30 uncu dakikada Üçok kalecisine verilen bir geri pasını takib eden Murad topu dördüncü defa kaleye soktu. Bundan sonra İzmirliler ikinci gollerini çıkarabilmek için var kuvvetlerile çalışmağa koyuldular. Cihad çok yakından kale köşesine doğru çekilen kuvvetli bir şütü yakalamak suretile en iyi kalecimiz olduğunu bir daha gösterdi. Bundan başka Güneş kalesi iki kuvvetli ve tehlikeli şüte daha hedef oldu, fakat bunlar da kaleye girmedi ve oyun 4 - 1 Üçokun mağlûbiyetile bitti.

Güneş takımında nazarı dikkati celbedecek derecede aksıyan oyuncu yoktu. Fakat Muradın muannidane top sürüşleri ve yavaş hareketleri zaman zaman hücum hattının ahengini bozuyordu. Bu hatta en iyi oyuncu Niyaziydi. Muavin hattında Ömer, son müdafaa müsellesinde de Farukla Cihad çok iyiydiler.

İzmirlilere gelince, takımlarını hem çok iyi, hem de vasattan aşağı oyuncu - lardan müteşekkil bulduk. Hücum hattı takımın methedilecek tarafıdır. Solaçık Namık birinci devrede çok büyük ve muvaffakiyetli bir faaliyet gösterdi. Küçük Cemal ise bilhassa ikinci devredeki çalışmalarile temayüz etti. Bu hattın göze batan kusuru topu kaptırdıktan sonra mücadeleye girişmemesiydi. Başı sarılı olarak oynıyan Adil, kafasını kullanamadığından birçok topları kaybetti. İki yan muavin yalnız enerjilerini biraz fazlaca kullanarak bol bol sert hareketler yapmakla temayüz ettiler. Sağ müdafi arkadaşına nisbetle daha iyi idi. Hakkı kalecilik vazifesini fena yapmadı.

Galatasaray - Muhafız maçı

Ankara 26 — Millî küme maçlarına bu hafta da devam olundu. Bugünkü maç Muhafızgücü ile Galatasaray arasında idi. Havanın tahammülsüz derecede soğuk oluşu stada beklenilen seyirci kalabalığının toplanmasına mâni olmuştu.

Mutad saatte Kemal Halimin idaresinde sahaya çıkan takımlar kısa merasimden sonra karşılıklı sıralandıkları vakit Galasarayı şu kadro ile gördük:

Sacid — Salim, Reşad — Suavi, Adnan, Mustafa — Bülend, Haşim, Eşfak, Süleyman, Necdet.

Buna mukabil Muhafızı da bu kadrosile görüyoruz:

Fuad — Salih, Saffet — Bülend, Cihad, Ahmed, Naci, Şahin, Rıza, İbrahim, Kemal.

Oyuna Muhafızın soldan kornere kadar uzayan fakat neticesiz kalan bir hücumu ile başlandı. Ankara ikincisi bugün cidden teknik ve yerden bir oyunla kuvvetli rakibine karşı çok muvaffakiyetli bir oyun gösteriyor. Sarıkırmızı kaleye yapmış olduğu hücumlar beklenmiyen tehlikeler ihdas ediyor. Fakat, fırsatçı olmıyan muhacimler elde ettikleri enfes gol vaziyetlerinden istifade edemiyorlar.

Oyun, Muhafızın bariz bir hâkimiyeti altında devam ediyor.

22 nci dakikada Rızanın ve 35 inci dakikada da İbrahimin ayağile Ankaralılar 2 gol kaydettiler. Galatasaraylılar bu gollere ancak 44 üncü dakikada Necdetin frikikten gönderdiği topa vaktinden evvel çıkış yapan Fuadin elinden kaçırdığı topa zamanında yetişen Eşfakın yaptığı bir golle mukabele edebildi. Biraz sonra da devre 2-1 Galatasarayın aleyhine neticelendi.

İkinci devreye Galatasaray takımında isabetli olarak yaptığı bazı tadilât yaparak Süleymanı sol açığa, Bülendi santrforvede, Haşimi de sağ içe getirmişti.

İlk devreyi büyük bir muvaffakiyetle 2 - 1 lehine bitiren Muhafız bu devreyi hücum hattı, muavin hattından çok uzak ve irtibatını tamamen kaybetmiş bir vaziyette olarak oyuna başladı.

Diğer taraftan Galatasaray ise bilâkis daha enerjik ve daha ahenkli bir oyunla hasımlarını tazyika başladı. Nitekim Galatasaray çok geçmeden bu verimli çalışmanın semeresini 15 inci ve 18 inci dakikalarda Haşimin ayağile yaptığı iki golle gördü. 2 - 1 mağlûbiyetten 3 - 2 galib vaziyete yükselen Galatasaraylılar Muhafızı daha ziyade tazyika başladılar.

Muhafızlı oyuncular hiç olmazsa beraberliği temin maksadile yeniden bir hızla sarı kırmızı kaleyi zorlamağa başladılarsa da netice üzerinde müessir olamadılar. Esasen oyunun da bitmesine 5 dakika vardı. Nihayet hakemin düdüğü öttü. Bu dakikada Galatasaray 3 gölüne mukabil Muhafız yaptığı iki golle iktifa edebilmişti. (a.a.)

Bugünkü maçlar

Bugün millî küme maçları Ankarada ve şehrimizde devam edecektir. Ankarada Galatasarayla Harbiyegücünün maçı vardır. Taksim stadyomunda oynanması icab eden Fenerbahçe - Üçok maçının yapılmıyacağı hakkında bir rivayet vardır.

Fenerbahçe millî kümeden çekiliyor mu?

Söylendiğine göre Fenerbahçe kulübü takımının yapacağı maçların Kadıköy stadyomunda oynanmasını istemekte, Futbol Federasyonu da kulüblerle imzaladığı mukaveleye istinaden bu talebi reddetmektedir.

Fenerbahçe takımının bugünkü maça çıkmaması neticesinde stadyoma biletle girenlerle Federasyon arasında bir mesele hâdis olmaması için gişelerin bugün saat iki buçuğa kadar açılmamasına karar verilmiştir. Diğer bir şayiaya göre de, Fenerbahçe kulübü, bu seneki millî küme maçlarından büsbütün çekilecektir.

Bugün Şeref stadında da Beşiktaş - Vefa arasında şild maçı yapılacaktır.

Eminönü Halkevinin tertib ettiği maç tehir edildi

Eminönü Halkevinden:

Bugün (27/2/938 pazar) Karagümrük ve Bakırköy sahalarında yapılacağını evvelce ilân ettiğimiz futbol maçlarının havanın fenalığından dolayı geri bırakıldığı ilgililere bildirilir.

Pazar günü Barutgücü alanında yapılacak maçlar

Davudpaşa Gencler Birliği - Barutgücü A takımları saat 15 de..

Davudpaşa - Barutgücü B takımları saat 13 te.

Davudpaşa Gencler Birliği - Barutgücü genc takımları saat 11 de karşılaşacaklardır...

Yugoslav askerî kayakçıları galib

Belgrad 26 — Yaherina'da Yugoslav ordusunun kayak müsabakasına iştirak etmiş olan Fransız ordusuna mensub kayakçı müfrezesi müsabakada Yugoslavydan sonra ikinci gelmiştir. Müfreze Belgrada vâsıl olmuştur.

Fransız kayakçıları hükûmet merkezini gezdikten sonra dün akşam Fransanın Belgrad elçisi tarafından şereflerine verilen ziyafette hazır bulunmuşlardır.

Su gemileri

İstanbul limanı için Almanyada Hamburg inşaatı bahriye tezgâhlarında yapılmakta olan su gemileri, evvelki gün denize indirilmiştir. Bu iki su gemisi nisan içinde limanımıza gelecektir.

Trakyada kültür faaliyeti günden güne artıyor

Muhtelif yerlerde açılan kurslar ve yeniden yapılmakta olan mektebler halk için çok faydalı oluyor

Edirne Kız Yatı Talebe yurdunda bulunan talebelerden bir grup

Edirne (Hususi) — Son yıllarda ve hele bu sene kültür hareketleri Trakyanın her tarafında genişlemiştir. Edirne, Çorlu ve Kırklarelinde bu sene yeniden büyük mektebler açılmaktadır. Büyük köylerde ise inşasına başlanmış olan 55 mekteb bu sene bitmiş ve önümüzdeki ders yılı başında açılmış olacaktır.

Bundan beş ay evvel Edirne eğitmenler kursundan 97 eğitmen mezun olmuştu. Bunların köylere dağılışı Kırlareli ve Edirneye bu sene 37 yeni mekteb kazandırmıştır. Kurs, önümüzdeki nisan ayında gene Edirnede açılacak ve talebe mevcudu geçen seneye nisbeten 150 adedile bir buçuk misli fazla olacaktır. Bu 150 eğitmen 938-939 ders yılında Çanakkale ve Tekirdağı da faydalanacaktır.

Önümüzdeki ders yılı içinde Trakyada bu sene yapılan ve yapılmakta olanlardan başka daha birçok ilkmektebler yapılacaktır. Beş sınıflı mekteblerin merkezlerde pansiyon adedi ve köy yatılı okulları artacaktır.

Yalnız Edirne ortamektebinin 450 - 500 mevcudu vardır ve bu dahi ihtiyaca kâfi gelmediğinden ders senesi başında birçok talebe açıkta kalmıştı. Mekteb şimdi ayrı ayrı yerlerde şubelere ayrılmış dağınık bir vaziyettedir. Bu dağınıklığa nihayet vermek ve mektebi ihtiyaca yeter bir duruma koymak maksadile bu sene büyük bir ortamekteb binasının inşasına başlanmıştır. Bina çatı altına alınmıştır. Önümüzdeki ders yılı başında derslere açılmış bulunacaktır.

Diğer taraftan lise, kız ve erkek muallim mekteblerine müşterek kalörifer ve kız ve erkek muallim mekteblerine ziraat tatbikat bahçeleri yapılmaktadır. Talebeler bu bahçelerde pratik ziraat dersleri görecek ve bundan sonra muallim mekteblerinden mezun olacak gencler köylerde ayni zamanda zirai sahada da rehber olacaklardır.

Edirne kız ve erkek san'at mektebleri de yıldan yıla genişlemektedirler. Kız san'at mektebinin önümüzdeki sene kadrosu biraz daha genişliyecek ve üç dairesi bir enstitü hayatına kavuşacaktır. Kız san'at mektebi genc kızların ve her yaşta kadınların çok rağbet ettiği bir müessese olmuştur. Mektebin dikiş, moda ve ev idaresi derslerinden azamî istifade temin edilmekte ve böylelikle birçok fakir ve kimsesiz kız ve kadınlarımız hayatlarını kazanmaktadırlar.

Bunlardan başka son yıllarla Trakyada ehemmiyetle ele alınan ve şimdiden faydaları görülmeğe başlanan muhtelif kurslar birbirini takib etmektedir. Bir buçuk sene müddetle açılan ziraat kursu, kunduracılık kursu, nalband kursu, zeytincilik kursu, muhtar ve köy kâtibleri kursu, şarapçılık kursu ve Trakya arıcılık kongresinde açılması kararlaştırılan arıcılık kursu hep bu cümledendir.

Paraları umumî müfettişlik ve dört vilâyet hususî muhasebeleri tarafından verilen bu kurslara Trakyada bilgileri noksan iş ve muhtelif zanaat erbabı sıra ile devam etmekte ve şüphesiz ki çok faydalanmaktadırlar..

Gümüşhanede sevindirilen yavrular

Gümüşhane (Hususî) — Vilâyetimiz Halkevi içtimaî yardım şubesi hummalı bir surette çalışmaktadır. Kasabada ilk ve orta okullardaki fakir ve yetim talebeleri tesbit ederek 60 kadar talebeye elbise ve ayakkabı yaptırarak tevzi etmiştir. Köy okullarındaki fakir talebelere de tevzi edilmek üzere elbise, ayakkabı ihzaratı yapılmaktadır. Şubenin bu faaliyeti halkın derin alâkasını uyandırmış ve şükranını kazanmıştır. Gönderdiğim resim sevindirilen yavruları göstermektedir.

Etrüsk gemimiz de denize indirildi

Berlin 26 — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Mersin hattı için «Rostock» ta inşa edilmekte olan iki bin tonluk «Etrüsk» gemimiz, bugün denize indirilmiştir. Bu suretle, Almanyada Krupp'ta sipariş edilen gemilerden «Trak» ve «Etrüsk» gemileri denize inmiş bulunmaktadır. (a.a.)

Karamanda şiddetli soğuklar

Karaman (Hususî) — Soğuklar bütün şiddetile devam etmektedir. Armudlararası geçidi kapanmış olduğundan bu havalinin köyleri kaza ile irtibatları kesilmiştir. Karaman - Hadim postası da 4 gün teahhura uğramıştır. Kar fasılalarla devam etmektedir. Hotamış köyünün koyun sürüsünün çobanının soğuktan donduğu da söylenmektedir. Koyunların yavrularının ağırlaşması ve karın da vakitsiz yağması dolayısile hayvanlar çok zayıf düşmeğe başlamışlardır. Koyuncular sürülerinin yem ihtiyacını temin etmek için çalışmaktadırlar.

Hitler'in Baltık seyahati asılsızmış

Berlin 26 — Alman salâhiyettar mahfilleri, M. Hitlerin yakında bir avize ile Baltık denizinde bir seyahat yapacağı ve bundan istifade ederek «Mücadelem» isimli eserine bir zeyl yazacağı hakkında yabancı memleketlerde dolaşan şayiaları kat'i olarak yalanlamaktadırlar. (a.a.)

Bursada tifo kalmadı

Bursa (Hususî) — Şehrimizde tifo vak'alarının artması üzerine lâğım sularile sulanan ve çiy yenen sebzeler hakkında Belediyece konulan yasak kararı, tifonun tamamile bitmesi üzerine kaldırılmıştır. Şimdi, lâğım sularile sulananlar haric olmak üzere marul, kıvırcık salata, taze sovan gibi sebzelerin serbestçe satışına müsaade edilmiştir. Tehlikesi çok büyük olan bu mesele ile Belediyemizin pek yakından alâkadar olması şehirde lâğım sularile sulanan sebzelerin satışına kat'iyyen meydan verilmiyeceğini göstermektedir.

KADIN

Brode elbiseler çok moda

Brode elbiselere hergün biraz daha rağbet artıyor. Yün, ipek ve sırma brodeler öğleden sonra ve gece kıyafetleri için çok fazla kullanılıyor. Solda, korsajında altın sırma brodeli kadife bir çay elbisesi. Şapka devekuşu tüyü tezyinatlı ve kadifedendir. Sağda sırmalı ipekliden bluz, düz siyah ipekliden etek. Orta derecede kenarlı siyah kadife şapka, siyah deri eldivenle çok iyi gider.

Ev kadını

Mum lekeleri

Bir elbisenin üzerine mum damladımı, onu tırnakla veya çakı ile kazıyarak çıkarmaya çalışmamalı. Çünkü böyle bir teşebbüs kumaşın büzülüp parçalanmasını mucib olabilir. Bu hususta en iyi çare, ütüyü iyice kızdırmalı, kumaşın altına yağı çekecek, iki üç kat kâğıd, üstüne, yani ütü ile kumaş arasına da ipekli kâğıd cinsinden bir kâğıd koymalıdır. Bu suretle ütülenince mum kumaşın üzerinde hiçbir leke bırakmadan çıkıp gider.

Halıları nasıl temizlemeli?

Halıların üstüne dökülen yağlardan dolayı hâsıl olmuş lekeler şöyle temizlenebilir. Bir miktar talaş tozu alarak onu bir esansla karıştırmalı ve bununla lekeli yerleri ovmalıdır. Sonra kurumaya bırakmalı, bu kurumasını müteakıb de fırçalamalıdır. Eğer halı tozlu ve uzun zamandanberi silkilmemiş ise bu suretle temizlenen yerde leke kalmak ihtimali başgösterir. O zaman esanslı talaş tozunu halının her tarafına serpmelidir. Bu şekilde lekelenme tehlikesinin önüne geçilmiş olur.

Çocuklarınızın yemeklerine dikkat ediniz!

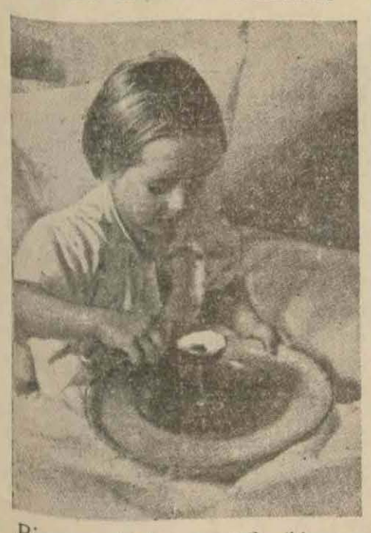

Bir yaşına kadar ana sütile, iki yaşına kadar da bulamaçlar ve lâpalarla beslenen yavrulara bundan sonra neler yedirmek lâzım geleceği birçok genc annelerin zihinlerini işgal eden en mühim meselelerden biridir. Onun için bu hususta bazı tavsiyelerde bulunmak bu yaşta çocuk sahibi bayanları memnun edeceğine şüphe yoktur. İki yaşını bitirmiş yavrulara, rafadan yumurta, fazla yağsız balıklar, yoğurt, muhtelif püreler, yeşil sebzeler çok iyi gelir. Suyu kaynatıp içirmek ihtiyatlı bir harekettir. Yemekler arasında şimdi tam mevsimi olan portakaldan istifeda etmek, onlara bol bol bu yemişten yedirmek fevkalâde muvafıktır. Tapyoka, un, sebze unları, et suyu da o yaştaki yavrulara pek iyi gelir.

Küçükler tatlılara bayılırlar. Fakat onlara bizim ağır tatlılardan, baklava, kadayıf ve saire gibi şeyler yedirmekten çekinmeli, sütlâç, mahallebi, keşkül ve saire gibi sütlü ve hafif olanlarını vermelidir.

Bir de yemek zamanlarının muayyen olmasına fevkalâde ehemmiyet vermeli, bizim gibi sabah, öğle, akşam olmak üzere günde üç defa değil, her iki üç saatte bir yemek yemelerini temin etmelidir.

İç sıkıntısı ve bedbinlik

Birçoklarınıza sebebli ve sebebsiz musallat olan bu manevî rahatsızlıkla nasıl mücadele etmeliyiz?

Bazan sebebli ve bazan da sebebsiz ruhumuzu istilâ eden iç sıkıntısı ve bedbinlik muhakkak ki manevî bir rahatsızlıktır. Fakat eminolun ki maddî hastalıklardan çok daha kolay tedavi edilebilir. İş, evvelâ ondan kurtulmaya azmetmiş olmaklığımızdadır. Buna bir kere karar verdikten sonra ondan yakamızı sıyırmış sayılabiliriz. Maamafih ayni zamanda o azim ve kararla birlikte yapacağımız diğer tedbirleri size hulâsaten tarif edelim.

1 — İlk esaslı nokta fena düşüncelerle zihnimizi yorarak uykumuzu kaybetmemektir. Hepiniz bilirsiniz ki, lâmbayı söndürüp de yatağa girdiğimiz vakit birçok tatsız hulyalar dimağımıza hücum eder. Buna mâni olmak için uyku ilâcı alın, diyemeyiz, lâkin âsabı yatıştıracak veleriane ve saire gibi teskin edici maddeler tavsiye edilebilir. Onları sıcak bir menku ile birlikte, yahud su içinde aldıktan sonra üzerine bir bardak şekerli süt içmek çok muvafıktır.

Böyle yaparsanız, uykunuz pek çabuk gelir. Eğer geceyarısı uyanır, tekrar uyumanız da müşkül bir vaziyete girerse, yataktan kalkınız, biraz odanızda gezininiz, havası daha bol bir yere gidip geniş nefesler alınız, yorganınızı, çarşafları, yastığınızı düzeltiniz. Sonra, karyolaya uzanıp midenizi sağdan sola doğru hafif hafif oğunuz. Göreceksiniz ki uykunuz gelecek ve derhal dalacaksınız..

2 — Kimle olursa olsun size fena şeyleri hatırlatacak mevzu üzerinde konuşmayınız.. Yalnız veya umumî bir salonda bedenî hareketler ve spor idmanları yapmayı itiyad ediniz. Bu suretle vücudü faaliyete getirmek ve hafifçe yormak dimağımızın rahatlaması için en büyük bir âmil vazifesini görür. Sonra gündüzleri yürümek çok iyidir. Birçok kadınlar biliriz ki ağlıyarak çıktığı bir yürüyüşten gülerek dönüp gelmiştir.

3 — Çok ve iyi yiyiniz. Çünkü ne zaman ruhî bir buhran geçirecek olsak, derhal vücudümüzün kuvveti azalır. Onu yeniden uzuvlarımıza vermek lâzımdır. Canınız istemiyorsa bile zorla yemeğe çalışınız. En çok sevdiğiniz yemekleri, tatlıları, yemişleri tercih ediniz. Eğer yemek pişirmek biliyorsanız, onları bizzat kendiniz yapmağa çalışınız. Hem oyalanmış, hem de elceğinizle hazırladığınız şeyi daha büyük bir zevkle, iştiha ile yemiş olursunuz.

4 — Okumak, sinemaya gitmek, musiki dinlemek hususlarından hangisini daha ziyade seviyorsanız, sık sık onu yapınız. Yalnız, hazin mevzulu kitab, filim ve havaları okumak, dinlemek ve görmekten kaçınınız. Eğlenceli mevzuları tercih ediniz. Yanlışlıkla öyle bir kitabı aldınız, yahud öyle bir filme tesadüf ettinizse sonuna kadar takib etmekte ısrar etmeyiniz. Kitabı bırakınız, sinemadan çıkınız!

5 — Ağlamak mı geliyor, kendinize hâkim olunuz, gülmeğe çalışınız. Mukavemet edemediğiniz bir an geldi mi, gözlerinizi kapayınız, yoruluncıya kadar hıçkırınız. Sonra yüzünüzü ılık su ile yıkayınız, biraz kolonya veya gülsuyu ile bileklerinizi, vücudünüzü oğunuz.

6 — Herşeyden evvel insana sıhhat lâzım olduğunu düşününüz. En büyük ıstırabların bile geçici olduğunu, fakat sıhhatinizi kaybederseniz onun iadesinin müşkül olacağını hatırlayınız. En fazla sizi sevenlere bile eminolunuz ki, sıhhatinizi ve neş'enizi kaybettiğiniz zaman hoş görünmezsiniz. Hem mustarib olmak, hem de başkalarının sevgisinden uzaklaşmak ne acı şey!.. O halde kendinize hâkim olunuz, dediklerimizi yapınız.. Bu manasız vaziyetten derhal kurtulursunuz.

Müsrif ve ziyankâr olmayınız!

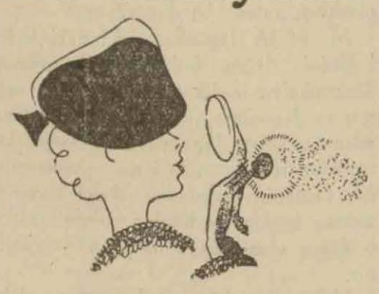

Müsrif ve ziyankâr olmak bir kadın için çok büyük bir kusurdur. «Yuvayı yapan dişi kuştur!» atalar sözünü hiçbir zaman unutmayınız. Hatta kocanız müsrifse bile sizin tutumluluğunuzu göre göre, yavaş, yavaş o fena huylarından vaz geçer. Büyük işlerde lüzumsuz yere fazla para sarfetmek müsrifliktir. Orta halli ailelerde buna dikkat etmek nihayet mecburî bir harekettir. Fakat ihmalin sebebiyet verdiği bazı haller vardır ki bu ziyankârlıkların da önüne geçebilmeniz için bazılarını size hatırlatmak istiyoruz.

★ Krem kutu ve şişelerinizi kat'iyyen açık bırakmayınız. Kapağı iyi kapanmamış kremler ya kuruyarak mahvolurlar, yahud bozulup yağlı, vıcık bir hal alırlar.

★ Pudra pomponunuzu yüzünüze götürmeden evvel dışarıya silkmek itiyadından vazgeçiniz. Vâkıâ bu hareket, yüzünüze fazla pudra bulaşmasını menetmek için en iyi bir çare ise de pudranın ziyan olmasına sebebiyet verir. Onun için pomponunuzu dışarıda silkeliyeceğiniz yerde, kutunun, pudriyerin içinde hafifçe sallamayı tercih ediniz!

★ Dudak rujlarınızı mahfazalarından fazla dışarıya çıkarmayınız. Kırılır, ziyan olur, bir yenisini alarak boş yere para vermek mecburiyetinde kalırsınız!

★ Tırnak cilâlarınızın şişesinin ağzını da açık bırakmayınız. Kurur ve mahvolurlar.

HADİSELERİN RESİMLERİ

Nis — Karnaval münasebetile büyük şenlikler ve eğlenceler devam etmektedir.

Roma — 1300 ücretli neferden mürekkeb Papanın askerleri 25 sene yerine 45 sene çalışanların tekaüdiye kazanacağına dair Papanın yeni emirnamesine karşı protesto etmek üzere grev ilân etmişlerdir. Resmimiz, grevci askerlerden bir grupu gösteriyor.

Nevyork — İki Amerikalı mühendis, bilhassa hava hücumlarına mukabele talimlerinde hedef olarak kullanmak üzere otomatik bir tayyare icad etmişlerdir. Resmimiz 3 beygir kuvvetindeki hava robotu ile mucidlerini bir arada gösteriyor.

Londra — Londrada Japonya aleyhine tertib edilen bir mitingte, «Çinde harbi durdurun», «Japon mallarına boykot ilân edin», «Çini değil, dünya sulhunu koruyun» ibareleri muhtevi levhalar teşhir edilmiştir. Nümayişlere Londranın tanınmış san'atkârları ressamları, aktörleri iştirak etmiştir.

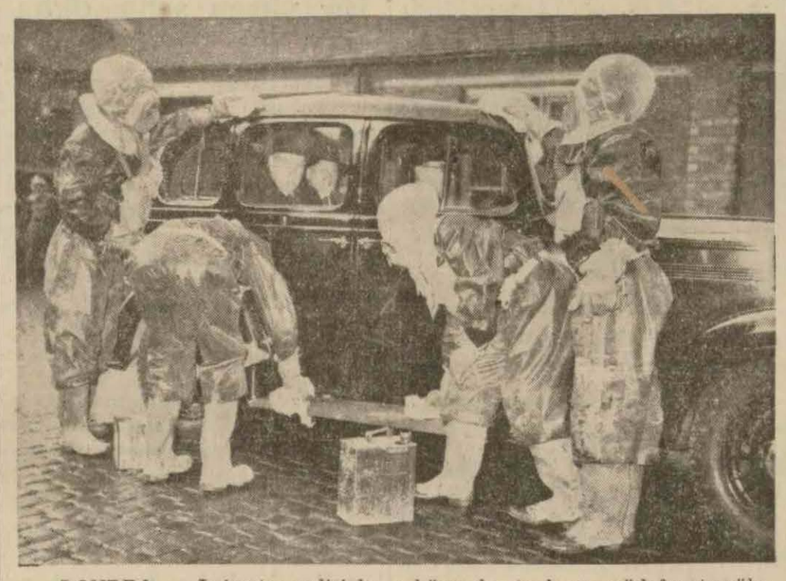

LONDRA — Leicester valisi hava hücumlarına karşı müdafaa tecrübelerinde bulunan gönüllülerin faaliyetini teftiş ederken

Berlin — Rayiştağ Meclisinin küşadında M. Hitlerin nutkunu dinliyen elçiler. Sağdan itibaren ikinci zat Berlin Büyük elçimiz Hamdi Arpağdır.

Berlin — M. Hitleri'n Rayiştağ meclisinde bütün dünyada sabırsızlıkla beklenen nutkutu söylerken.

Londra — Hind lideri M. Gandi Hindistanda bir serginin küşad resminde nutuk söylerken. Liderin husuî kâtibesi bu esnada Gandi'nin şemsiyesini tutmaktadır.

Paris — Berlin ile Paris arasında işliyen Alman posta tayyaresi sis yüzünden yolunu kaybederek Fransada yere düşmüştür. Tayyarenin üç kişiden mürekkeb olan mürettatı öl - müştür.

Londra — Avusturalyada tertib edilen kadınlara mahsus yüzme müsabakasında birinciliği kazanan İngiliz takımı.

Londra — İlkbaharın yaklaşması üzerine Londranın büyük parkları halka mahsus sandalyalar şi... meydana çıkarılmaktadır.

Balkan Konseyi dün de müzakerelerine devam etti

Başvekiller, Ankara istasyonunda millî marşları dinliyorlar

[Baştarafı 1 inci sahifede]

zerindeki görüş birliğini tesbit eden esaslı karar suretleri hazırlanmıştır.

Gece, Ankarapalastaki yemek dolayısile yapılan toplantıda da samimî hasbihaller şeklinde konuşmalara devam edilmiş ve zaman zaman Hariciye Vekilimizle Konsey Reisi General Metaksas, M. Stoyadinoviç ve Rumen delegesi M. Comnen arasında konuşmalar yapılmıştır. Bu konuşmaların samimî bir hava içinde devam ettiği görülmekteydi.

Bu toplantı samimî bir hava ve neş'e içinde saat ikiye kadar devam etti. Misafir murahhaslar, yarın da çalışacaklarından saat ikide salondan ayrıldılar.

Bugünkü müzakereler

Ankara 26 (Telefonla) — Balkan Konseyi, yarın da müzakerelerine devam edecektir. Müzakerelerin muhtelif celseler halinde geç vakte kadar süreceği ve neticeleneceği tahmin ediliyor.

Yarın (bugün) Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya tarafından Balkanlı delegeler şerefine bir öğle ziyafeti verilecektir. Başvekil Celâl Bayar tarafından da misafirlerimiz şerefine Ankarapalasta bir akşam yemeği verilecek, yemeği suvare takib edecektir.

Yugoslav heyeti yarın gece saat 1 de kalkacak olan hususî trenle şehrimizden ayrılacaktır.

İktısadî meseleler de tetkik ediliyor

Bugün hazırlanan karar suretleri üzerinde müzakereler açılacaktır. Balkan Konseyinin müttefik devletleri alâkalandıran haricî meselelerden başka karşılıklı iktısadî münasebetleri de tetkik ettiği anlaşılmaktadır. Konsey toplantıları nihayet bulduğu takdirde yarın gece resmî bir tebliğ neşredilecektir.

İsmet İnönünü ziyaret

Ankara 26 — M. Metaksas ve M. Stoyadinoviç, bugün İsmet İnönünü ziyaret etmişlerdir.

Belgrad matbuatının neşriyatı

Belgrad 26 — Gazeteler, müttefik devletler mümessillerine Ankarada yapılan samimî hüsnü kabulü büyük manşetlerle tebarüz ettirmekte ve Rüştü Aras ve Metaksas'ın nutuklarını tefsir ederek Balkan tesanüdüne bilhassa işaret eylemektedir.

Belgrad 26 — Başmakalesini Balkan Antantı konferansına tahsis eden Sloven gazetesi diyor ki:

Avrupanın ekser kısmında birçok kargaşalıklar hüküm sürmekteyken, Balkan konferansı, güzel ve ferahlı bir hava içinde Ankarada toplanmış bulunuyor. Bugün Balkanlarda sulh hüküm sürmektedir, halbuki dünyanın diğer kısımları bir ateş yuvasıdır. Balkan Antantı, bütün dünyanın memnuniyetle telâkki ettiği bir neticedir ve Balkanlar muhadeneti eserini vücude getirenler, haklı bir surette bundan iftihar duyabilirler. Dört müttefik memleketten her biri, Balkanların bugünkü sükûnetli, muvaffakiyetli ve heyecanlı vaziyetinde ayrı ayrı payları bulunduğunu hakkile ileri sürebilirler.

Müttefik Balkan memleketleri arasındaki sadakat ve karşılıklı itimad hisleri yalnız fazlalaşmakla kalmamış, fakat ayni zamanda tesanüd de kuvvetlenmiştir.

Gazete, bundan sonra, Yugoslavyanın komşularile uzlaşma eserini bahis mevzuu yapmakta ve Yugoslavyanın bu suretle Balkan Antantının liyakatli bir azası bulunduğunu ispat eylediğini tebarüz ettirmektedir.

Gazete bundan sonra sözlerine şöyle devam ediyor:

Balkan Antantı, enternasyonal bir teşekkül olarak semereler vermektedir. Dört devlet arasındaki dostluk, gittikçe resanet bulmakta ve dört memleket devlet adamları arasındaki işbirliği gittikçe daha sıkı bir hale gelmektedir.

Rumen gazeteleri ne yazıyorlar?

Bükreş 26 — Rador Ajansı bildiriyor: Tarihî plebisitin uyandırdığı fevkalâde alâkaya rağmen, bütün gazeteler, Ankara konferansına geniş sütunlar tahsis eylemekte ve Balkan Antantı azaları arasındaki mütekabil münasebetlerin çok samimî mahiyetini tebarüz ettirmektedir.

Balkan Antantının diğer devletlerle münasebetlerini tahlil eyliyen Universal, İtalya ile olan münasebetlerin iyileşmesi üzerinde ısrar eylemektedir.

Atatürkün büyük bir portresile ziynetlenmiş bir halde çıkan Cuvantul, diyor ki:

İngilterenin yeni bir haricî siyaset tutması, İngiliz - İtalyan görüşmelerinin başlaması ve nihayet orta Avrupada bazı hâdiselerin vukua gelmesi, Balkan blokunu yeni bir vaziyet karşısına koymaktadır. Bugünkü içtimaın iyiliği, bütün meseleleri son hâdiselerin aydınlatışı altında tetkik eyliyebileceğindedir. Konferans, Balkan Antantının Sovyetler Birliğile olan münasebetleri meselesini unutamıyacaktır.

Curentul gazetesi ise, hususî muhabirinin, İtalya - Yunanistan münasebetlerile Balkan Antantının Bulgaristana karşı vaziyetini tahlil eden uzun bir makalesini neşreylemektedir. (a.a.)

Atatürk, misafirler şerefine çay veriyorlar

Ankara 26 (Telefonla) — Cumhurreisimiz Atatürk, yarın saat 17 de misafirler şerefine bir çay verecektir. Bu çayda misafirlerle Vekillerimiz ve askerî şûra heyeti azaları bulunacaklardır.

Muhterem misafirlerimizin Ankara istasyonunda istikbalinden başka bir intıba

Bir haftada yakalanan kaçakçılar ve kaçak eşya

Ankara 25 — Verilen malûmata nazaran geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı, 59 kaçakçı, 169 kilo gümrük kaçağı, 2 silâh, 4 mermi, 27 altın lira, 37 Türk lirasile 16 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Amerika zabıtasının yakaladığı casuslar

Londra 26 (Hususî) — Amerika zabıtası biri kadın ve ikisi erkek olmak üzere üç casusu tevkif etmiştir. Europa vapuru ile Amerikaya giden casusların bir Avrupa devleti hesabına çalıştıkları ve erkeklerin Amerika ordusunda vazife görmekte oldukları haber verilmektedir.

Salihliden kaçan Maliye tahsildarı

Polise teslim oldu ve suçunu itiraf etti

Salihlide maliye tahsildarı iken zimmetine 480 lira geçirerek kaçan Süleyman oğlu Mustafa, İstanbulda polise teslim olmuştur.

Dün Sultanahmed birinci sulh cezada açık sorgusu yapılan tahsildar hâdiseyi şöyle anlatmıştır:

«— Salihlide maliye tahsildarı idim. Memuriyet zamanımda tahsilâtımı muntazam surette yapar ve parayı günü gününe bankaya yatırırdım. Geçen ay sonunda bir gün gene tahsilâttan sonra irsaliyeyi hazırladım. Fakat vakit geç idi, banka kapanmıştı. Parayı öğleden sonra yatırmağa karar verdim. Yemekten sonra daireye gelirken ceblerime baktım, para yoktu. Bir çılgına döndüm. Ötede beride dolaşmağa başladım. Bu vaziyette istasyona gelmişim. Hareket etmek üzere olan bir trene bindim ve bu suretle İzmir yolile bir serseri gibi şehir şehir dolaşarak İstanbula geldim. Burada hangi polisi görsem korkuyordum. Paranın nasıl kaybolduğunu hâlâ anlıyamadım. Burada kimseyi tanımam. Beni Salihliye gönderin.»

Reis Reşid sordu:

«— Peki, bu bir ay zarfında yaptığın masrafı nasıl ödedin?»

Tahsildar şu cevabı verdi:

«— Otuz beş lira kadar şahsî param vardı. Onu sarfettim. Cebimde kalan son 2 lirayı da polise teslim olmadan evvel fıkaraya dağıttım.»

Reis Reşid, suçlunun mevkufen Salihliye gönderilmesine karar verdi.

Evlenme rökoru yapan Prens!

Eski İspanya Veliahdi gene evlenmek üzere

Kont Kavadonga ve eski refikası bir arada

Eski İspanya Kralı 13 üncü Alphonse'un oğlu Kont de Cavadonga'nın üç sene evvel, Matmazel Edelmira san Gedro isminde bir kızla evlendiği ve onunla evlenebilmek için hükümdarlık hukukundan ferağat ettiği, fakat bir iki ay sonra bu kızdan ayrıldığı malûmdur. Kont de Cavadonga, serbest kaldıktan sonra, Nevyorkta Matmazel Marta Rocafort isminde bir kızla sevişmiş, ikinci defa olarak onunla evlenmişti. Üç ay evvel ondan da ayrılmıştır.

Şimdi Amerikadan haber verildiğine göre, Matmazel Rocafort, Tammy Adkins isminde bir polis memurile nişanlanmıştır. Mart içinde yapılacak olan nikâhı, bütün Amerika, heyecan ve merakla bekliyor. Diğer taraftan, Kont de Cavadonga'nın da Olga Fraya Kellin namında bir sinema artistine gönül verdiği ve yakında evleneceği de söyleniyor.

Bir yüzen şehir daha

Queen Mary transatlântiğin geçen Fransızların Normandie gemisini geride bırakmağa karar veren İngilizler, dünyanın en büyük gemisini yapmağa başlamışlardır. Şimdilik «552» adile anılan, fakat Queen Elizabeth ismini alması kuvvetle memul olan bu en büyük transatlantik 86.000 tonluk bir tekne olacaktır. Boyu 310, genişliği 39 metro olacak olan yeni geminin yalnız yüksekliği, Queen Mary'dan ve Normandie'den azdır. Bunun sebebi de, hava mukavemetini kabil olduğu kadar ek siltmek suretile gemiye fazla sürat temin etmektir.

Yalnız Transatlântiğin makinelerine gelince, bunlar 200,000 beygir kuvvetindedir. «552» nin en şayani hayret tarafı, bölmelerinin, adeta içiçe oturtulmuş iki gemi hissini verecek kadar bol olmasıdır.

Queen Elizabeth gemisi, konfor bakımından, kendinden evvelkileri pek fazla geride bırakmıyacaktır. Geminin tecrübeleri 1940 senesinde yapılacaktır.

Karışık dünya içinde tek Ülker yıldızı: Balkan Antantı

[Başmakaleden devam]

Bu vaziyetlere göre Berchtesgaten'de birşeyler yapılmış olmakla beraber esaslı bir mesele halledilmiş değildir. Nutuklardan sonra hükmolunacak hakikat şudur ki sathî pek az istisna ile herşey gene eskisi gibi yerli yerinde durmaktadır. Yalnız şurası var ki Avusturya meselesi bir hamlede halledilecek meselelerden değildir. Bu mesele esasen makul ve mantıkî olan Alman bakımına göre hallolunabilmek için birçok safhalardan geçmek lâzımdır. Mesele bu şeklile gözönüne alınırsa Berchtesgaten anlaşması ancak bir safha mukaddemesi sayılabilir, o kadar. Avusturya meselesini zorlamakta Almanyanın âcil bir menfaati yoktur, olsa bile işin aceleye tahammülü yoktur. Avusturyanın Almanyaya iltihakı başta İtalya olarak Avrupa için büyük bir mesele teşkil etmekten hâli kalmıyacağı hiç şüphesiz Almanyanın meçhulü değildir. Avusturya Berlin - Roma mihverini kıracak kuvvetli bir arızadır. Onun içindir ki Berchtesgaten mülâkatının pamuk ipliklerî şimdilik Romayı da memnun etmekten hâli kalmamıştır.

İngiliz Başvekilinin Roma ile başlıyacağı müzakereler de bu şartlar içinde dikkate lâyık neticeler vermeğe pek namzed görünmüyor. Ortada İtalyayı İngiltere ile acele anlaşmağa sevkedecek başlıca sebeb şimdilik mevcud değil farzolunabilir de onun için. Almanya merkezî Avrupayı zorlamadıkça ve zorlamadığı müddetçe İtalya Almanya ile atbaşı beraber giden siyasetini terketmiyecektir. M. Hitler bizce nutkunun en mühim noktası olarak İspanyada Franco'nun zaferini başka türlüsü kabul olunamıyacak bir şart halinde ileri sürmüştür. Bu nokta İtalyayı İspanyol işlerine müdahalede ısrara sevkeden noktadır. Bu nokta bütün Akdeniz meselesi, bütün Afrika meselesi ve bütün Avrupa meselesidir, ki kolonilerin taksimini de beraberinde bulundurur. Berlin - Roma mihveri de işte bütün bu meseleler etrafında kurulmuştur. İngilterenin cihanşümul siyasetini dünyanın her noktasında baltalamağı kendi plânı içine alan bu siyaset yaşadıkça İngiliz - İtalyan münasebetlerinde bir salâh hususunu me'mul etmek safdillik olur.

Almanya İspanyadan vazgeçmiyor ve orası için Franco'nun zaferini şart koşuyor. İtalya İspanyol meselesinde başka türlü harekete razı olacak mıdır? Hakikî İtalyan menfaatleri ve sulh hatırı için İtalyanın İngiltere ile cidden anlaşacak bir siyaset tutması elbette çok makul bir iş olur. Fakat alınan taahhüdlerle İtalyanın Berlin - Roma mihverinde kendisini bağlıyan zincirlerden kolay kolay kurtulabileceğine ihtimal verilmez. İtalya İspanya meselesinde hakikî bir bitaraflığa dönmedikçe ise İngiltere ile anlaşabilmesine imkân yoktur diyebiliriz. Askerî manevralarını bu yıl şimalî Afrikada yapmağa hazırlanan İtalya İspanyol meselesinde çok ileri gitmiştir. Bu ileri gidişten ricat olunmadıkça İspanyol meselesi yüzünden büyük bir dünya harbinin içtinabı zor bir felâket olduğunu olanca vehametile görmemek körlük olur.

Bizce bu dünya harbi Uzakşarkta başlamıştır bile. Japonyayı Çin üzerine Almanya ile İtalyanın teşvikleri değilse bile vaziyetleri saldırtmıştır. Nitekim Avrupanın korkunc surette karışık hali İngilterenin Uzakşarka gitmesine değil, o tarafa başını çevirip bakmasına bile mâni olmaktadır. İngiltere Avrupayı ateş ihtimalleri içinde bırakarak bittabi Uzakşarka gidemezdi. Nitekim gidememiştir ve gidememektedir.

M. Hitler nutkunda Alman kuvvetlerini çoğaltmak ihtiyacında olduğundan bahsederek bunun az bir zamanda icabına bakacağını söylemiştir. Bunu söylemeğe bile lüzum yoktu. Dünyada hangi devlet kuvvetini artırmakla meşgul değil? Almanyanın ayni şeyi yapmamakta olacağını zaten kim düşünüyor?

M. Hitler Japonyanın Çindeki hareketlerini doğru bularak Almanyanın Mançuko'yu tasdik edeceğini haber vermiş ve Japonları pek ziyade memnun eden bu haber Japonyaya Almanya tarafından resmen tebliğ de olunmuştur. M. Hitler'in nutkundaki ikinci niyrengi noktası budur, ve bunlar bizce zaten başlamış olan dünya harbinin işaretleridir.

Hulâsa son hâdiselerden sonra dahi dünya vaziyetinde değişmiş hiçbir şey yoktur. Şimdiki zimamdarlarının elinde insanlık uçuruma doğru sürüklenmesinde devam ediyor.

***

Dünya işlerinin feci hakikati bu. Ne şereftir, bizim için ki, Balkan Antantı, bütün bu karanlıklar içinde parlıyan kalblere ferahlık ve serinlik verici, biricik Ülker yıldızıdır.

YUNUS NADİ

Fransız Meclisi heyecan içinde çalkanıyor

«Akdenizde vaziyet fena ise biz İngiltereden daha az mı tehlike içindeyiz?

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Fransa bütün devletlerle anlaşmak arzusundadır. İspanyadaki gönüllüler geri çekildiği takdirde Akdeniz için umumî bir anlaşma akdile Habeş meselesinin halli kabil olacaktır. Fakat herşeyden evvel muhatablarımızın kat'î garantiler vermesi lâzımdır.»

M. Flandin'in nutku

Münakaşalara iştirak eden eski Başvekil ve Hariciye Nazırlardan M. Pierre Etienne Flandin demiştir ki:

«— Bugünkü münakaşalar son derece vahimdir, zira harb veya sulh bu münakaşaların neticesine bağlıdır. İngiltere Başvekili M. Chamberlain hakikatleri olduğu gibi görmek suretile bir harbin önünü almış bulunmaktadır. Filhakika Versay muahedesinin tesis ettiği sulhtan artık eser kalmamıştır. Milletler Cemiyeti küçük devletleri himayeden âciz olduğunu müteaddid defalar isbat etmiştir. Avrupada muhtelif devletler arasında akdedilen mıntakavî paktlar, devletlerin Milletler Cemiyetine karşı beslediği emniyetin azaldığını isbat etmektedir. Eski vaziyetler tamamile değiştiğine göre, iflâs eden müşterek emniyet sisteminden vazgeçerek bugünkü şartlara uygun sistemlere başvurmak lâzım gelmektedir. İngiltere, Avrupada zuhur edecek ihtilâfların halli için hiçbir zaman silâhla müdahale etmiyeceğini kat'î bir lisanla bildirdiğine göre, Fransa derhal Almanya ve İtalya ile anlaşmalıdır.

Eski Hariciye Nazırı müteveffa Barthou Lehistanla Çekoslovakyanın da Sovyet - Fransız paktına ilhakını temine çalıştığı halde bir türlü muvaffak olamadı.

Daha sonra vaziyet vahim şekil alınca M. Blum Pariste Dr. Schacht ile müzakerelerde bulundu, fakat henüz bilmediğimiz sebeblerden dolayı bu müzakerelerden de bir netice elde edilemedi.

Almanya ve İtalya ile doğrudan doğruya müzakerelere girişmek için niçin başkalarının tavassutunu bekliyoruz? Rendeki ve Akdenizdeki Fransız menfaatleri bu mıntakalardaki İngiliz menfaatlerinden daha az mı mühimdir?

Nekadar da zor olsa derhal Berlin ve Roma ile müzakerelere girişmenin çaresine bakmalıyız.»

M. Blum'ün müdahalesi

Karısının ölümündenberi ilk defa olarak meclise gelen M. Blum, münakaşalara iştirak ederek, ilk defa Başvekâlete geçtiği zaman Almanya ve İtalya ile müzakerelere başlamak nabemevsim olacağına kanaat getirdiğini söyliyerek vazifesini ifa ettiğini ilâve etmiştir.

M. Paul Reynaud'nun nutku

Bilâhare söz alan eski Nazırlardan M. Reynaud demiştir ki:

«— Millî müdafaasına 360 milyar frank tahsis eden Fransa Avrupadaki vaziyetini daima ve her zaman muhafazaya muktedirdir.

Fransanın Avrupada tecrid edilmiş bir vaziyette kaldığı hakkındaki iddialar doğru değildir. Lehistan, Çekoslovakya, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Amerika ile ittifaklar ve dostluklarla bağlı bulunan memleketimiz hiçbir zaman kendini yalnız hissedemez.

Fransa geniş imparatorluğunu Renehri kenarında müdafaa edecektir. Bunun için şimdilik Majino istihkâmlarının arkasına geçerek sükûnetle ve emniyetle vaziyetin inkişafını beklemektedir.

M. Serol'ün sözleri

Bundan sonra söz alan sosyalistlerden M. Serol şunları söylemiştir:

«— Bugünkü hakikatleri olduğu gibi görmemek tehlikelidir. Biz sulh istiyoruz ve Avrupanın kollektif hayatından ayrılmak niyetinde değiliz. Bazıların komünistlerle mücadele ettiği gibi biz de her tarafta faşizme karşı mücadele ediyoruz, fakat Fransanın emniyeti mevzuu bahsolunca millî birliğe sıkıca sarılır, dahilî mücadelelerimizi keseriz.»

İtimad takriri

Bu müzakerelerden sonra, sol cenah fırkalarının meclis grupları bir toplantı yaparak, hükûmete itimad beyan eden bir takrir kaleme almışlardır. Takrir hükûmetin izahatını dinliyen meclisin müşterek emniyet sistemi ve Milletler Cemiyeti Paktı çerçevesi dahilinde sulhu muhafaza etmek hususunda hükûmete tam itimadını bildirdiğini kaydetmektedir.

Hükûmete itimad edildi

Paris 26 (Hususî) — Müzakereler sonunda, Meb'usan meclisi saat 24 te Başvekil M. Chautemps'i dinlemiş ve hükûmete 2 muhalife karşı 439 reyle itimadını bildirmiştir.

Avusturya Başvekili bu hafta Romaya gidiyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Haberlere konulan başlıklar, İngiliz muhalefetinin antifaşist delillerine ve Lord Halifax'ın Milletler Cemiyeti lehindeki sözlerini tenkid eder mahiyettedir.

Şimalî İtalya gazeteleri, M. Schuschnigg'in nutkunda Avusturya istiklâline kat'iyyen halel gelmiyeceği hakkındaki parça ile Roma protokollarının İtalya, Avusturya ve Almanya münasebetlerinde sarsılmaz esas teşkil ettiği hakkındaki fıkrayı ön safta tebarüz ettiriyorlar.

İngiliz matbuatı

Londra 26 — Gazeteler M. Schuschnigg'in nutkunu tamamen neşrediyorlar.

Daily Telegraph gazetesi, M. Schuschnigg'in ilk vazifesi Avusturyanın hürriyet ve istiklâlini muhafaza etmek olduğu hakkındaki fıkrayı bilhassa kaydederek: «Federal şansölye, politikasını bundan daha açık ve daha kuvvetli bir surette izah edemezdi» diyor.

Macar gazeteleri ne diyor?

Budapeşte 26 — Macar gazeteleri, doktor Schuschnigg'in nutkunu büyük harflerle dizilmiş başlıklar altında neşrediyorlar ve istiklâl hakkındaki kısımları bilhassa kaydediyorlar.

Pester Lloyd gazetesi ezcümle diyor ki:

«Nutuk Avusturya ve Almanya arasında Obersalzberg anlaşmalarile tetevvüç eden anlaşma eseri lehinde bir imanı göstermektedir.

Klerial Nemzeti Ujsag gazetesi, nutkun Alman barışını tahakkuk ettirdiği kanaatindedir.

Amerikadaki intıba

Vaşington 26 — Geçen haftanın hâdiselerinden - Berchtesgaden görüşmesi, M. Hitler'in nutku, Eden'in istifası - sonra hâsıl olan çok bedbinane aksülâmeli müteakib yarıresmî mahfiller Avrupa vaziyetini daha mutedil bir tarzda derpiş etmektedirler.

M. Schuchnigg'in nutkundan sonra Avusturya istiklâlini muhafaza etmek hususundaki azmin sarsılmadığı ve müfrit nasyonal sosyalistlerin zafer teranelerini teganni etmek hususunda acele ettikleri kanaati hâsıl olmuştur.

Çekoslovakyanın da her türlü nasyonal - sosyalist teşebbüslerine şiddetle mukavemet edeceği intıbaı kuvvetlenmiştir. (a.a.)

M. Beck de Romaya gidiyor

Varşova 26 — Beck, 8 marttan 11 marta kadar Romada kalacaktır. Salâhiyettar mahfiller, Polonya ve İtalya riyalcinin bu aralık temas etmelerinin pek şayanı arzu olduğunu, çünkü Beck'in artık Cenevrede İtalyan mümessilini görmek fırsatını bulmadığını beyan etmektedirler. Bununla beraber yarı resmî mahfiller, Polonyanın bir dörtler misakı akdedilmesine veya ayni suretle teşekkül edecek bir devletler grupunun diğer devletlere hükmetmesine muariz bulunduğunu tekrar etmektedirler.

Kont Ciano'nun Vorşovaya yapacağı seyahatin tarihi henüz tesbit edilmemiştir.

M. Schuschnigg Romaya gidiyor

Belgrad 26 (Hususî) — Avusturya Başvekili Dr. Schuschnigg önümüzdeki haftanın başında Romaya giderek İtalyan Başvekili ile mühim bir mülâkat yapacaktır. Bu seyahat M. Mussolini'nin daveti üzerine yapılacaktır.

Bechtesgaden mülâkatını takib etmesi itibarile Roma mülâkatı Avrupada büyük bir alâka uyandırmıştır.

Avusturyada yeni matbuat kanunu

Londra 26 (Hususî) — Avusturya hükûmeti, matbuatı kontrol altında bulundurmak üzere yeni bir matbuat kanunu neşretmiştir. Yeni kanun dahilî vaziyeti karıştıran ve yabancı devlet reisleri aleyhine yazı yazan gazetelerin seddini derpiş etmektedir.

Vatanperver cephe ile devlet teşkilâtı arasında rabıta

Viyana 26 — Salâhiyettar mehafilden alınan haberlere göre, vatanperver cephenin mıntaka teşkilâtı şeflerinin, yakında, vazifelerine nihayet verilecek ve bundan sonra bu vazife valiler tarafından görülecektir. Bu suretle, vatanperver cephe ile devlet arasında daha tam bir rabıta tesis edilmiş olacaktır.

Yeni Türkiyede Şef iradesi ve halk iradesi

Bir Alman profesörü, Berlinde verdiği güzel bir konferansta, Atatürkün büyük eserini tahlil ve tetkik etti

Konferansı veren: Dr. GOTTHARD YASCHKE

Alman profesörlerinden Dr. Gotthard Yaschke Berlinde Ausland-Hochschulenin tertib ettiği «Yabancı ülkelerde Parti ve Devlet» adlı konferanslar serisinde, Türkiye hakkında bir konferans vermiştir.

Mevzuu «Yeni Türkiyede Şef İradesi ve Halk İradesi» olan bu konferans Berlinde çıkan ve şark işlerinden bahseden «Orient Nachrichten» mecmuasının birinciteşrin tarihli sayısında intişar etmiştir. Alman profesörünün dikkate ve takdire değer gördüğümüz bu güzel konferansının mühim kısımlarını naklediyoruz:

1918 deki ve bugünkü Türkiye

Bugünkü Türkiyeyi gören, onun 1918 sonbaharındaki vaziyetini güçlükle tasavvur edebilir. Bir zamanlar o kadar kuvvetli olan Osmanlı İmparatorluğu, iki harbi [illegible] kahramanca bir savaştan sonra, düşmanlarına, kayıdsız ve şartsız teslim olmağa mecbur olmuştu. Haksız olarak İstanbul Fatihinin şerefli adını taşıyan, o zamanki hükümdar, Sultan Mehmed, bütün ümidini an'anevî İngiliz dostluğuna bağlamıştı. Halbuki İngiltere, Türklerin Avrupadan koğulmasının harbin en mühim gayelerinden biri olduğunu, yanlış anlaşılmasına imkân olmıyan bir vuzuhla bildirmiş olduğu gibi, Anadolu da dahil olduğu halde, bütün imparatorluğun taksimi hakkındaki gizli muahedeler de, çoktanberi, malûm bulunuyordu. Devletteki bütün iktidarı yavaş yavaş ellerine geçirmiş olan İttihadcı şefler, halkı büyük bir ümidsizlik içinde bırakarak, kaçmışlardı. 1918 sonbaharındaki vaziyet Napoléon'un şu sözlerinden daha iyi bir şekilde tavsif edilemez: *«Halk, içinde bulunduğu kabın şeklini alan, su gibidir; fakat kabsız olursa, gayesiz ve maksadsız olarak, boşuna akar, gider.»* Üstelik, padişah, halk iradesinin son zayıf mümessili olan meclisi, 21 ilkkânun 1918 de, feshetti. Vakıâ, hazırlanmakta olan ve memleketin imhasını istihdaf eden sulh muahedesini önceden sezerek, hüsnü niyet sahiblerini toplanmağa davet eden ve cihan vicdanına müracaat eden, gruplar ve grupçuklar teşekkül ediyordu. Fakat geniş halk kütlesi, ancak, sükûnu ve şahsî refahını düşünüyordu. Birisi çıkıp da, halka, yeni bir harbin zarurî olduğundan bahsetse, kendisine muhakkak deli nazarile bakılırdı.

Yalnız bir adam vardı ki...

Yalnız bir adam vardı ki, O, millet tarihten silinmemek istediği takdirde, yürümesi lâzım gelen ıstırab yolunu, günden güne daha vâzıh olarak, görüyordu. Fakat o, kendi şef iradesini zayıf ve fakir düşmüş halka, beşerî imkân dahilinde, aşılamağa muvaffak olmak ve mağrur düşmanların zafer ganimetlerini ellerinden almak için, aşılması lâzım gelen fevkalâde güçlüklerin farkındaydı. Vakıâ Türk milleti, asırlarca, kendisinde kuvvetle mevcud olan itaat hissi sayesinde, ne gibi fedakârlıklara muktedir olduğunu cihana göstermişti. Fakat bu itaate ve sadakate hazır olma keyfiyeti, ancak, şef idaresinin bütün tedbirlerinin yerinde olduğuna dair sarsılmaz bir imanla tamamlandığı zaman muvaffakiyet temin eder. Mustafa Kemal, o zamanki vaziyete intibak ederek ve ancak o an için mümkün olanı istiyerek, şeflik otoritesini tedricen kazanmıştır. Derin ve şümullü bir inkılâb zaruretini tamamen görmesine rağmen, bütün programını vaktinden evvel meydana koymaktan ve halkın padişaha karşı olan duygusu, henüz, bizzat hükümdarın tarzı hareketile sarsılmamışken, İslâmiyet tarafından kutsileştirilmiş olan bu hisse dokunulmaktan dikkatle çekinmiştir. Fakat bu his, kendisinin ilkteşrin 1927 deki büyük nutkunda söylediği gibi, Büyük Harbin kaybedilmesine rağmen, henüz sarsılmamıştı. Halk, bu felâketten, yalnız «İttihad ve Terakki» fırkasını yahud sadece Enver, Talât, Cemal üçlerini mes'ul görüyordu. Buna mukabil, padişahına candan sadık kalmıştı. Mustafa Kemal, bu vakıayı gözönünde tutarak, dâhiyane parolayı buldu: Padişah ve halifeyi düşmanların elinden kurtarmak!

Büyük devletlerle mücadele

Halkın şuurunda kuvvetle yer tutmuş olan ikinci bir fikir de, İngiltere, Fransa ve İtalya gibi büyük devletlerle, gûya, mücadeleye imkân olmadığıydı. Bu devletlerden yalnız birisine bile meydan okumak, efkârı umumiye nazarında, akıl ve mantıktan tamamen mahrum olmak demekti. Vatanperver kimseler bile, yegâne kurtuluş yolunu, Amerika Reisicumhuru Wilson'un müdahalesi için yapılacak ricada buluyor ve onun 14 umdesine, denize düşenin yılına sarıldığı gibi, sarılıyorlardı. Hatta - bugün bu fevkalâde garib görünür - bütün Türkiye için Amerikan mandasını arzu ediyorlardı.

Mustafa Kemal, Kafkasyadaki Ermenistan cumhuriyetinin askerî kuvvetlerinin ehemmiyetli olmadığını biliyordu. Bu devletle bir harb vukuunda Türklerin hararetle arkasından geleceklerine güvenebiliyordu. Fakat önce, sadece tedafüî olarak, Türkiyenin Şarkta millî hududlarını koruyacağını bildirmekle iktifa etti. 25 temmuz 1919 da Erzurum kongresini, bütün silâhtan tecrid tedbirlerinin durdurulmasına ve bu suretle Mondros mütarekesini filen feshe ikna etti. O zamanlar İngiliz hükûmeti mücadeleyi derhal kabul etmek niyetinde değildi; silâhtan tecrid komiseri Rawlinsonu, rapor vermesi için Londraya çağırdı.

Türk milletinin şahlanan imanının mümessili

İstiklâl mücadelesinde ilk merhaleyi teşkil eden Erzurum yolu Mustafa Kemal tarafından iki vasıta ile hazırlanmıştı. Mustafa Kemal, bu vasıtaları, Çanakkalenin şöhretli müdafii sıfatile, esasen halk nazarında kuvvetli olan itibarını yükseltmek için, gayet mahirane kullandı. Sultanın verdiği bir vazifeyi hayret edilecek geniş bir salâhiyetle yapmağa ve bu suretle, gûya hükûmetle gizlice anlaşmış olarak hareket ediyormuş gibi, görünmeğe muvaffak oldu. Bu oyun, kendisinin 8 temmuz 1919 da vuku bulan geri çağırılmasile, sona erince, bir yandan hazırlamakta olduğu ikinci istinad noktası kâfi derecede sağlam bir hale gelmişti: «Müdafaai Hukuku Milliye cemiyeti» nin temsil ettiği millî irade teşkilâtı. Haddi zatında sadece Ermenilerin yayılma ihtiraslarına karşı korunmak için kurulmuş olan bu cemiyet Mustafa Kemalin idaresi altında, tedricen, bütün millî cereyanların birleşme noktası, büyük ve toplu bir millî hareketin mümessili olmuştu. Bu, Mustafa Kemal askerlik mesleğinden çekildiği zaman, düşmanlarının hücumlarına karşı da bir siper oldu. Bu suretle Mustafa Kemal, Ziya Gökalpın bir defa söylediği gibi Türk milletinin şahlanan imanının mümessili oldu.

Erzurum kongresini umumî Sıvas millî kongresi takib etti.

Misakı millî

Mazinin İslâmcı ve Turancı gayretlerine karşı, Erzurum ve Sıvas kongrelerinden doğan «Misakı millî» Devletin, millî ideale tekabül eden hududlarını vazıhan göstermektedir. Misakı millî mütarekenin imzası sırasında işgal edilmiş olan araziye olduğu gibi bugünkü Türkiye Cumhuriyetine de, hemen aynen, uymaktadır. Bu vakıanın bilinmesi Mustafa Kemelin bütün haricî siyasetinin anlaşılmasını kolaylaştırır. O, mütarekeden sonra işgal edilmiş olan, Türk ekseriyetile meskûn bütün arazinin iadesinde nekadar bükülmez bir inatla ısrar ettiyse, Misakı Milliye sadık kalmak için, ayni şekilde, her nevi emperyalizm ve irredenta fikirlerinden vazgeçmiştir.

Ekseriyetle Türk olan topraklarda büyük bir Yunanistan kurmak hulyasına düşen Venizelos'un müthiş hatası ve, İngilizlerin İstanbuldaki Türk parlâmentosuna karşı yaptıkları anlaşılmaz cebir hareketi, Mustafa Kemale, halk iradesini, zarurî gördüğü harb ve ihtilâl yoluna sevketmek için iyi bir fırsat verdi. Bir buçuk yıldanfazla süren yorucu bir uğraşmadan sonra, Mustafa Kemal garbî Anadolu ahalisinin içten gelen fakat disiplinsiz mukavemetini, en sadık çalışma arkadaşı İsmet Paşanın kumandası altında, mükemmelen tanzim edilmiş bir cephe haline sokmağa muvaffak oldu. Bundan başka, 1921 yılı başlarında, millî müdafaanın manevî kuvvetini dağıtmak için, Ankara ile Moskova arasındaki, haricî siyaset bakımından, iyi olan münasebetleri suiistimal eden birkaç komünist tahrikâtçısına karşı şiddetli tedbirler almak lâzım geldi.

Dahilî siyaset mücadeleleri

Dahilî siyasetteki kanuniyetin, 1920 martına kadar muhafaza edilmiş olan hattını terketmek daha müşküldü. Şeyhülislâmın millî harekete karşı «harbin caiz olduğu» hakkında verdiği fetva ve, bütün kıt'aları millî orduya geçen bir «Halife ordusu» hayali, Mustafa Kemali kendi muhafazakâr taraftarları kadar uğraştırmıyordu. Onun için, 19 mart 1920 intihabatı beyannamesinde, önceden tasarlanmış olan «Meclisi Müessisan» tabirini kullanmaktan çekindi. Ancak 1921 sonkânununda, Sèvres muahedesini gözden geçirmek için toplanmış olan Londra konferansından biraz evvel, hiç olmazsa muvakkat bir teşkilâtı esasiye kabulünü ileri sürdü. Bundan başka, ekseriyetinin fikrine göre, «mahpus» olan Halife ve Sultan kurtuluncıya kadar İstanbul Meclisi meb'usanına sadece vekâlet etmekte olan Büyük Millet Meclisinin tam salâhiyeti, bilhassa ilk yıl içinde, hemen hemen hududsuzdu. Millet Meclisi tarafından, kendi içinden, seçilen hükûmet, esas itibarile, parlamentonun sadece bir icra encümeni idi ve bu sebeble, yerinde olarak, «İcra Vekilleri Heyeti» adını taşıyordu. Muvakkat teşkilâtı esasiye kanununa kadar, reislik vazifesini Büyük Millet Meclisi Reisi üzerine aldı. Bu reis, diplomatik hatta askerî meselelere bile karışabiliyordu. Bu elçi, bir ordu veya kolordu kumandanı, ayni zamanda, meb'us olabiliyordu. Demokrasinin bu kadar bariz - hatta denilebilir ki - bu kadar müfrit şekli hiçbir zaman mevcud olmamıştır. Bu vakıalar malûm olur ve teşkilâtı esasiye bakımından Mustafa Kemalin diktatörlüğünün ne kadar az mevzuubahs olduğu bilinirse, ancak o zaman Onun siyasî muvaffakiyetlerinin asıl istinad ettiği Şeflik şahsiyetinin bütün büyüklüğü anlaşılır.

Şefin söz söyleme kudreti

Mustafa Kemal sözün kuvvetini hiç bir zaman istihfaf etmemiştir. Birinci Büyük Millet Meclisinin zabıt cerideleri, Onun propaganda san'atine ve psychologie ile tabiyenin ona yakın sahalarına ne yüksek derecede hâkim olduğunu gösteren belâgat nümunelerile doludur. Meselâ hilâfetle saltanatın ayrılması esasını kuran 1 sonteşrin 1922 nutku gayet ince bir (Einfühlung - içinde hissetme) kudretini ve halkın o andaki haleti ruhiyesini anlama kabiliyetini gösterir. Burada düşünmelidir ki, Yunanlılara ve onlara manen muzaheret eden İngilizlere karşı, az önce kazanılmış büyük zafer Mustafa Kemalin itibarını o kadar yükseltmişti ki, O, bu vaziyette, dahilî siyaset sahasındaki programını derhal tatbika kalkmak arzusuna kapılabilirdi. Fakat O bu iğvaya mukavemet etti ve bu münasebetle, bütün hayatında hassas bir pergel gibi kendisine refakat eden göz ölçüsünü isbat etti.

İrticala mücadele

Muharebe meydanındaki zaferden hemen sonra, ve henüz bu zaferin Lausanne konferansında diplomatik neticeleri müzakere edilirken, Mustafa Kemal irticaa karşı taarruz açtı. İstiklâl Harbinin siyasî ve sevkülceyşî idaresinden çok daha zor olan bu mücadelede, hocaların ve kadınların, asırlarca devam eden dinî tasavvurlarla halk şuurunda yerleşmiş olan kudretlerinin tamamen izalesine kadar olan bütün tâli merhaleleri, o zaman birisi söylemeğe cesaret etseydi, o, Türkler arasında bile, sözüne inanacak kimse bulunmazdı. Mustafa Kemalin en yakın dostları bile böyle bir inkılâbı ve kıymetler değişmesini, bu kadar kısa bir zamanda, mümkün görmemişlerdi. Kendisi 1927 sonteşrininde büyük nutkunda, bu muammanın çözülmesi için lâzım olan anahtarı bize vermiştir: Türk milletinin ruhunda farkettiği ve uzun zamandanberi millî bir sır olarak kendi şuurunda taşıdığı inkişaf kabiliyeti. Fakat her halde, ekseriya kuvvetli olan gerginlikleri, tabiyevî meselelerdeki şayanı hayret intıbak kabiliyeti ile, aşmasaydı, bütün içtimaî hayatın yenilenmesi etrafındaki mücadeleyi kazanmamış ve belki de Emanullahın Efganistanda başına geldiği gibi, muvaffakiyetsizliğe uğramış olurdu. Her şeyden evvel bir cihet var ki, ekseriya, buna dikkat edilmemektedir. Bolşeviklerin din aleyhindeki propagandalarının tamamen aksine olarak, Mustafa Kemal, siyaset yapan hocalarla yaptığı en hararetli çarpışmalarda bile, hiçbir zaman bizzat dine hücum etmemiş ve onu «halk için afyon» şeklinde tahkir etmemiştir. Bilâkis dinin lüzumunu kabul ettiğini ve bizzat kendinin Allaha inandığını tekrar etmiştir. Fakat tabiî Onun imanında akla ve terakkiye karşı gelen hiçbir şey yoktu.

Halk fırkası ve halkçılık

Mustafa Kemal, birinci Millet Meclisinde çok miktarda temsil edilen hocalarla yaptığı mücadeledeki tecrübeleri neticesinde, Halk Fırkasını kurmağa karar verdi. Dört yıl süren hürryet yolu üstünde «millî» kelimesi parlak harflerle durmaktadır. Bu, Müdafaai Hukuku Milliye Cemiyeti (Erzurum) ile başlamış, Sıvastaki büyük «İradei Milliye» toplantısı ile devam etmiş ve Ankarada ilân edilen «Hakimiyeti Milliye» ile sona ermiştir. Mücadelenin ikinci devresinin gidişi de «halkçı» kelimesile tavsif olunabilir. Burada «halkçı» tabiri halka doğru lûtfen ve himayekâr bir iniş manasında değil, halkın, sınıf kininin ve sınıf gururunun ayni zamanda reddedildiği daha yüksek bir seviyeye çıkarılması manasındadır. İslâmiyet, esas itibarile, bu gibi sınıf ihtilâflarına manidir. Fakat Mustafa Kemalin «Her şey halk için ve her şey halk ile» vecizesi, bazı tabakaların, gûya daha yüksek bir tahsil sebebile, kendileri için iddia ettikleri imtiyazlara karşı söylenmişti. Mustafa Kemal birinci Millet Meclisindeki siyasî muvaffakiyetlerini kat'iyyen diktatörce metodlara değil, nutkunun ve bütün şahsiyetinin ikna edici kuvvetine borçlu olduğu gibi, Halk Fırkasının meydana çıkma tarihi de, Mustafa Kemalin, bir Şefin milletile bağlılığından doğan kuvvete ne derece kıymet verdiğini isbat etmektedir.»

Konferansçı bundan sonra, Cumhuriyet Halk Partisinin ve Halkevlerinin faaliyetlerinden, Serbest Fırkanın muvaffak olamayışından ve bunun yerine müstakil meb'uslar intihabı usulünden bahsediyor, sonra Hatay meselesinin Türk diplomasinin yeni bir muvaffakiyeti oldu - ğunu söyledikten sonra, Atatürkün Parti ile Devlet arasındaki bağları doğrudan doğruya birleştirmek üzere Dahiliye Vekilinin ayni zamanda Fırka umumî kâtibi olmasına karar verdiğini de kaydederek konferansını şöyle bitiriyor:

«Şef iradesi ve halk iradesi; demokrat memleketlerde birbirinden bu kadar ayrı olan bu kuvvetler, yeni Türkiyede, İslâmcılık yahud Turancılık gibi hayaller peşinde, yahud da herhangi bir emperyalist bir gayeyi takib etmek için değil, yalnız ve ancak, Türkiye Cumhuriyetinde yerleşmiş olan halkın siyasî, iktısadî ve kültürel istiklâle olan hakkını sağlamak için, mükemmelen birleşmiştir. Bu hakkı kayıdsız olarak tanıyanın Türkiyeden korkacak bir şeyi yoktur. Fakat, onun sulhperver kurulmasında kendisine yardım eden, onun samimî dostluğundan emin olabilir.»

Çağrılar, Konferanslar, kongreler

Mekteblerde inzibat ve ceza meseleleri

Şişli Halkevinden:

Bugün saat on beşte Nişantaşındaki Halkevimizde terbiyecilerimizle öğretmenler ve gazeteci arkadaşların ve arzu eden çocuk velilerinin iştiraklerile okullarda inzibat ve ceza meseleleri etrafında münakaşalı bir konferans yapılacaktır.

Kongreye davet

Kızılay Unkapanı Kamonundan: Kamonumuzun 937 - 938 yıllık kongresi 28/2/938 pazartesi günü akşamı saat 20 de C. H. Partisi Unkapanı semt ocağı kurağında toplanacağından kamonumuza üye olan Kızılaycıların buyurmalarını dileriz.

Yeni Eserler

Çocuklarımız için manzumeler

Emin Âli Sipahi tarafından yazılan «Çocuklarımız için manzumeler» isimli kitab ikinci defa tabedilmiştir. Maarif Vekâleti Talim ve Terbiye Heyetince ilkmekteblere tavsiye edilen bu güzel kitabı biz de tavsiye ederiz.

Muğla

Muğla Halkevi tarafından çıkarılmakta olan bu mecmuanın 11 inci sayısı da dolgun mündericatla çıkmıştır.

TURAN TİYATROSU

Bu akşam

San'atkâr Naşid ve arkadaşları

Hıkkı Ruşen birlikte

8 kişilik Matmazel

Miçe - Pençef ve Macar varyetesinin iştirakile

Gündüz: Binnaz, millî komedi 3 perde

Gece: Düğünde mahkûmiyet komedi üç perde

HALK OPERETİ

28 şubat pazartesi Beşiktaş Suadparkta ENAİLER operet 2 perde, 1 tablo

3 mart perşembe akşamı Kadıköy Süreyya sinemasında operet komedi, konser

Muayenehane Nakli

Doktor Osman Şerefeddin (dahiliye ve sari hastalıklar mütehassısı) muayenehanesini Cağaloğlunda Nuruosmaniye caddesinde (5) numaraya nakletmiştir.

İstanbul asliye mahkemesi altıncı hukuk dairesinden:

Eyüb Eski yeni hamamında oturmakta iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Ahmede.

Karınız Kadriye tarafından aleyhinize açılan boşanma davasından dolayı gönderilen 24/1/938 tarihli dava istidasına mübaşiri tarafından verilen meşruhatta ikametgâhınızın meçhul bulunduğu bildirilmiş ve mahkemece de mezkûr istidanın 10 gün zarfında cevab verilmek üzere on beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilerek istidayı mezkûr mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan ilânın ferdasından itibaren on gün zarfında cevab vermeniz lüzumu tebliğ yerinde olmak üzere ilân olunur.

GÜNÜN BULMACASI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											■
3						■					
4					■						
5				■							■
6					■			■	■		
7		■					■			■	
8			■								■
9						■					
10	■						■				■
11								■			

Soldan sağa:

1 — Lâtife ederek. 2 - Başına geleni anlatan (iki kelime). 3 - Sıvışma, bıkmış. 4 - Uzuvlarımızdan ikisi, gömülü hazine. 5 - Bazı içkiler için kullanılan bir tâbir, vekiller. 6 - Kokulu bir ot, kuzunun feryadı, alfabede bir harfin okunuşu. 7 - Bir dilin konuşuluş tarzı, kolun ucu. 8 - Fikir, yırtıcı hayvan. 9 - Nüfuzlu koca, tatlı bir madde. 10 - Bir şeyi zorla yaptırma, yüksekten çıkan ses. 11 - Cilveli cilveli yürüyen, rütubet.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Devası mevcud değil (iki kelime). 2 - Sıhhatte olmaklık, tarih o icad olunduğu devirden başlar. 3 - İçinde bulunduğumuz mevsim, altın. 4 - Nezir, yalvarıcı. 5 - Cemi edatı, zaman. 6 - Hayvan peşinde koşma sporu, geminin en mühim bir kısmı, güzel san'atın tersi. 7 - Kumpanya, yemek. 8 - Bayramın müjdecisi, tasdik edatı. 9 - Kepaze, fakat. 10 - Bir yemiş, kapının kısımlarından. 11 - Nota, bir emir.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	K	U	Z	U	K	E	S	E	N	■	Ş
2	E	Z	A	Ç	E	K	E	N	■	K	A
3	Ç	A	M	U	R	■	R	■	H	A	P
4	İ	Y	İ	Ş	E	H	İ	R	■	Ş	U
5	G	A	R	■	M	A	L	U	M	■	R
6	Ü	R	■	S	■	T	İ	R	E	N	■
7	D	A	V	U	L	■	Ş	■	S	O	L
8	E	K	İ	L	İ	Ş	■	R	E	H	A
9	N	■	S	A	K	A	L	■	L	U	P
10	■	D	A	M	■	L	U	K	A	T	A
11	S	E	L	A	M	■	T	■	■	■	■

İst. Borsası 26/2/938

PARALAR

	Alış	Satış
Frank	78.—	83.—
Dolar	123.—	126.—
Liret	98.—	106.—
Belçika Fr.	80.—	84.—
Drahmi	18.—	22.—
İsviçre Fr.	575.—	582.—
Leva	20.—	23.—
Florin	65.—	70.—
Kron Çek	78.—	82.—
Şilin Avusturya	21.—	23.—
Mark	22.—	25.—
Zloti	20.—	22.—
Pengo	21.—	25.—
Ley	12.—	14.—
Dinar	48.—	52.—
Kron İsveç	30.—	32.—
Sterlin	627.—	632.—

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Paris	24.39	24.39
New-York	0.79625	0.7960
Milâno	15.1380	15.1380
Brüksel	4.6916	4.6916
Atina	86.7460	86.7460
Cenevre	3.4272	3.4272
Sofya	63.4920	63.4920
Amsterd.	1.4234	1.4234
Prag	22.6682	22.6682
Viyana	4.2063	4.2063
Madrid	12.3810	12.3810
Berlin	1.9686	1.9686
Varşova	4.195	4.195
Budapeşte	3.9875	3.9875
Bükreş	106.19	106.19
Belgrad	34.2857	34.2857
Yokohamı	2.7268	2.7268
Stokholm	3.0810	3.0810
Londra	630.—	630.—
Moskova	24.12	24.12

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk B. I vadeli		
» II Vadeli	19.25	19.25
Ergani	99.—	99.25

OSMANLI BANKASI
İlân

%3 faizli, 1903 ihraclı Mısır Kredi Fonsiye tahvillerinin 1 mart 1938 tarihinde yapılacak itfa keşidesinde başabaş tediyesi tehlikesine karşı Osmanlı Bankası Galata merkezile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek iyi şartlarla sigorta edileceği, mezkûr tahvilât hâmillerinin haberi olmak üzere ilân olunur.

Hakikî Eğlence

NOVOTNi'de

Her akşam

BAKEA

Yunan Opera tenoru

AGNES BREE

Meşhur Berlin muganniyesi ve sevimli tenor

YUNKA

Meşhur Bay KEMAL orkestrası iştirakile

DAİRE - TEPEBAŞI

Türkiye Anonim Lâstik Şirketinden:

Şirketimizin hissadarlar heyeti umumiyesi alelâde olarak 28/3/938 pazartesi günü saat 10,30 da şirketimizin Yenipostane karşısındaki merkezinde içtima edecektir. Mezkûr içtimada bulunmak istiyen en aşağı yirmi beş hisseye malik hissedarların içtimadan on gün evvel hisse senedlerini şirketin Yenipostane karşısındaki merkezine vererek karşılığında duhuliye varakası almaları ilân olunur.

Müzakere ruznamesi

1 — İdare meclisi raporunun dinlenmesi ve idare meclisinin ibrası.

2 — Murakıb raporunun okunması ve kabulü.

3 — Bilânço ve kâr ve zarar hesabının tetkiki.

4 — İdare meclisi azası intihabı.

5 — 1938 senesi için murakıb intihabı ve ücretinin tayini.

Zonguldak sulh hukuk hâkimliğinden:

Zonguldak İnhisarlar idaresinin mülga Tütün İnhisarı Zonguldak muhasebe refiki İstanbulda Sultanahmedde Nakilbend Çayıroğlu sokağında 12 numaralı hanede mukim Muzaffer aleyhine açtığı avans bakiyesinden 20 liranın tahsili hakkındaki davanın ilânen tebliğata rağmen muhakemesi gününde müddeaaleyh ispati vücud etmemiş ve davacı vekilinin hini müddealarını ispat için idare defterleri tetkik ve rapor verilmek üzere ehli vükuf tayin ve bu sebeble muhakeme 17/3/938 tarihine musadif perşembe günü saat 14 e talik kılınmış ve bu muamelelerden bahisle gıyab kararının tebliğine karar verilmiş olduğundan müddeaaleyhin ilân tarihinden itibaren beş gün zarfında itiraz etmediği veya mahkemede bizzat ve bilvekâle hazır bulunmadığı takdirde muhakemenin gıyaben intac olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İstanbul asliye mahkemesi birinci ticaret dairesinden:

İstanbul muhakemat müdürlüğü tarafından Rızapaşa yokuşunda Bay Necibin mağazasında Duruhizade Hunü aleyhine 37/500 No. sile açılan alacak davasında oturduğu yer belli olmıyan borcluya tebliğatın ilânen yapılmasına karar verilerek muhakeme günü olan 31/3/938 perşembe günü saat 14 olarak tayin ve davetiyesi mahkeme divanhanesine asılmış olduğundan borclu Düruhizade Hüseynin muayyen günde mahkemeye gelmediği veya vekil göndermediği takdirde davaya gıyaben bakılacağı ilân olunur.

Zonguldak sulh hukuk hâkimliğinden:

Zonguldak İnhisarlar idaresinin İstanbulda Aksarayda Yusufpaşa caddesinde 136 numaralı hanede sakin Baha aleyhine açtığı avans bakiyesinden 10 lira alacak davasından dolayı müddeaaleyhe ilânen vaki tebliğata rağmen mahkemede ispati vücud etmemiş ve davacı vekilinin hini müddeasını ispat için idare defterleri tetkik ve rapor verilmek üzere ehli vukuf tayin ve bu sebeble muhakeme 17/3/938 perşembe günü saat 14 e talik kılınmış ve bu muamelelerden bahisle gıyab kararının tebliğine karar verilmiş olduğundan ilân tarihinden itibaren beş gün içinde itiraz etmediği veya mahkemede bizzat veya bilvekâle hazır bulunmadığı takdirde gıyaben muhakemenin intac olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Harb Akademisi Komutanlığından:

Harb Akademisi eratının mart ve nisan aylarında ihtiyacı olan 3000 kilo ıspanak, 3000 kilo pırasa, 1000 kilo lâhananın 25 şubat 938 tarihinde pazarlıkla yapılan münakasasında istekli çıkmamıştır. 28 şubat 938 pazartesi günü saat 11 de tekrar münakasa yapılacaktır.

İsteklilerin Besiktş kazası Malmüdürlüğüne yatırılmış 36 liralık teminat akçesi makbuzu ile birlikte bildirilen gün ve saatte Akademi Satınalma Komisyonuna müracaatleri. (1082)

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İstanbul Ceza ve Tevkif evleri hastaları için mubayaa edilecek 116 kalem eczayı tıbbiye açık eksiltmiye konmuştur. Muhammen bedel 546 lira 58 kuruş olup muvakkat teminat «41» liradır. Eksiltme 10/3/938 perşembe günü saat 15 tedir. Şartnameyi görmek istiyenler tatil günlerinden maada her gün Adliye Levazım dairesinde görebilirler.

Eksiltme Sirkecide Aşirefendi sokak 13 numarada Adliye Levazım Dairesinde yapılacaktır. (979)

Hakikaten; ne güzel ve ne beyaz dişlere malik bulunuyorsunuz !..

«Jale» KOLYNOS diş macunu dişlerinizi ne çabuk beyazlatmış ve parlatmış olduğuna hayran oluyorum. Bu tecrübeyi gördükten sonra birçok müstahzarat arasında da donuk ve sararmış dişleri

KOLYNOS

kadar beyazlatan ve parlatan bir eşine daha rasgelmedim. Sanki öz terkibinde bir genclik kaynağı var !..

Kullanması çok idareli ve herkesin sevdiği ve hoşlandığı Amerikan KOLYNOS diş macunu kullanınız !

KOLYNOS tamamen teksif edilmiş olduğu cihetle kuru fırça üzerine bir santimetre koymak kâfidir. Kullanışı pek hoş, idareli ve elverişlidir. Büyük tübü 42 Kr.

Saf Akala Pamuğu Satışı

Nazilli Pamuk Üretme Çiftliği Müdürlüğünden:

Nazilli Pamuk Üretme Çiftliğinin mütedavil sermayeye aid 1937 senesi Saf Akala Pamuk mahsulü aşağıdaki şartlar dahilinde satılacaktır.

1 — Müessesenin bu sene mahsulünün mütedavil sermaye kısmına aid 15927 kilosu A markalı ve 40092 kilosu da B markalı olmak üzere ceman 294 presede 56.19 kilo Saf Akala Pamuk kapalı zarf usulile satılacaktır.

2 — Satış 11 mart 938 cuma günü Belediyede toplanacak Komisyonda yapılacaktır. Verilen fiat muvafık görüldüğü takdirde ihale, sözü geçen günde saat 16 da olacaktır. Kanunun tarif ettiği şekilde hazırlanan teklif mektublarının o gün nihayet saat 15 e kadar Komisyona verilmesi lâzımdır.

3 — İhaleyi müteakib müşteri bedelini tamamen müessese veznesine yatıracak ve vezne makbuzunun ibrazında mal müşteriye hemen o gün müessesenin ambarında teslim edilecektir. Müşteri malı üç gün zarfında müessese ambarından kaldırmağa mecburdur. Aksi takdirde kat'î teminat irad kaydedilecek ve malı kaldarmaktan imtina ettiği takdirde yapılacak ikinci satışta vaki olacak zarar ziyanı müşteri tazmin edecektir. İhtilâf vukuunda merci Nazilli mahkemesidir. Mutad veçhile her presenin kaneviçe ve çemberi pamuk yerine gidecektir.

4 — Muvakkat teminat 1596 liradır.

5 — İlân tellâliye, pul mukavele gibi resmî masraflar müşteriye aiddir.

6 — Malın nümunesini görmek istiyenler İstanbulda ve İzmirde Ziraat Müdürlüklerine Nazillide Müessese Müdürlüğüne müracaat edebilirler. (955)

Mastarcı Tesfiyeci alınacak;

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Kırıkkalede Topçu Mühimmat Fabrikası için beş birinci sınıf mastarcı tesfiyeciye ihtiyaç vardır. Yol masrafları kendilerine aid olmak üzere yapılacak imtihanda takdir olunacak gündelikle çalışmayı kabul edenler imtihan için Nüfus ve askerlik, tahsil ve san'at vesika ve bon servislerile doğruca Fabrika Müdürlüğüne müracaatleri. (748)

FEMİL

Bayanların âdet zamanlarında seve seve kullanacakları en birinci sıhhî, pratik âdet bezleridir. Her büyük Ticarethanede bulunur.

35 lira aslî maaşlı Mukavemet ve betonarme muallim muavini aranıyor

Güzel San'atlar Akademisi yüksek mimarî şubesinin 35 lira aslî maaşlı mukavemet ve betonarme asistanlığı münhaldir. Haftada 6 saatten ibaret olan bu vazifeye talib olacak mimar ve mühendislerin vesikalarile beraber Akademiye müracaatleri. (1038)

Tasfiye halinde Mersin - Tarsus - Adana Demiryolu Kumpanyası

Tasfiye halinde bulunan Mersin - Tarsus - Adana Demiryolu kumpanyası hissedarlar umumî heyetinin 31 mart 938 günlemecine düşen perşembe günü saat 17 de İstanbulda Galatada Voyvoda caddesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası binası dahilindeki kumpanya merkezinde adi olarak toplanması kararlaştırıldığını hissedarlara bildirir ve kendilerini bu toplantıya çağırırız.

Bu toplantıda bulunarak rey haklarını kullanmak istiyen hissedarlar, ticaret kanununun 371 inci maddesine uyarak, ellerindeki hisse senedlerini toplantıdan en az yedi gün evvel:

Ankarada: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası idare merkezine,

İstanbulda: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstanbul şubesine veya Doyçe Bank İstanbul şubesine,

makbuz mukabilinde yatırmalı ve toplantıya girmek için lâzım olan duhuliyeleri de bu müesseselerden almalıdırlar.

Ruznamo

1 — Tasfiye heyeti ve murakıb raporlarının okunması, 31/12/937 bilânçosunun umumî heyete bildirilmesi.

2 — Tasfiye heyetinin ibrası.

3 — Tasfiye memurları seçilmesi ve ücretlerinin tayin edilmesi.

4 — Bir murakıb seçilmesi ve ücretinin tayin edilmesi.

Tasfiye Heyeti

Anadolu Demiryolu Şirketi

Şirket hissedarlar umumî heyetinin 31 mart 938 günlemecine düşen perşembe günü saat 16 da İstanbulda Galatada Voyvoda caddesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası binası dahilindeki şirket merkezinde adi olarak toplanması kararlaştırıldığından keyfiyeti hissedarlara bildirir ve kendilerini bu toplantıya çağırırız.

Bu toplantıda bulunarak rey haklarını kullanmak istiyen hissedarlar, ticaret kanununun 371 inci maddesine uyarak, ellerindeki hisse senedlerini toplantıdan en az yedi gün evvel:

Ankarada: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası idare merkezine,

İstanbulda: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstanbul şubesine veya Doyçe Bank İstanbul şubesine,

Zürih'te: «Crédit Suisse» müessesesine,

makbuz mukabilinde yatırmalı ve toplantıya girmek için lâzım olan duhuliyeleri de bu müesseselerden almalıdırlar.

RUZNAME

1 — İdare meclisi ve murakıb raporlarının okunması, 31/12/937 bilânçosunun ve kâr ve zarar hesabının umumî heyete bildirilmesi.

2 — İdare meclisinin ibrası.

3 — İdare meclisine aza seçilmesi ve huzur ücretlerinin tayini.

4 — Bir murakıb seçilmesi ve ücretinin tayini.

İdare Meclisi

İzmir İli Daimî Encümeninden:

Eksiltmiye konulan iş: Ödemiş - Çatal yolunun 1 + 450 — 15 + 656 kilometreleri arasındaki toprak tesviyesi ve şose ile sınaî imalât yapıları.

Açık tutarı: (112,121) lira (56) kuruş.

Eksiltme: 17 mart 1938 perşembe günü saat 11 de İzmir İli Daimî Encümeninde kapalı zarf usulile yapılacaktır.

İstekliler: Eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî ve hususî şartname, keşif ve projeleri İzmir, Ankara, İstanbul Nafıa Müdürlüklerinde görüp inceliyebilirler.

Eksiltmiye girebilmek için: İstklilerin (6857) muvakkat teminat vermesi ve Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhidlik belgesi ile Ticaret Odası vesikası (2490) sayılı yasanın 31 inci maddesi tarifatı dairesinde hazırlayacakları teklif mektublarile birlikte yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar İzmir Vilâyeti Daimî Encümeni Başkanlığına teslim ederek makbuz almaları lâzımdır.

Posta da olan gecikmeler kabul edilmez. «573» (1044)

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripten, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilâc budur.

İsmine dikkat buyurulması

Polis Enstitüsü Direktörlüğünden:

Enstitümüz okurlarının îasesi için alınacak 20,000 yirmi bin kilo ekmeğin eksiltme günü olan 18/2/938 de istekli çıkmadığından on gün müddetle temdid edilmiştir. Eksiltmiye girmek istiyenlerin ikametgâh vesikası ve 150 liralık teminat makbuzu veya banka mektubu ile 9/3/938 çarşamba günü saat 14 te Enstitü binasında müteşekkil İdare Komisyonuna ve şartnameyi görmek için de hergün Muamelât kalemine müracaatleri.

«517» (1058)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — Şartnamesi mucibince Paşabahçe Müskirat fabrikasında yapılacak üç demir çatı ve diğer tamirat işi kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

II — Keşif bedeli 20919 lira 37 kuruş ve muvakkat teminatı 1569 liradır.

III — Eksiltme 14/3/938 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Kmisyonunda yapılacaktır. Kapalı zarflar ayni günde nihayet saat 14 e kadar verilmelidir.

IV — Şartnameler 53 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar Levazım ve Mubayaat şubesile Ankara Başmüdürlüğünden alınabilir.

V — Eksiltmiye iştirak etmek istiyenlerin fennî evrak ve vesaikini İnhisarlar İnşaat Subesine ibraz ederek ayrıca vesika almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu, kanunî vesaik ile 5 inci maddede yazılı eksiltmiye iştirak vesikasını ve muvakkat teminat parasını veya mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların yukarıda yazıldığı veçhile eksiltme günü en geç saat 14 e kadar Alım Komisyonu Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. (1090)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrük Muhafaza örgüdü için 30 kalem muhabere malzemesinin 2/3/938 çarşamba günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutarı 750 lira ve ilk teminatı 57 liradır.

3 — Şartname ve listesi komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin gün ve saatinde ilk teminat makbuzlarile Galata eski İthalât Gümrüğü binasındaki Komisyona gelmeleri. (1052)

Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğünden

Devlet Demiryolları 2 nci İşletme Komisyonundan:

Ankara istasyon büfe ve kazinosu ile müştemilâtının kiraya verilmesi için 28/2/938 tarihinde icrası mukarrer bulunan pazarlığın görülen lüzum üzerine iş'arı ahire kadar bırakıldığı ilân olunur. (1074)

SİNİR-ÇARPINTI-BAYGINLIK
NEVROL CEMAL
DEN 20 DAMLA İLE GEÇER, KULLANMAYAN SEVMEYEN YOKTUR. EVİNİZDE BULUNDURUNUZ

Kayseri Belediye Başkanlığından:

1 — Kayseride yapılması mukarrer 1839 lira 59 kuruş bedeli keşifli şehir kazinosu inşaatına konulan pey haddi lâyık görüldüğü takdirde 7/3/938 pazartesi günü talibine ihale edilmek üzere kapalı zarfla eksiltmiye konulmuştur.

2 — Teklif mektublarının ihale günü nihayet saat 15 e kadar Belediye Encümenine verileceği.

3 — Bedeli keşfin yüzde yedi buçuğu olan 1352 lira 96 kuruşluk teminatı muvakkatenin Belediye veznesine teslim olunacağı.

4 — İhale bedelinin beş bin lirası 937 ve mütebakisi 938 bütçesinden ödeneceği.

5 — Bu işe aid plân ve şartname, keşifnamenin Ankara, İstanbul ve Kayseri Belediyesinde tetkik olunabileceği.

6 — Daha fazla izahat almak istiyenlerin Kayseri Belediye Mühendisliğine müracaatleri ilân olunur. (957)

NEOKALMİNA

Grip, Baş ve Diş Ağrıları, Nevralji, Artritizm, romatizma

Kapalı Zarf Usulile Elektrik İnşaatı

Kars Valiliğinden:

1 — Kars, Sarıkamış, Iğdır elektrik projeleri hususî şartnameleri değiştirilerek 15/2/938 den itibaren 45 gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Kars şehrinin idrolik elektrik tesisatı «296,400» lira.

3 — Sarıkamış şehrinin lokomobil elektrik tesisatı «80011» lira 71 kuruş.

4 — Iğdır şehrinin lokomobili elektrik tesisatı «84692» lira 63 kuruştur.

5 — Kars şehrinin elektrik tesisatı toptan, veya kârgir, toprak, ahşab işleri ayrı diğerleri ayrı ihale olunur.

6 — Kars, Sarıkamış, Iğdır ayrı, ayrı ihale olunduğu gibi hepsi kül halinde «461,104» lira «34» kuruş olarak ihale olunur.

7 — Toptan ihale olduğu takdirde istenirse % 20 dahilinde Nafıa Vekâletine tasdika gitmiş olan Tuzluca, Kağızman, Arpaçay, Susuz ve Selim kasabaları elektrik tesisatlarından her hangi biri yaptırılacaktır.

8 — Nafıa Vekâletince tasdik edilmiş yukarıda yazılı üç şehrin dosyasındaki evrak şunlardır: Proje, keşif, fennî şartname, hususî şartname, Bayındırlık işleri genel şartnamesi, mukavele projesidir.

9 — Taliblerin bu işleri yapabileceğini gösteren 938 takvim senesi için Nafıa Vekâletinden almış olduğu ehliyet vesikası ile 938 senesi Ticaret odası vesikası.

10 — Muvakkat teminat.

11 — Dosyası Kars ve İstanbul Nafıa Müdürlüklerinde olup Karsın 14 lira 80 kuruş, Iğdır 4.20. Sarıkamışın 4 lira mukabilinde istiyenler alabilirler.

12 — İhale 30/3/938 çarşamba günü saat 15 te Kars Hükûmet Konağı içindeki Daimî Encümen odasında toplanacak Sürel Komisyonca yapılacaktır.

Taliblerin 2490 numaralı kanuna göre hazırladıkları teklif mektublarını mühür mumu ile iyice kapatılmış olarak madde 11 deki saatten bir saat evveline kadar Komisyon riyasetine vermiş olmaları, postada vuku bulacak gecikmelerin kabul edilmiyeceği ilân olunur. (857)

T. İŞ BANKASI

1938

Küçük Carî Hesaplar İkramiye Plânı

4	adet	1000 lira'lık	- 4000 lira
8	„	500 „	- 4000 „
16	„	250 „	- 4000 „
76	„	100 „	- 7600 „
80	„	50 „	- 4000 „
200	„	25 „	- 5000 „
384	„		28600 „

Kur'alar: 1 Mart, 1 Haziran, 1 Eylûl, 1 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

En az elli lira mevduatı bulunan hesablar kur'alara dahil edilecektir.

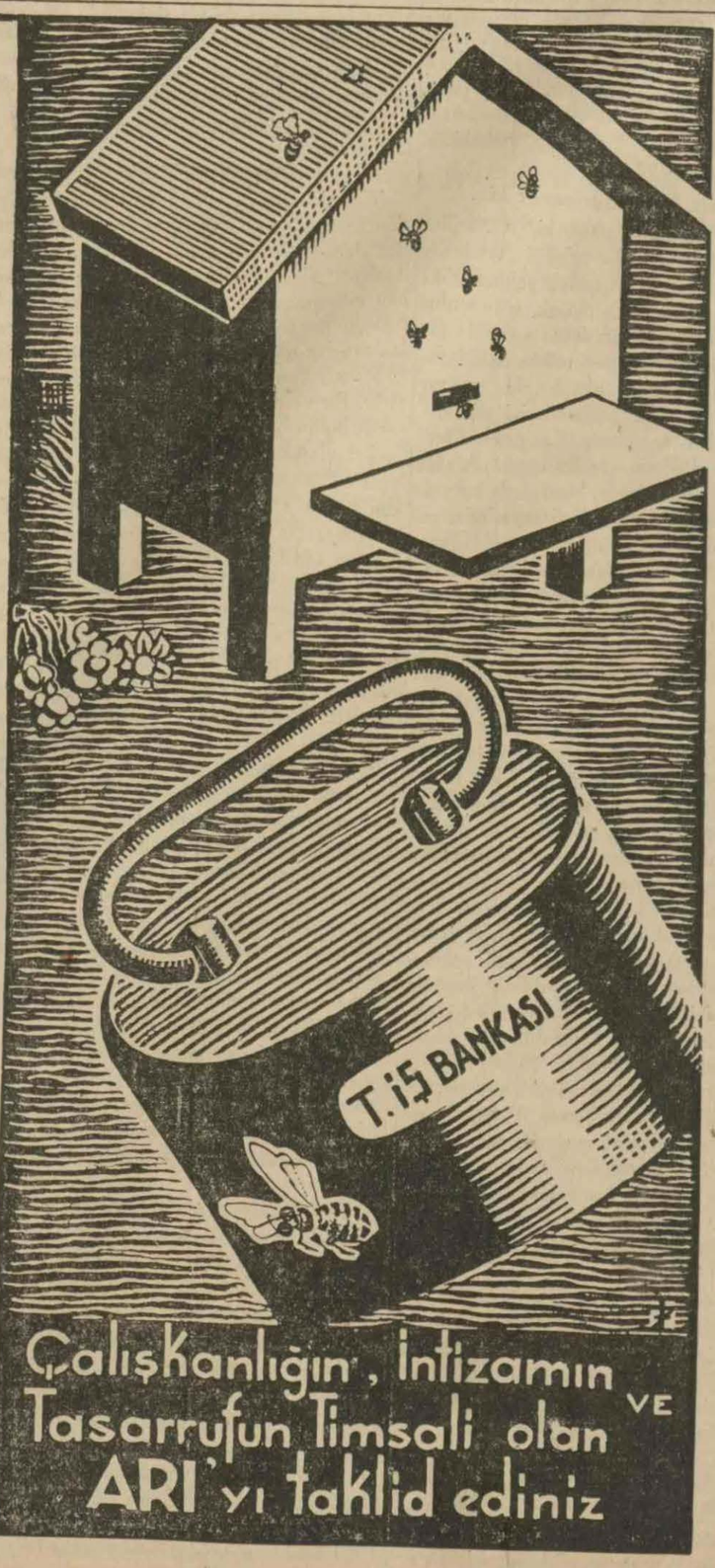

Çalışkanlığın, İntizamın ve Tasarrufun Timsali olan ARI'yı taklid ediniz

KANZUK
MEYVA TUZU
En hoş ve taze meyvaların usarelerinden istihsal edilmiş tabiî bir meyva tuzudur

Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilebilmesi mümkün değildir. Hazımsızlığı, mide yanmalarını, ekşiliklerini ve muannid inkıbazları giderir. Ağız kokusunu izale eder. Umumî hayatın intizamsızlıklarını en emin surette ıslah ve insana hayat ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

Davas Uray Başkanlığından:

Davas kasabası elektrik işletme işi aşağıda yazılı şartlar dahilinde eksiltmiye konulmuştur.

1 — Fabrika ve bütün tesisat Belediyeye aiddir. Müteahhid yalnız otuz beygir kuvvetinde bir motör tedarik ederek mahalline vaz ve işletecektir. Bu motör mukavele müddetinin hitamında müteahhide iade edilecektir.

2 — Belediyeye umumî tenvirat için (3500) mumluk elektrik alacak ve bunun için ayda (100) lira ücret verecektir.

3 — Hususî ve resmî bina ve müessesattan alınacak elektrik ücreti müteahhide aiddir.

4 — Tenvirat akşamdan saat ikiye kadar devam edecektir;

5 — Mukavele üç sene müddetledir. Bir seneliği üzerinden % 7,5 teminat akçesi (90) liradır. Motör yerine konduğu ve işletmeğe başlandığı anda işbu teminat akçesi geriye iade edilecektir.

6 — Eksiltme 7 mart 1938 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 15 te Davas Belediye Encümeninde yapılacaktır.

7 — Bu iş hakkında fazla malûmat almak istiyenlerin Davas Uray Başkanlığına müracaat etmeleri. (849)

TÜRK HAVA KURUMU
BÜYÜK PİYANGOSU
Beşinci keşide 11 Mart 938 dedir.

Büyük ikramiye 50.000 liradır.

Bundan başka : 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki aded mükâfat vardır.

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak ediniz.

Saf Akala Pamuğu Satışı
Nazilli Pamuk Üretme Çiftliği Müdürlüğünden:

Nazilli Pamuk Üretme Çiftliğinin 937 senesi Saf Akala Pamuk mahsulü aşağıdaki şartlar daihlinde satılacaktır.

1 — Müessesenin bu sene mahsulünden ıslah kısmına aid 932 kilosu **A** markalı ve 1937 kilosu **B** markalı olmak üzere cem'an 14 peresede 2859 kilo saf Akala Pamuğu kapalı zarf usulile satılacaktır.

2 — Satış 11 mart 938 cuma günü Nazilli Malmüdürlüğünde toplanacak Komisyonda yapılacaktır. Verilen fiat muvafık görüldüğü takdirde ihale sözü geçen günde saat 11 de olacaktır. Kanunun tarif ettiği şekilde hazırlanan teklif mektublarının o gün nihayet saat ona kadar Komisyona verilmesi lâzımdır.

3 — İhaleyi müteakib müşteri bedelini tamamen Malsandığına yatıracak ve Malsandığı makbuzunun ibrazında mal müşteriye hemen o gün müessesenin ambarında teslim edilecektir. Müşteri malı 3 gün zarfında müessese ambarından kaldırmağa mecburdur. Aksi takdirde kat'î teminat irad kaydedilecek ve malın kaldırılmasından imtina olunduğu takdirde yapılacak ikinci satışta vaki olacak zarar ve ziyanı müşteri tazmin edecektir.

İhtilâf vukuunda merci Nazilli mahkemesidir. Mutad veçhile her peresenin kanaviçe ve çemberi saf pamuk yerine gidecektir.

4 — Muvakkat teminat 82 liradır.

5 — İlân, tellâliye, pul gibi resmî masraflar müşteriye aiddir.

6 — Malın nümunesini görmek istiyenler İstanbulda ve İzmirde Ziraat Müdürlüklerine, Nazillide Müessese Müdürlüğüne müracaat edebilirler. (956)

3 ayda biçki, dikiş

Tahsilinin yüksekliği ve intizamile tanınmış Türk Kadınları Beşiktaş Dikiş Yurdunda az dikiş bilenler için kısa devreli kurslar açılmıştır. 3 ayda biçki ve dikiş öğretilerek musaddak diploma verilen bu kursların şeraitini mekteb idaresinden öğreniniz. Adres: Beşiktaş, Akaretler No. 87.

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti
Tasfiye Heyeti Reisliğinden:

Yanya mübadillerinden ve Pendik mürettebatından Mustafa Paşonun bakiyei istihkakı için verilen 6032 sayılı bir kuponlu ve 1380 lira kıymetli tasfiye vesikasının Yunanistanda kalan ve hayrî mahiyette olan Aslan, Zülfikâr ve Mehmed vakıflarına karşı verildiği tebeyyün etmiş ve keyfiyet heyetimizin 4/1/1938 tarihli içtimaında görüşülerek mahiyetleri itibarile hususî mülkiyete inkılâb etmelerine kanunen imkân bulunmıyan bu Vakıflara karşı Mustafa Paşo namına gayri kanunî olarak tanzim edilen bu tasfiye vesikasının iptaline karar verilmiş olmakla keyfiyet ilân olunur. (951)

İstanbul Defterdarlığından:

Vilâyet Muhasebe Müdürlüğü Ayniyat hesabında kayıdlı ve mecmuuna (4130) lira değer biçilen altın ve gümüşten mamul kıymetli muhtelif cins mücevherat vesaire, Belediye rüsumu alıcıya aid olmak şartile 15/3/938 salı günü saat 14 te bilmüzayede Sandal Bedesteninde ayrı ayrı satılacaktır. İsteklilerin mezkûr gün ve saatte Sandal Bedesteni mücevherat müzayede salonunda hazır bulunmaları ilân olunur. «M.» (1096)

İnegöl Belediyesinden:

İtfaiye için Almanyanın Jurk-sirenen- fabrikası mamulâtından «634» L sirene markalı ve çift motörlü ve üç sesli bir aded canavar düdüğü alınacaktır. 22/2/938 tarihinden 9 mart 938 çarşamba günü saat 15 e kadar kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur. Taliblerden tafsilât istiyenlerin Belediyeden şartnamesini istemeleri lüzumu ilân olunur. (1075)

MAMA
Dr. H. Şinasi

Güçlü, kuvvetli tosun mama çocukları hele diş aylarında babalarını güler yüzle karşılar.

Satılık motörler

Kullanılmış biri 75 beygirlik gazojen diğeri 80 beygirlik mazut motörleri satılıktır. İzmirde Tahsin Piyale makarna fabrikasına müracaat.

Lâpseki Noter muavinliğine

İstanbul Galatada Fermenecilerde 50 numaralı yazıhanede oturan ve Gelibolu noterliğinden musaddak 11/4/936 tarih ve 218/4 numaralı mukavelename ile Gelibolu kasabasının elektrik tesisatını bu babdaki musaddak plân proje ve fennî ve hususî şartnameleri mucibince yapmayı taahhüd eden ve bu iş için Geliboluda gümrük ittisalinde hini mukavelede Keşan adile tevsim edilen ve halen 14 numaralı İstanbul oteli adını taşıyan kanunî ikametgâh olarak kabul eden mühendis Azmi oğlu Bay Hasan mukavelenin 10 uncu maddesi mucibince tesisatın tamamen bitirdiğini Belediyeye bildirmesi üzerine işin muvakkat kabul muamelesi için İstanbul Nafıa şirket ve müesseseleri komiseri Bay Fethi Mongu oğlunun riyaseti altında teşekkül eden komisyonun verdiği rapor yüksek Nafıa Vekâletine arz ve Vekâletçe tetkik ve neticesi 1/1/938 tarih ve 188/644 numaralı tahriratla tesbit buyurulmuştur. Komisyon raporlarile yüksek Nafıa Vekâletinin emirleri Belediye dairesindedir.

Beş maddede gösterilen noksanlar ikmal ve istenilen vesaik ibraz ve bildirilen tecrübeler yapılmadıkça muvakkat kabul muamelesinin icrasının gayri mümkün olduğu iş'ar buyurulduğundan mukavelenin 11 inci maddesi mucibince müteahhid Bay Hasana işbu ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren Belediyece bir aylık müddet verilmiştir. İşbu müddet nihayetinde müteahhid Hasan, Belediyede mevcud nevakısı raporları mündericatına göre fennî icablarına ve ihale şartlarına uygun olarak tesbit edilen hususat ve noksanları tamamlamadığı takdirde mukavelenin 15 inci maddesinin tatbik olunacağının kendisine bilinmesi için işbu dört nüshadan ibaret olan ihtarnamenin bir suretinin dairenizde hıfzı ve bir suretinin kanunî ikametgâh ittihaz ettiği mahalle tebliği ve suretinin İstanbulda çıkan yevmî Cumhuriyet gazetesile ilânı ve bir suretinin badettasdik Belediye riyasetine verilmesini dilerim.

Gelibolu Belediyesine izafetle reisi
Ali Armaoğlu

Operatör
RIZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22, Mavi yapı

Telefon 22683

Akşehir icra memurluğundan:

Akşehirin Bermende köyünde mukim iken halen ikametgâhı meçhul Kırkış muhacirlerinden Emin oğlu Rızaya,

Akşehirin Hacıhamza mahallesinden karınız Nefise ile çocuklarınızın Akşehir asliye hukuk mahkemesinden istihsal ettikleri 25/6/929 tarih ve 117 numaralı kesbi kat'iyet etmiş ilâmile bugüne kadar teraküm etmiş 2888 lira nafaka borcunuzdan dolayı takib talebinde bulunulmuş ve ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğat ifasına imkân görülmediğinden ilânen tebliğat ifasına karar verilmiş olduğundan işbu ilânın neşri tarihinden itibaren bir ay içinde borcunuzu ödemeniz lâzımdır. Bu müddet zarfında borcunuzu ödemez veya usulüne tevfikan icranın durdurulması hakkında aid olduğu makam veya mahkemeden bir karar getirmedikçe cebri icra yapılacağı ve gene bu müddet zarfında mal beyanında bulunmanız ve bulunmadığınız takdirde hapsen tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanatta bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız icra emri yerine kaim olmak üzere ilân olunur.

Bahçe Mimarı
Mevlûd Baysal

Dördüncü Vakıf Han dördüncü kat, 18 numara. Telefon: 23426

Büyük şehir ve kasaba parkları; Anıt, meydan, çocuk parkları ve villâ bahçeleri için modern proje ve plânlar hazırlar; keşifnameler tanzim eder. Projelerin arazide tatbikatını deruhde ve taahhüd eder.

Büket, nişan sepeti ve çelenkler için yapılan siparişler sür'atle hazırlanır.

Çiçek, sebze tohumları; fide ve fidanlar; süs, meyva ağaç ve ağaççıkları; bahçe alât ve edevatı ve ehliyetli Bahçıvanlar gönderir.

Katalogu (50) kuruştur

Alâkadarlara parasız gönderilir

EVİNİZDE
BİR PUDRA MÜSABAKASI TERTİB EDİNİZ.
Krema köpüklü Tokalon pudrasından

20.000
HUSUSÎ KUTU
PARASIZ

Aşağıki tafsilât dairesinde yapılacak pudra müsabakası için meccanen dağıtılacaktır.

Holivud sinema yıldızları, - yüzünüze adi bir makiyaj şeklini veren - bütün pudraların bir fihristini yapmışlardır. Kullandığınız pudranın rengi ne olursa olsun, belki de size uygun gelmiyor. Bazı sarışınlar, esmerlere mahsus bir pudra kullandıklarında kendilerine daha uygun geldiği gibi bazı esmerlere de, sarışınlara mahsus bir pudra kullandıklarında keza kendilerine daha uygun gelebilir. Bunu bilmenin yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafında bir renk ve diğer tarafında başka renk pudra tecrübe etmek ve aradaki farkı anlamaktır. Krema köpüklü Tokalon pudrasının, her tene uygun orijinal ve şayanı hayret renkleri mevcuddur. Bu pudra havalandırılmış, gayri mer'i ve kat'iyyen sudan müteessir olmaz. Birçok Amerikalı sporcu ve yüzücü kadınlar, sudan müteessir olmıyan bu pudrayı kullanarak mutad olimpik oyunlarından ve yüzmelerinden sonra bile tenlerinin bozulmadığını beyan etmişlerdir.

Tokalon pudrası, imtiyazlı bir usul dairesinde istihzar ve bu imtiyaz Tokalon müessesesi tarafından mühim malî fedakârlıklarla temin edilmiştir.

Posta, ambalâj ve sair masarife karşılık olarak İstanbul 622 posta kutusu adresine (T. C. 3) rumuzile 12 kuruşluk pul gönderdiğinizde hususî modelde bir kutu krema köpüklü Tokalon pudrasile muhtelif renklerde nümunelik 4 ufak paket pudra adresinize irsal edilecektir. Bu suretle yalnız kendi başınıza veyahud arkadaşlarınızla beraber tecrübe ederek hakikî bir pudra müsabakası yapmış olursunuz. Ayni zamanda (biri gündüz ve diğeri gece için) hakikî cild unsuru olan iki tüp Tokalon kremi ile göndereceğiz. Bu kremler krema köpüklü Tokalon pudrasile beraber kullanılacak yegâne kremdir. Mektubunuzda her vakit kullandığınız pudranın rengini de bildirmeyi unutmayınız.

Nümune istiyenlerin çokluğu karşısında gönderme işinin bir kaç gün geri kalmasının mazur görülmesini muhterem müşterilerimizden rica ederiz.

Kumbara biri

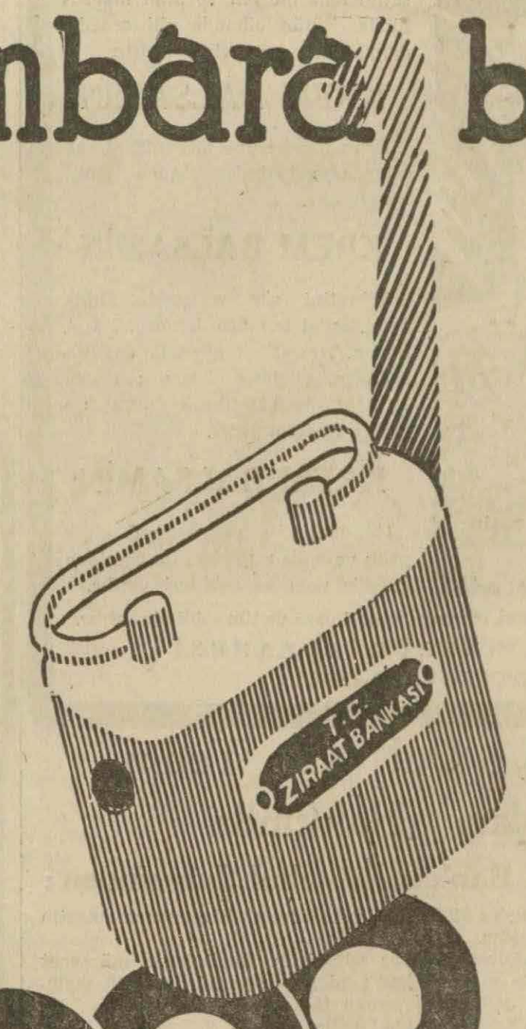

1000 yapar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI

2 radyo bir arada

BİR HARİKULÂDELİK

G. E. Edison lâboratuvarının en son keşfi

TONE MONITOR:

Uzun ve orta dalgaları hususî G. E. cam lâmbalarile ayrı alma kabiliyeti

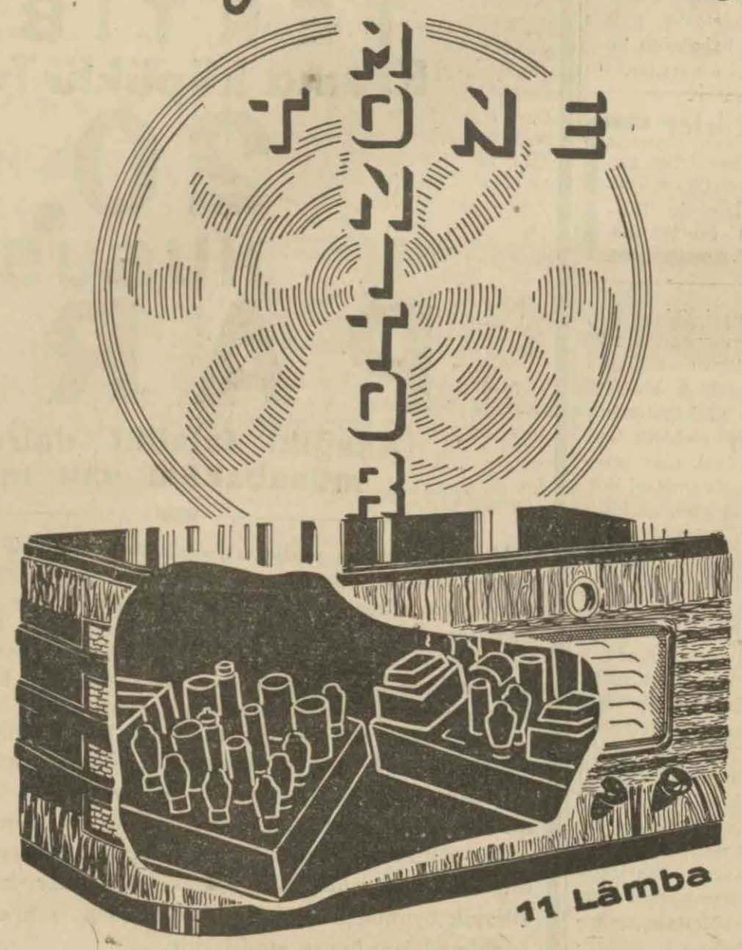

Kısa dalgaları hususî G. E. Çelik lâmbalarile ayrı alma kabiliyeti

Netice : Her dalgada tabii ve temiz ses

Türkiye satış deposu :

Beyoğlu, İstiklâl caddesi No. 29

D K W MÜESSESESİ

Telefon : 43849

radyo

GENERAL ELECTRIC

SAM-SAMUEL

Anadolu Demiryolu mebdeinde vaki Haydarpaşa Limanı Şirketi

Şirket hissedarlar umumî heyetinin 31 mart 1938 günlemecine düşen perşembe günü saat 16,30 da İstanbulda Galatada Voyvoda caddesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası binası dahilindeki şirket merkezinde adi olarak toplanması kararlaştırıldığından keyfiyeti hissedarlara bildirir ve kendilerini bu toplantıya çağırırız.

Bu toplantıda bulunarak rey haklarını kullanmak istiyen hissedarlar, ticaret kanununun 371 inci maddesine uyarak, ellerindeki hisse senedlerini toplantıdan en az yedi gün evvel:

Ankarada: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası idare merkezine,

İstanbulda: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstanbul şubesine veya Doyçe Bank İstanbul şubesine,

Zürih'te: «Crédit Suisse» müessesesine,

makbuz mukabilinde yatırmalı ve toplantıya girmek için lâzım olan duhuliveleri de bu müesseselerden almalıdırlar.

RUZNAME

1 — İdare meclisi ve murakıb raporlarının okunması, 31/12/937 bilânçosunun ve kâr ve zarar hesabının umumî heyete bildirilmesi.

2 — İdare meclisinin ibrası.

3 — İdare meclisine aza seçilmesi ve huzur ücretlerinin tayini.

4 — Bir murakıb seçilmesi ve ücretinin tayini.

İdare Meclisi

Dr. Hafız Cemal

Lokman Hekim

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabahı «9 ½ - 12» saatleri hakiki fıkaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefonu 22398, 2104.

Siz de bu kremden şaşmayınız!

KANZUK

BALSAMİN KREMLERİ

Sıhhat Bakanlığının resmî ruhsatını haiz bir fen ve bilgi mahsulüdür. Bütün cihanda elli senedir daima üstün ve eşsiz kalmıştır.

KREM BALSAMİN

Uzun bir tecrübe mahsulü olarak vücuda getirilmiş yegâne sıhhî kremlerdir.

KREM BALSAMİN

Şöhretini söz ve şarlatanlıkla değil, sıhhî evsafını Londra, Paris, Berlin, New-York güzellik enstitülerinden yüzlerce krem arasında birincilik mükâfatını kazanmış olmakla ispat etmiştir.

KREM BALSAMİN

Gündüz için yağsız, gece için yağlı ve halis acıbadem ile yapılmış gündüz ve gece şekilleri vardır.

Krem Balsamin ; ötedenberi tanınmış hususî vazo ve tüp şeklinde satılır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU — İSTANBUL

ANNELER

Biliniz ki çocuk yalnız meme için ağlamaz. Çok iyi bilirsiniz ki: Çocuğu hırçınlatan sebeblerden birisi de apış aralarının ter vesaireden pişerek, kızararak çocuğu rahatsız etmesidir. Bu itibarla günde iki defa çocuğu

PERTEV ÇOCUK PUDRASI

ile pudralayınız. Ne adi tuvalet pudraları ve ne de çok itina ile hazırlanmış pahalı pudralar

PERTEV ÇOCUK PUDRASI

yerini tutamaz. Bu pudra bilhassa yavruların cildleri ve ifrazatı nazarı itibara alınarak yapılmıştır.

Kurfüstendamm 62

OTEL PENSION

Hollywood

Sahibi: **ABDULLAH NEJAD**

Berlinin en kibar ve temiz caddesi, günlük ve aylık, yemekli yemeksiz ucuz odalar. Türkçe konuşulur.

Mütekaid, Dul ve Yetim Maaşları Hakkında

Emlâk ve Eytam Bankası İstanbul Şubesinden :

1 — Haziran, temmuz, ağustos 1938 üç aylıklarının iskontosuna martın birinci günü başlanacaktır.

2 — İlk iki gün harb malûllerine tahsis edilmiştir. Bugünlerde müracaat eden malûllerin iskonto muameleleri ayni günde yapılır; martın üçünden itibaren malûller de umumî sıraya tâbi olur.

3 — Cüzdanlar 28 şubattan itibaren kabul edilecektir.

4 — Cüzdanlarını vererek numara fişi alanlara ancak bu fişler üzerinde gösterilen gün ve saatlerde tediyat yapılacağından bu tarihlerin değiştirilmesi için vaki olacak müracaatlerin kabul edilmiyeceği ilân olunur. (1084)

PROFİLAKSİN

Belsoğukluğu ve frengiden korur.

HORMOBİN

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNİN EN MÜESSİR İLACIDIR

REKTA

P A T I

İç ve dış basur memelerinde, basur memelerinin her türlü iltihablarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde daima muvaffakiyetle şifayi temin eder.

Beşiktaş Tapu Sicil Muhafızlığından :

Defterdarlıkça Hazine adına tescili istenilen Beşiktaşta Abbasağa mahallesinde eski Ihlâmur yeni Yıldız caddesinde kâin 2, 4, 6 yeni kapı sayılı evvelce Jandarma hastanesi halen mekteb binasının kaydı bulunamamıştır. Senedsiz tasarrufat ahkâmına kıyasen mart 938 ayının 5 inci cumartesi günü saat 10 da mahallinde tahkikat yapılacağından bu gayri menkul hakkında bir hakkı tasarruf iddia eden varsa bir hafta zarfında Tapu Sicil Muhafızlığına veyahut o gün mahallinde bulunacak memura evrakı müsbitelerile birlikte müracaatleri ilân olunur. (1079)

Sahib ve Başmuharriri: Yunus Nadi

Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Münif

Cumhuriyet matbaası

Zayi — Üniversite Talim Taburundan 937 senesi aldığım yüksek ehliyetnamemi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Yedek Subay okulu Tb. 1, Bl. 1 okurlarından No. 211 İbrahim Etem oğlu Recai Dikmen

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 Tel. 22566 (Dr. Osman Şerefeddin apartımanı)